

Imadeddin Nesimi
Dünya Dillerinde

*İmadeddin Nesimi
dünya dillerinde*

M. ...
...
...

İMADEDDİN NESİMİ DÜNYA DİLLERİNDE

Şiirler:
Seyyid İmadeddin Nesimi

Terip Eden ve Editör:
Elçin GAFARLI

Bilimsel Danışman ve Önsöz Yazarı:
Ord. Prof. Dr. Teymur KERİMLİ

Proje Danışmanı:
Prof. Dr. Kerim TAHIROV

Tasarım:
Volkan YEŞİLAY

Katkıda Bulunanlar ve Çevirmenler:

Solmaz İSMAYILOVA, Hanperi CAFEROVA (Azerbaycan)
F. MAJİDLİ, E. KALJANOVA, K. KUNİPIYAULLI, A. MAEMEROVA,

D. BAYTURSINULI (Kazakistan)
Kojogeldi KULUYEV (Kırgızistan)

Samir ABBASOV, Tohir GAHHOR (Özbekistan)
Kenan ÇARBOĞA (Türkiye)

Michael Reinhard HEB, Nürida ATEŞİ, Jan WEINERT (Almanya)
Alexandre KARVOYSKI (Fransa)

Mahir GARAYEV, Juan Felipe ROBLEDO, Catalina Gonzalez RESTREPO (Kolombiya)
Peter TEMPEST, Vagif ASLANOV, Irina ZHELEZNOVA (İngilizce)

Davide GUALITERI, Mais NURIYEV (İtalya)
Vagif HASANOV (Romanya)

Sergey İVANOV, Naum GREBNEV, Konstantin SIMONOV, Lev OZEROV (Rusya)
İlie T. Zegrea (Moldova)

Kurbon VOSE, Ruşona VOSİEVA (Tacikistan)
Mikayil YUSİFOV, Berdi SARIYEV (Türkmenistan)

Prof. Dr. Nikolay VASKIV, Pavel MOVÇAN (Ukrayna)

Kitabın kapak ve iç kısmında Azerbaycan Halk Ressamı, Prof. Dr. Arif HÜSEYNOV'un Nesimi ve eserleriyle ilgili tabloları kullanılmıştır.

ISBN: 978-975-7213-72-7

Bu eserin tüm hakları saklıdır. Yazılar ve görsel malzemeler yayımcıdan yazılı izin alınmadan tüümüyle ya da kısmen yayımlanamaz. Elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt vs. araç ve ortamda çoğaltılamaz iletilemez.

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY)
Ferit Recai Ertuğrul Cad. No:8 06450 Oran-Ankara
Tel: +90 (312) 491 01 00 Faks: +90 (312) 491 01 11
www.turksoy.org

TÜRKSOY
ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ TEŞKİLATI
INTERNATIONAL ORGANIZATION OF TURKIC CULTURE

İmadeddin Nesimi dünya dillerinde

Bu eser Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) tarafından dünyaca tanınmış Azerbaycan şairi İmadeddin Nesimi'nin doğumunun 650. yıl dönümüne ithafen yayınlanmıştır.

Ankara - 2019

İÇİNDEKİLER

TAKDİM (Düsen KASEİNOV).....10

ÖNSÖZ (Ord. Prof. Dr. Teymur KERİMLİ)

Azərbaycan Türkçəsi ilə Önsöz.....	12
Türkiyə Türkçəsi ilə Önsöz.....	16
İngilizcə Önsöz / Prewords.....	20
Rusça Önsöz / Предисловие.....	24

Azərbaycan Türkçesi ilə Şiirler..... 28

Məndə sigar iki cahən, mən bu cahəni siyməzəm.....	30
Dinləgil bu sözü ki, cəndir söz.....	31
Sən sənə gər yar isən var, ey könlüm, yar istəmə!.....	32
Üzünü məndən nihən etmək dilərsən, etməgil!.....	33
Ey müsləmanlar, mədəd, bugün ö yarı-piñhən ayırıl.....	34
Dilbəra, mən səndən ayrı təndə canı nəylərmə?.....	35
Cənə sən cəndən nə kim, gəlsə, ciğarlar ağrımaz.....	36
Cənimi vəndirdi sövqün, ey nigərim, qəndəsən?.....	37
Mən səndən üz döndərməmə.....	38
Ey Məşihadəm, nişəncə cən vərəcədin cənizlərə?.....	39
Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir!.....	40
Dünya duracaq yer deyil, ey cən, səfər eylə!.....	41
Daryayı-müht çuşə gəldi.....	42
Bu nə ədəbdir, ey türki-ərizad.....	45
Mövsümi-novruzlu nəyistən aşkar oldu yənə.....	46
Mərhəbə, işəni-kəmil, cənənim cənənəsi.....	47
Sən mənə yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəməz.....	48
Mənəim rəhbənimü deyrim, salibim, dinim, imanım.....	49
Ləblərin şərbətinə çəşməyi-heyvan susadı.....	50
Apardı könlümü bir çəşmə-məxmur.....	51
Ləbinə əhli-nəzər cən dedilər, gərçək imiş.....	52
Ey gülüm, ey sünlübüm, ey susanım, vey ənbərim.....	53
Dilbərini ləblərinə çəşməyi-heyvan demişəm.....	54
Mərhəbə, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhəbə!.....	55
Uzində surətini-rəhməni gördüm.....	56

Kazak Türkçesi ile Şiirler..... 58

Kökürəyimə sayıngənən təu, dala də.....	60
Könlə sağən köğəndəlğən küd boladı.....	61
Жүзін сениң гүлзәр қылды әлемді.....	62
Kələmsə də körinği, didarıңdı çəşyırma.....	63
Közümə yığıq тығылмағанда қалғыптың.....	64
Жанамын махаббатымнен, ағар көзімнен жасым.....	65
Mən kəytəyini sənсіz myna jalğandı.....	66
Kuşa bolды köñlüm, sənсіz күнім күн эмес.....	67
Әй, сүйіктім, орғендім.....	68
Ежелден бері бұл жанмен, жалғасып жатыр сүйіктім.....	70
Әй, көңлüm, дүниенің рахатына еш алданба.....	71

Бейхəбər жан, Хəкты таны, алыста емес ол сенидө.....	72
Әлем деген көзгəлыста, сапарлаудан қашпа сен.....	73
Әбгериң ел көрдү.....	74
Перизатым, есим ауып көркіңнен.....	77
Наурыздың мерекесі бəл-қурақтай қалқымды.....	78
Казир мынау әлемдө.....	79
Көңлүм аумасын дөп бəскə жарға.....	80
Ағын судай, уя, сүйіктім, хош келдің.....	81
Дуалы ерін лəбгінде парасат бəр пəрмендү.....	82

Kırız Türkçesi ile Şiirler..... 84

Маға сыят әкн дүйнө, мөн дүйнөгө сыйбаймын.....	86
Ашық болсон – бəскəндə башын көтөр.....	87
асманга!.....	87
Өрттөдү мени сағынч оту!.....	88
Олоң чачын жайыласа – олоң-о ошонун жыпары!.....	89
Сулулар көп койкөңөгөн – эл дә, сөн дә мактайсың.....	90
Мүлдүдөктөр кыгылышат бүт нерсени жойлоого.....	91
Көрүңүң келбей – дидарын қаттың.....	92
Дарым, чыңым Мансүр сымал төксөм баары муңканат.....	93
Эмне айтың дагы – сөзүңө көнөм.....	95
Махаббатты сөзүү – бакыт! Бардык мизди майтарат.....	96
Жалбырақтай гəлгелес – жакыныкай жүзүн бəр.....	97
Күсə менен аыз толгон сөн жөк жердин баарына.....	98
Алыстыгың боорду тилет – паалыбайм.....	99
Күйгөн шамды айланган мөнөми шайтан көпөлөк.....	100
Жалғыз сөн – мөнни айманым, пирим.....	101

Özbek Türkçesi ile Şiirler..... 102

Məngə sig'ar iki jahon, mən bu jahona sig'magum.....	104
Ayladım jonim fido şul dilbarim diydoriga.....	105
Ey q'dir vafosi dunyaning, aldanma, borma olliga.....	106
Keldi navro'z, yangi ko'klam oshkor bo'ldi yana.....	107
Dunyoy turajak yer emas, ey jon, safar ayli!.....	108
Sevganim sensan, bu ko'nglim boshqa bir yor istamas.....	109
Assalom, insoni komil, ey bu jon jononasi!.....	110
Oy yuzing mendan nihon etmoq tilarsan, etmagil!.....	111
Tokim yuzingni ko'r'misham, husnunga hayron bo'l'misham.....	112
Yondir jonimni shavqing, ey nigorim, qaydasan?.....	113
Ey o'zindan hexabar, kel, bil Xudoni, sendadir.....	114
Ey musulmonlar, madad, yor endi pinhon ayirul!.....	115
Sham'i falak husnunga parvonadir.....	116
Tinglagil bu so'zni, bir jondir so'z.....	117
Bu ko'nglim olgan ul sho'x, ko'zi maxmur.....	118
Shu turfa shamni ko'r, doim oqar mushki dudog'indan.....	119
Yuzingda surati Rahmonni ko'rdim.....	120
Ey gulim, ey sunbulim, ey savsanim, vey anbarim!.....	121
Butim, rahbonimni dayrim, salibim, dinim, imonim!.....	122
Bu ko'nglim olgan ul sho'x, ko'zi maxmur.....	123

Türkiye Türkçesi ile Şiirler.....124

Sığmazam.....	126
Merhabâ.....	128
Gerçek imiş.....	129
Düştü yine deli gönül gözlerimin hayâline.....	130
Şenbe günü ben uğradım ol serv-i revânâ.....	131
Getir getir getir ol kâse-yi revânperver.....	132
Neylerim?.....	133
Verdim gönlümü.....	134
Sûret-i Haktan işârettir yüzün.....	135
Tavâf-ı Ka'benin gerçî sevâbı çoktur ey mevlâ.....	136
Kandadır.....	137
Cihân yüzün güneşinden münevver olmuştur.....	138
Şem'-i felek hüsnüne pervânedir.....	139
Fîrkat içinde yüregim gör neçe yare yâtedir.....	141
La'îm şarâbî serbet-i Kevser değil midir.....	142
Ey bahârim ey nigârim ey şîkârim dilberim.....	143
Yüzündür maksûdum kiblem lebindir âb-i hayvânım.....	144
Gelmişim.....	145

Türkmen Türkçesi ile Şiirler146

Sygmazam.....	148
Merhaba.....	149
Janana Bak.....	150
Ey Türki Perizat.....	151
Çeşmeyi-Hayvan Diydüler.....	152
Gaşyň Garadyr.....	153
Yar İstemez.....	154
Agyrymaz.....	155
Bäri Gel.....	156
Mustakam.....	157
Dönmezem.....	158
Neylerem.....	159
Türkman Sen.....	160
Eý, Gülüm.....	161
Giryan Olmuşam.....	162
Aşky - Diwanaýam.....	163
Bar Idim.....	164
Dunýäde.....	165
Menedir.....	166
Magny İçre Käýinat.....	167

Almanca Şiirler.....168

Zwei Welten sind doch hier in mir, jedoch all die Welt fass mich nicht.....	170
Oh Du mit dem Messias-Atem.....	172
Deine Glut hat mein Leben, ach, wehe verbrannt, wo bist du?.....	173
Meine Königin, ohne dich soll ich leben, wozu nur?.....	174
Ihr Gläubigen, heut muss doch die verborgne Liebste scheiden.....	175
Machtst du mir tausendfache Pein.....	176

Wenn Dein Gesicht zu seh'n Du mir versagen willst, oh lass es sein!.....	177
Bist selbst Du Dir der Freund, mein Herz, dann andren Freund als Held such' nicht!.....	178
Verkenner deiner selbst, so anerkenne Gott, er ist in dir!.....	179
Zum Bleiben ist die Welt kein Ort, ach Seele, so begib dich auf die Reise!.....	180

Fransızca Şiirler.....182

Les deux mondes tienent en moi, je ne tiens pas dans ce monde.....	184
Viens, entends cette parole car l'Ame est Verbe.....	185
Me voici image de Miséricorde; regarde le Miséricordieux, c'est moi!.....	186
Les sages ont dit que Tes lèvres sont l'Ame, et c'est vrai.....	189
Celui qui dans Ton image n'a pas su reconnaître le Créateur.....	190
Loin de toi, Bien-aimée, mon âme s'éteit, pourquoi m'en soucierais-je?.....	191
A la vue de Ton visage, j'ai dit: "Loué-soit le Seigneur".....	192
Tu as cédé ton Aimée à vil prix, tu l'as mésestimée gravement.....	193
La Clarté de Ton visage m'est lumière solaire.....	194
Le temps s'est écoulé et les cycles ont fui.....	198
Le vrai soupirant dit que suaves sont tes lèvres.....	199
Notre cœur s'est épris d'une belle.....	200
Ce jour-là nous nous éprimes d'une Reine de beauté.....	201

İngilizce Şiirler.....202

Two worlds within me fit, existing side by side.....	204
When I saw your face, I said: "Give praise to God!".....	207
For a fig you sold your love. Its proper price you did not know.....	208
If you would scent the air with fragrant hair, I beg you refrain.....	209
For the shербet of your lips the very spring of life did thirst.....	210
At love's most sumptuous feast was I with love made.....	211
Framed by thy dusky locks, your face my heart ensnares.....	213
Need I my throne, need I my crown, my lands and castles, tell me, love.....	214
The sweetness of reunion will he know and bless.....	215

İspanyolca Şiirler216

En Mi Cäben dos mundos, pero en este mundo yo no encajo.....	218
--	-----

İtalyanca Şiirler220

In me convivon due realtà.....	222
ma alla realtà io non m'appartengo.....	222
Ascolta questa dolce parola.....	224
Se cor donasti, di cor torn non chiedere.....	225
Deh pur, non farlo!.....	226
"...franto...".....	227
Cosa farò?.....	228
Dèstati!.....	229
Luna e sole attiran lo sguardo ammirato, e sia!.....	230
Va a chiedere.....	231
E pur si detto fu!.....	232
Si è con te.....	233
Tutt'è così ben chiaro!.....	234
Mai certo farà male.....	235

Ruşça Şiirler	236
В этот мир я не вmeshусь.....	238
Наставление.....	240
Любовью создан мир.....	241
Любимой тонкий стан.....	242
Я славу имени воздам.....	243
Когда ты - шах.....	244
Как жаль.....	245
Песня весне.....	246
Не надо.....	248
Где ты, желанная моя?.....	249
Когда бы не данит твоих атлас.....	250
От ран любви леченья людям нет.....	251
Слово.....	252
Прекрасно все в тебе.....	253
Пусть говорит со мной правдивый человек.....	254
Не найти.....	255
Обманный этот мир.....	256
У кого?.....	257
Горю я и стораю.....	258
Где ты?.....	259

Romence Şiirler	260
Vezi, primăvara a venit în verde strai de sărbătoare.....	262
În mine două lumi încap da-n lume eu nu mă-ncadrez.....	263
Sunt sacru vers și ard eu el în, veșnic, focul sideral.....	264
Întrezării dreptatea, trecând printr-un calvar.....	265
Îubita mea, mi-i sufletul de dor topit - tu unde ești?.....	266
E cerul în lumini cuprins, înalt și înstelat.....	267
Cine a zis că ești asemeni cu-o roză ori cu-o iasomie.....	268
Timpul lui Navruz trecut-a - ploaie liniștită - iarăși.....	269
O umbră-a aripuzi curate și-un dar cerese - gătește tale.....	270
Din neființă Duhul Sfânt, plin de prinos - s-a-nfățișat.....	272
Compar cu luna chipul tău și de rușine vreau să mor.....	273
Când luna mea va răsări pe-al frumuseții cer senin.....	274
Profeții când despre frumos vorbesc - la chipul tău arată.....	275
Demult ni-i bordeiul modelul de viață senină.....	276
Tu ești idolul meu, ești credința și forța mea ești.....	277
O prietenă odată a-ncălțit o învoială.....	278
Pe-o floare dintr-un câmp căzu o punct frumos - o aluniță.....	279
Un singur adevăr avem și e în noi, se știe.....	280
Sunt slova Domnului și sunt al vremilor fior.....	281

Tacikçe Şiirler	282
Сокне, омад ба чӯш аз шавкий лаълат чони мо.....	284
Зулди ту шаби кадри ману рух махи ид аст.....	285
Гарин чашми турки мастат фитнаву абру балост.....	286
Ишки ту гирифтори ту донад, ки чӣ дард аст.....	287
Муштоки гул аз сарзанми хор натарсад.....	288
Хакбин назаре боад, то рӯи маро бинад.....	289
Дилдори мо ба ахду мухаббат вафо накард.....	290

Камар аз рӯйи ту дорад хабаре меғӯяд.....	291
Бо орзуи ту, ки зи гулзор форигем.....	292
Эй навбати чамоли ту дар мулки чон зада.....	293
Маснави.....	294
Аз майи ишкам кунун мастам, на хай.....	295
Бар гул авбари тар нуктан савдо задайи.....	296
Бибурад орому сабр аз ман, парирӯйи дилорое.....	297
Висолат умри чошида асту хусну саъду фирӯзу.....	298

Ukraynaca Şiirler	300
Не вmeshусь.....	302
Упаде.....	303
Сонцем лица твоего осяю весь світ.....	304
Я - Бог.....	305
Потрібен.....	306
Kaynakça	308

...ile bak vü manîyi süret igünde tane bin hem ...
 ...am ile aın benim belı oım ile aına şımarım Rusca lımdı ...
 ...imigin haze ü mist Genesi nihan benim ben uz aynı aynı benim bo
 ... ben bu diktıra şımarım Gerberı ben benim ben uz bahr le bına şıma

Prof. Düsen KASEİNOV
Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı
TÜRKSÖY Genel Sekreteri

TAKDİM

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY) olarak ortak Türk kültürü ve sanatını tanıtmak, gelişip zenginleşmesine hizmet etmek amacıyla çalışmalar yürütüyoruz. Bu çalışmalarımızdan biri de Türk kültürüne hizmet etmiş ve kalıcı izler bırakmış parlak şahsiyetlerin zengin edebi ve fikri mirasını, yeni nesillere aktarılması amacıyla her yaş ve seviyedeki okuyucuyla buluşturarak ortak kültürel geleceğimizi inşa etmektir.

Bu amaç doğrultusunda edebiyattan müziğe, güzel sanatlardan tiyatroya kültürün ve sanatın farklı alanlarında yönelik eserler meydana getirmiş Türk dünyasının ünlü şahsiyetlerine yönelik anma etkinlikleri düzenlenmektedir. TÜRKSÖY 2010 yılından itibaren "Anma Yılı İlanı" uygulaması başlatmıştır.

Bu çerçevede 2010 yılı Başkurt bilim adamı Zeki Velidi Togan, 2011 yılı Tatav şair Abdullah Tadey, 2012 yılı Azerbaycanlı yazar ve düşünür Mirza Fatali Ahundzade ile Hakas Türkolog Nikolay Katanov, 2013 yılı Kazak besteci Mukan Tölebayev, 2014 yılı Türkmen şair ve düşünür Mahtumkulu Fıraqi, 2015 yılı Türk oyun yazarı Haldun Taner ve Hakas destancı Semen Kadışev, 2016 yılı Türk dünyasının büyük şairi, bilim adamı ve düşünürü Yusuf Has Hacib, 2017 yılı XVIII. yüzyıl büyük Azerbaycan şairi ve düşünürü Molla Penah Vagifi, 2018 yılı Azerbaycanlı bestekar Gara Garayev, Kırgız yazar Cengiz Aytmatov ve Kazak şair Mağan Cumabayı olarak ilan edilmiştir.

2019 yılı XIV. yüzyıl büyük Azerbaycan şairi ve düşünürü Seyyid İmadeddin Nesimi'nin doğumunun 650. yıl dönümüdür. Bu münasebetle Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığının teklifi ve TÜRKSÖY Daimi Konseyi'nin kararıyla 2019 yılı İmadeddin Nesimi Anma Yılı olarak ilan edilmiştir. Azerbaycan'ın kudretli söz ustası, büyük şair ve düşünür İmadeddin Nesimi, 2019 yılı boyunca TÜRKSÖY üyesi ülkelerde çeşitli etkinliklerle anılmaktadır.

Seyyid İmadeddin Nesimi Türk dünyasının XIV. yüzyılda yetiştirdiği en büyük şairlerinden ve fikir adamlarından biridir. Doğunun her üç edebi dilinde de eserler yazan bu kudretli şair, kaleme aldığı ölümsüz gazelleriyle daha çok tanınmaktadır. Yaratıcılığındaki samimiyet, hümanizm, hayatın güzelliklerinden zevk almak, şiirlerinde

ifade ettiği felsefi düşüncesi onu dünya edebiyatının en görkemli, ilerici adamları ile yaklaştırmakta ve büyük şair-düşünürün bakış açısının evrensel ölçüde göstermektedir. Onun öğütleri ve öğretmenleri sadece Türk dünyası için değil bütün insanlık için yol göstericidir. Yazdığı şiirlerde yaşadığı aşk, din ve felsefe gibi konular bugün de edebiyatçıların ve araştırmacıların ilgi merkezindedir.

TÜRKSÖY tarafından Nesimi'nin doğumunun 650. yılı anısına, şairin yüksek sanatını izhar eden seçilmiş şiirleri çeşitli dillerine çevrilerek Azerbaycan, Kazak, Kırgız, Özbek, Türk, Türkmen, Alman, Fransız, İngiliz, İspanyol, İtalya, Rus, Romen, Tacik ve Ukrayna dillerinde derlenmiştir.

Elinizdeki kitap, Türk dünyasının büyük şairi İmadeddin Nesimi'nin eşsiz edebi mirasını dünya okuyucusuna tanıtmak amacıyla hazırlanmıştır.

İmadeddin Nesimi'nin seçme şiirlerinin çevrilmesinde ve bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm kişi ve kurumlara, özellikle Azerbaycan Millî Kütüphanesi Başkanı Sayın Kerim Tahirov'a, Uluslararası Türk Akademisi Başkanı Darhan Kırdıralı'ya, Azerbaycan Cumhuriyeti Türkmenistan Büyükelçisi Sayın Hasan Zeynalova, Azerbaycan Cumhuriyeti Moldova Büyükelçisi Gudsı Osmanova, Azerbaycan Cumhuriyeti Özbekistan Büyükelçiliği nezdinde Haydar Aliyev Azerbaycan Kültür Merkezi Müdürü Sayın Samir Abbasova ve İtalya'da Azerbaycan Kültür Merkezinin Başkanı Sayın Dr. Mais Nuriyev'e teşekkür ederim. Ayrıca kitapta kullanılan Nesimi ve eserlerine ait tablolar için Azerbaycan Halk Ressamı Prof. Dr. Arif Hüseyinov'a teşekkürümü bildirmek isterim.

"İmadeddin Nesimi Dünya Düllerinde" kitabının tüm şiir severlerin başucu kitabı olmasını diler ve İmadeddin Nesimi'yi saygıyla ve minnetle anırım.

Bende sığar ibi sikhin ben bu cihana sığmazam Kevn ü melhürin aşım ü şita gıder bitağimün Kevnün ü gümürün ü şar ü emadê Həbbi ile
Gerher-i tımehin benim ben ü melhürin sığmazam Sen bu nəğan ile bür, bil ki nəğane sığmazam Həbbi bilen bilür ki ben şar ü gümürün sığmazam

Teymur KƏRİMLİ
Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının
Əlyazmalar İnstitutunun direktoru,
akademik

ÖN SÖZ

Seyid İmadəddin Nəsimi (1369-1417) Azərbaycan xalqının XIV yüzillikdə ərsəyə gətirdiyi ən böyük mütəfəkkir şairlərdən və ideya fədailərindən biridir. İslam Şərqi'nin hər üç adəbi dilində əsərlər yazmış bu müftədir şair, daha çox Azərbaycan türkçəsində qələmə aldığı ölməz qəzəlləri ilə tanınır.

Avropa şərqşünaslarından H.Purqstall, Gibb, H.Ritter, K.Hüart, F.Babinger, E.Braun, A.Bombacı, Amerikada K. Buri və başqalarının tədqiqat əsərləri Nəsimi ilə bağlı bir sıra adəbi və fəlsəfi problemlərə işıq salır.

Şair öz əsərlərini "Seyyid", "Hüseyni", "Nəsimi", "Haşimi", "Qureyşi", "İbrahimi" təxəllüsləri ilə qələmə almışdır ki, bunların da ərsəyə ən çox yayılan "Nəsimi"dir.

Seyid İmadəddin Nəsimi 1369-cu ildə Azərbaycanın qədim mədəniyyət və şeir-sənət mərkəzlərindən biri olan Şamaxı şəhərində anadan olmuşdur. Şairin həyatı və mühiti, reallığı və əfsanə dumanlarında itib-batdığından, qaynaqlarda Nəsiminin yaxın adamlarından yalnız qardaşı Şah Xəndan haqqında müəyyən bilgilərə rast gəlinir. Qastamonulu Lətifin öz təzkirəsində Nəsiminin "Julidamu" (Dağınırı qaç) ləqəbli qardaşı Şah Xəndandan bəhs açmış, Ali isə "Kühnl-əxbar"-ında Şah Xəndanın öz qardaşı Nəsimiyə yazdığı məşhur beytina («Gəl bu sirri ələmə faş etmə, xani-xasi əməyə əş etmə») əsaslanaraq onu ayrıca bölmədə şair kimi qeyd etmişdir. Onun qəbrinin Şamaxıda olması və uzun müddət oranın ziyarətəgah sayılması ilə bağlı Salman Mümtəzin verdiyi məlumatlar sonrakı tədqiqatçılar tərəfindən qiymətli fakt kimi qəbul edilmişdir. S. Mümtəzin bu fikrə gəlib çıxmasında böyük Azərbaycan şairi S.Ə.Şirvaninin:

Mən öləndə Şaxəndanda basdırım,
Çünki onun Şahidi-Xəndanı var,

– beyti yardımıç olmuşdur. Türk araşdırmalarında Şah Xəndanın 1426-cı ildə Şamaxıda vəfat etməsi faktı təsdiq olunur.

1387-ci ildə hürüflü qəbul etdikdən sonra Nəsimi təxminən 30 il ərzində iman gətirdiyi ideyaları təbliğ etmək üçün Yaxın Şərqi'nin bir

sıra şəhərlərini gəzmış, nəhayət, 1417-ci ildə Suriyanın Halab şəhərində onu küfrdə günahləndirən mürtəce din xadimlərinin fitvası ilə günəhsiz yərə qatıl təyirlmişdir. Rəvayətə görə, şairin gənc müridlərindən biri onun qəzəlini oxuyarkən tutulmuş, dar ağacına aparılanda Nəsimi irəli çıxaraq, seirir müəllifi olduğunu bildirmiş və gənci ölmədən xilas etmişdi. Əvəzində onun özünü dəhşət edərək ölüm cəzasına məhkum etmişdilər.

Şair bu cəzani çox mərdliklə qarşlamış, verilən işğəncələr onun iradəsini sındıra bilməmişdi. Çoxlu qan itirdiyindən rəngi saralan şair bir din xadimi istehza ilə demişdi: "Sən ki, mən haqqam, deyirdin, bəs rəngin niyə saraldı?" Nəsimi son qüvvəsini toplayıb belə cavab vermişdi: "Mən əbədiyyət göylərində doğan haqiqət günəşiyəm. Günəş batanda saralar."

Nəsiminin faciəli ölümü onu xalq arasında daha da populyarlaşdırmış, şairin şəhidlik zirvəsinə yüksəlməsi nəticəsində onun məzən ziyarətəgahı çevrilmişdir. Nəsiminin məqəbrəsində-təkyəyində onun dəfn olduğunu gündən bu günə qədər mücavirlik edən və Nəsimi soyadını daşıyanların isə, şairin nəslindən olmaları barədə irəli sürülən mülahizələr, çox güman ki, tarixi haqiqətdə yaxındır.

Antik fəlsəfi-sosial fikrin təsiri altında İslam aləmində yüksək səviyyəyə çatmış humanist istiqamətli bədii-fəlsəfi yaradıcılıq XIX yüzillikdə Azərbaycanda Nizami irsi ilə özünün zirvə nöqtəsinə yüksədi. Na yazıq ki, Nizaminin ölümündən cəmi on-on beş il sonra insanlığın həmsi günahına görəse Tanrıdan qəzəbli ordançı kimi Orta və Yaxın Şərqdə od və qılınc izləri salan monqol qüdrəti başqar humanist fikrinin inkişafına yüz ilə yaxın bir müddət ərzində ləngitməyə nail oldular. Görünməmiş dəhşətlər qarşısında insan özünə inamını müvəqqəti də olsa itirdi. Ancaq başqar təbiətinə həmişə fəzilət qəbahətə üstün gəldiyindən, təbii ki, bu zülmət saltənəti də uzun sürmədi və işıqlı zəka sahiblərinin fəaliyyəti nəticəsində humanizm prinsipləri yəna də icamı həyatda təbliğ ediləməyə başladı. Ormaq üçün ələ monqol hökmdarlarınınin Hülakunun vəzirini olmuş böyük Azərbaycan filosofu, astronom-alimi və ictimai-siyasi xadimi Nəsriddin Tusinin (1201-1274) əsərlərindəki darin humanist fikirləri gəstərmək olar. İnsan əxlaqının kamilləşdirilməyə yollarını aqıb gəstəran «Öxlaqi-Nəsir» əsərində bu böyük filosof məhz insani kəinətin mərkəzinə qoyur və onu yararmışların ən şərəflisini adlandırr.

Bu cür humanist ənənələrə söykənan XIV yüzillikdə əfsənəvi səməndər quşu kimi xarəbəliqlərin və yağıın küllərinin altında baş qaldıran İslam filosof və şairləri insanların sınıms ümidlərini özlərinə qaytarmağa, onların taleyin əlində köməksiz olmağa qaldıqlarını, əksinə, öz talelərinin qudrətli hakimi olduqlarını tələq etməyə və inandırmağa başladılar. İslam Şərqi'nin hər üç hakim dilində - arab, fars və türk dillərində bu cür humanist ruhlu əsərlər qələmə alan ən böyük sənətkarlardan biri də XIV yüzilliyin sonu, XV yüzilliyin əvvəllərində yaşayıb yaratmış böyük Azərbaycan şairi və filosofu İmadəddin Nəsimi oldu.

...hər şeyi təməlinə bənim bənim və mələmə sığmazam Sən bu nəşin ilə bəh... bəl bi... Nəşinə sığmazam Həbbə Mələn biter ki bən gənə u şüməmə sığmazam

Nəsimi humanizminin başlıca fərqləndirici cəhətini müəyyən etmək lazım gəlsəydi, yəqin ki, bunun yüksək talantı, təbiətdəki harmoniyaya və insan gözəlliyinə vurğun olan sarsılmaz ağıdılı, böyük bir filosof şairin himanizmi olduğu üzərində dayanırlardı.

Nəsimi humanizmi insana böyük məhəbbət duyğuları ilə yörgülüşdür. Məhz bu cəhətinə görə Nəsimi özündən əvvəlki Azərbaycan poeziyasının birbaşa varisi kimi qıxış edərkən ona qədər irəliləmiş bədii- obrazlı düşüncələri, əldə edilmiş poetik nailiyyətləri daha da inkişaf etdirir.

Nəsimi humanizmindən danışarkən ilk növbədə bunu nəzərə almaq lazımdır ki, böyük şairin insan sevgisi çoxşünlü və çoxtutumludur. Orta əsrlərin Şərq və Avropa humanistləri kimi, Nəsimi yaradıcılığında da kainatın antroposentrist strukturuna başlıca yer tutur. Başqa sözlə, nəhəng kainatın mərkəzində, o dövrün əlil adamlarının geosentrik nəzəriyyəyə görə təsviri etdiyi kimi, cənab dəstə- torpaqdan və yanar qazlardan ibarət olan Yer kürəsi, ya da Günəş ulduzu deyil, məhz yaranmışların ən şərəfli olan İNSAN dayanır.

Ancaq bu da var ki, Nəsimi humanizmində insana məhəbbət ucdantutma deyil; burada seçim var: Nəsiminin sevidiyi və hörmət bəslədiyi insan – kamil insandır, insanlıq adına layiq olan fizioloji-ictimai varlıqdır. Yoxsa zahirən insana bənzəyən hər varlığı insan adlandımaq olmaz.

Bu cür ali mərtəbəyə çatmış kamil insan şairin gözündə Tanrının Yer üzərindəki bir nümayəndəsi kimi cəlvələri və böyük müfəkkir fəxrli deyir ki, onu yalnız qorxuqlarına görə, Tanrıya şirik çıxarmamaq üçün Haqq (Allah) adlandırmırlar. Ancaq kamil insan olmaq da adamanı ölçüyəgəlməz dərəcədə zəhmət, əzab-əziyyət, ürək genişliyi, öz həmcinslərinə və bütün yaradılışlara səmimi məhəbbət tələb edir.

Yer üzərindəki bütün insanların bərabərhuquqlu olduğu fikrini irəli sürən, insanların görününcə müxtəlifliyi coğrafi və sosial səraitə izah edən Nəsimi, İbn Xəldun və başqa proqressiv düşüncəli şair və filosof sələflərinin ardınca Nəsimi də humanist fikirlərinə söykənərək bütün insanların Tanrı dərğahında bərabər olması, dini-ideoloji baxışlarına və aqıdalarına görə kəmsinən kimsədən üstün olmaması ideyasını irəli sürür.

Nəsimi humanizmi, insana məhəbbəti təkcə onun əsərlərindən mənə və mahiyyətində, məzmununda deyil, forma xüsusiyyətlərində, daha doğrusu ritmikasında, oynaqılığında, ahəngində, alliterasiyasında da özünü göstərir. Nəsimi qəzallarının də bir çoxunda ritmika sanki oxucunun ürəyini oynadır, ona həyat eşqi, sevinc aşılayır, insana daxili mənəvi rahatlıq gətirir. Bunun kökündə isə şübhəsiz ki, şairin özünün böyük insan sevgisi dayanmaqdadır.

“Məndə sığar iki cahan...” sözləri ilə başlayan qəzəl-fəxryyə Nəsiminin ən məşhur əsərləri sırasında yer alır. On altı beyitlik bu əsərdə şair-müfəkkir çox lakonik şəkildə insanın kainatın məhvəri, sonsuz gözəllik və qüdrət qaynağı olması fikrini irəli sürərək əsaslandırır.

Nəsiminin lirik “məni” təkcə bir fərdi deyil, diləndən, dinəndən, irəndən əsli olmayaraq bütün kamil insanlar toplumunu əhvia edir. Ancaq kamil insan obrazının özü də Nəsimidə sona qədər formalaşmış statik bir anlayış deyildir. Əslində insanın kamala doğru yüksəlməsi prosesi nisbi sonsuzluq anlayışı ilə təqdim edilə bilər ki, bunu da şair, bilik və qabiliyyətlərin tükənməzliyini ifadə edən “sığmazam” rədiifi ilə bədii biçimə salmış olur. Elə buna görədir ki, öz zəkəsi ilə iki dünyanın mahiyyətini əhvia edən insan maddi, gərəç dünyanın dər çərçivələrində sığmır və mənəvi dünyaya axtarışında daim kamilləşməyə can atır. Məhz bu kamilləşmə insanlığı zülm və cəhəlatın, qətl və qırğınların, əsarət və alqəmələrin pancosindən xilas etməli, yeni, daha ədalətli, işıqlı, başəri məhəbbət qanunları ilə idarə olunan bir dünyanın əsasını qoymalıdır.

Təbii ki, orta yüzlüklərin mədəni-mənəvi mühitində qələmə alınmış qəzələ müəyyən dini-mistik obrazlar da vax deyildir. Bütün orta əsr sənətkarları kimi Nəsimi də öz dövrünün və mühitinin oğludur. Ancaq Nəsiminin və orta əsrlərin başqa dahilərinin böyüklüyü də ondadır ki, onlar öz zamanlarını qabaqlamağa, gələcək nəsillər üçün əbdi dəyərlərin mesajlarını göndərməyə nail olmuşlar. Bu baxımdan onların istifadə etdiyi dini-mistik obraz və anlayışlar da bu gün başqa mənəvi məzmun kəsb edir, həyatı və dünyəvi ideyaları xidmət göstərir.

Bir qədər tavitoloji səslənsə də, bu mənada əlimizi ürəyimizə başına qoyaraq deyə bilərik ki, XXI yüzilliyin Nəsimisində müqəddəslik insanlaşdır, insanlar isə müqəddəsleşir.

Baxmayaraq ki, dahi Azərbaycanşairi və müfəkkiri İmadəddin Nəsiminin dili əvvəl ərzusunda olduğu və gərəçləşəcəyinə ürəkdan inandığı bu cür ideal ədalətli dünya bəhə və yaranmayıb; hətə də insanın zəkəsinə və mənəvi keyfiyyətlərinə görə deyil, hansı dənə qulluq etməsinə, hansı dövlətin vətəndaşı olmasına görə qiymətləndirilir və bu baxımdan qlobal səviyyədə ikili standartlar, zülm və zorakılıqlar baş alıb gedir, hər halda Nəsiminin insanlığın şənəinə həsr etdiyi bu ölməz əsarət bu gün də insanın ədəbi-estetik funksiyasını yerinə yetirməkdə davam edir.

...bəl bi... Nəşinə sığmazam Həbbə Mələn biter ki bən gənə u şüməmə sığmazam

Ord. Prof. Dr. **Teymur KERİMLİ**
Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi
El Yazmaları Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Seyyid İmadeddin Nesimi (1369-1417), Azerbaycan halkının XIV. yüzyılda yetiştirdiği en büyük düşünür, şair ve fikir fedailerinden biridir. Müslüman Doğu'nun her üç edebi dilinde de eserler yazan bu kudretli şair, Azerbaycan Türkçesi'yle kaleme aldığı ölümsüz gazelleriyle daha çok tanınır.

Avrupa oryantalistlerinden H.Purgstall, Gibb, H.Ritter, K.Huart, F.Babinger, E.Braun, A.Bombachi, Amerika'da K.Buril ve başkalarının çalışmaları, Nesimi ile ilgili birçok edebi ve felsefi meselelere açıklık getiroyor.

Şair, eserlerini "Seyyid", "Hüseyni", "Nesimi", "Haşimi", "Kureysi", "İbrahimi" mahlasları ile kaleme almış olup bunların da en yaygın olanı "Nesimi" dir.

Seyyid İmadeddin Nesimi, 1369 yılında Azerbaycan'ın en eski kültür, şiir ve sanat merkezlerinden biri olan Şamahı'da doğdu. Şairin hayatı ve çevresi, gerçeklik ve efsane sininde kaybolduğundan, kaynaklarda sadece Nesimi'nin yakın çevresinden kardeşi Şah Handan hakkında bilgiye rastlanır. Kastamonulu Latifi tezkiresinde Nesimi'nin "Julidemu" (Dağınık Saçlı) mahlası kullanan kardeşi Şah Handan'dan bahsetmiş, Ali ise "Kunhul Ahbar" da Şah Handan'ın kardeşi Nesimi için yazdığı ünlü beytine (Gel, bu sırı âleme faş eyleme, Han-ı-haşî âmeye aş eyleme) dayanarak ondan ayrı bir bölümden şair olarak bahsetmiştir. Şah Handan'ın mezarının Şamahı'da olması ve uzun süre ziyaretgâh olarak kullanılmasıyla ilgili Selman Mümtaz'ın verdiği bilgiler, daha sonra araştırmacılar tarafından değerli bir gerçek olarak kabul edilmiştir. S.Mümtaz'ın bu kanaate varmasında büyük Azerbaycanlı şair S.A. Şirvani'nin;

"Ben öncüne Şahendan'da gömün,
Çünkü onun Şahid-i Handan'ı var."

beyti yardımcı olmuştur. Şah Handan'ın 1426'da Şamahı'da vefat etmesi, Türk araştırmacılar tarafından doğrulanmaktadır.

Nesimi, 1387'de Hurufiliği kabul etmesinin ardından yaklaşık 30 yıl boyunca inancını oluşturan fikirlerini yaymak için Yakın

Doğu'nun birkaç şehri gezmiş ve sonunda 1417'de Suriye'nin Halep şehrinde kendisini küfürle suçlayan genci din adamlarının fetvası ile öldürülmüştür. Bir rivayete göre, gencin müritlerinden biri, şairin gazelini okurken yakanmış, darağaca götürüldüğünde Nesimi ona çıkarak şiirin yazar olduğunu beyan etmiş ve genci ölümden kurtarmıştır. Bunun yerine, şairin kendisi tutuklanarak ölüm cezasına çarptırılmıştır.

Şair, bu cezayı mertçe karşılama, yapılan işkenceler iradesini kırılmamıştır. Kan kaybı nedeniyle rengi sararan şaire, bir din adamının alaycı bir şekilde, "Ben Hakk'ın diyordun, peki rengin neden sarardı?" diye sorması üzerine Nesimi, olanca gücünü toparlayarak "Ben, ebediyet semalarında doğan hakikat güneşiyim. Güneş, batarken sararır!" diye cevap vermiştir.

Nesimi'nin trajik ölümü onu halk arasında daha da popüler yapmış, şairin şöhretli mertebesine insanlık tarihinin bir sonucu olarak, mezarı bir ziyaretgâh hâline gelmiştir. Nesimi'nin türbesinde defnedildiği günden beri mücvirlik yapan ve Nesimi soyadını taşıyanların, şairin neslinden gelmelerine ilişkin ileri sürülen mülhazalar, büyük olasılıkla tarihi gerçeğe yakındır.

Antik felsefi ve sosyal düşüncenin etkisi altında, İslam dünyasında yüksek bir seviyeye ulaşmış olan hümanist sanatsal ve felsefi yaratıcılık, 12. yüzyılda Azerbaycan'da Nizami mirası sayesinde doruk noktasına ulaşmıştır. Ne yazık ki, Nizami'nin ölümünden on ya da on beş yıl sonra, insanlığın hangi günahıyla, bilmiyoruz, Tanrı'nın öfkeli kirbaeği Orta ve Yakın Doğu'da ateş ve kılıç izleri bırakan Moğol ordular, evrendeki hümanist düşüncenin gelişimini yüz yıla yakın bir süreyle yavaşlatmaya sebep oldu. Eşine rastlanmamış vahşet karşısında insanoglu, kendine olan güvenini geçici olarak kaybetti. Ancak insanlık tarihinde erdem her zaman kabahtan üstün olduğundan elbette bu zulüm saltanatı uzun sürmedi ve aydın zeka sahiplerinin çalışmaları sonucunda, hümanizm ilkeleri yine de toplum hayatında tantılmaya başladı. Moğol hükümdarlarından biri Hülagü'nün veziri olan büyük Azerbaycanlı filozof, gökbilimci ve devlet adamı Nasiredin Tusi'nin (1201-1274) eserlerinde de bir hümanist fikirler buna örnek gösterilebilir. İnsan ahlakını olgunlaştırma yolunun ortaya koyan "Ahlak-ı Nasiri" adlı eserinde bu büyük filozof, insanı evrenin merkezine koyuyor, yaratılışların en şerefli olarak adlandırıyor.

14. yüzyılda esanevî semender kuşu gibi harabeler ve yangın küllerinin altından doğan İslam filozofları ve şairleri, bu tür hümanist geleneklere dayanarak, insanların kırılmış umutlarını geri getirmeye, kaderin elinde çaresiz oyuncak olmadıklarını, tam tersine, kendi kaderlerinin güçlü belirleyicileri olduklarını telkin etmeye ve inandırması başladılar. Müslüman Doğu'nun Arapça, Farsça ve Türkçe olmak üzere her üç hakim dilinde bu tür hümanist ruhlu eserler kaleme alan en büyük ediplerden biri de 14. yüzyıl sonu, 15. yüzyıl başlarında yaşayıp yaratan büyük Azerbaycanlı şair ve filozof İmadeddin Nesimi idi.

Nesimi'nin hümanizminin ana ayırt edici özelliğini tanımlamak gerekirse, muhtemelen, bunun yüksek yetenek sahibi, doğadaki ahenge

9-21599

Qəndə sığar iki cihan bən u ələməni sığmazam Sən bu mələməni sığmazam Kəvv u mələməni sığmazam Sən bu nəğən ilə bu bil ki nəğənə sığmazam Şabbi bitən biter ki bən qəvv u qüvvəmə sığmazam

ve insan güzəlligine aşık olan yenilmez akide sahibi, büyük bir filozof olan şairin hümanizmi olduğu fikri üzerinde durulurdu. Nesimi'nin hümanizmi, insana büyük sevgi duygularıyla yoğunlaşmıştır. Tam da bu yüzden Nesimi, Azerbaycan şairinin doğrudan kendisinin önceki halefi gibi davranarak kendisine kadar ortaya konulan sanatsal ve figüratif düşünceleri, elde edilen şirsel başarıları daha da geliştirmiştir.

Nesimi'nin hümanizminden bahsederken, öncelikle büyük şairin sevgisinin çok yönlü ve kapsamlı olduğunu dikkate almak gerekir. Ortaçağ Doğu ve Avrupalı hümanistler gibi Nesimi'nin yaratılışında da evrenin antroposentrik yapısı ön saflarda yer alıyor. Başka bir deyişle, devasa evrenin merkezinde dönem bilim adamlarının jeosantrik teorie göre hayal ettiği şekilde, cansız taş, toprak ve yanar gazlardan oluşan Yerküresi ya da Güneş değil, yaratılmışların en şerefli olan İNSAN durmaktadır.

Ancak, Nesimi'nin hümanizminde insana olan sevgi de bir seçim söz konusudur. Nesimi'nin sevdiği ve saygı duyduğu insan, mükemmel bir insandır, insanlığa layık fizyolojik ve sosyal bir varlıktır. Aksi takdirde, görünüşte insana benzeyen her şeye insan denemez.

Böylesine yüksek bir mertebeye ulaşan kâmil insan, şairin gözünde Tanrı'nın yeryüzündeki bir temsilisi olarak parlıyor ve büyük düşünür, gururla kendisinin yalnızca korktukları ve Allah'a şirk koşturmak için Hak(Allah) olarak adlandırılmadıklarını belirtir. Bununla birlikte, kâmil olmak, insandan ödünle gelmeyecek derede çalışmak, hemsinlerine ve yaratılmışlara gerçek aşkı gerektirir.

Yeryüzündeki tüm insanların eşit haklara sahip olduğunu iddia eden, insanların görünüş itibarıyla çeşitliliğinin coğrafi ve sosyal şartlara bağlı olduğunu belirten Nizami, İbn Haldun ve diğer ilericiler düşüncelelere sahip şair ve filozofların ardından Nesimi de hümanist fikirlerine dayanarak tüm insanların Tanrı katında eşit olması, dini ve ideolojik görüşleri ile akidesi açısından kimsenin kimseden üstün olmadığını fikrini teşvik etmiştir.

Nesimi'nin hümanizmi, insana olan sevgisi, sadece eserlerinin anlamı ve özünde değil, aynı zamanda biçim özelliklerinde, daha doğrusu ritiminde, hareketliliğinde, uyumunda ve aliterasyonunda da kendini göstermektedir. Nesimi'nin gazellerinin çoğunda ritim, sanki okuyucunun kalbini titretiyor, ona yaşam sevgisi, neşe ve içsel manevi huzur veriyor. Bunun özünde hiç şüphesiz, şairin kalbindeki büyük insan sevgisi var.

"Mende sığar iki cihan..." kelimeleriyle başlayan fahiye türündeki gazel, Nesimi'nin en meşhur eserleri arasında. On altı beyitten oluşan bu gazelde düşünür şair, gayet özlü bir şekilde insanın evrenin mihveri, sonsuz güzelliğin ve gücün kaynağı olduğu fikrine dayanıyor. Nesimi'nin lirik "Ben'i" sadece bir bireyi değil, dil, din, ırk farkı gözetmeksizin tüm kâmil insan topluluğunu bir araya getirir. Bununla birlikte, kâmil insan tipi de Nesimi'de sonuna kadar şekillenmiş statik bir kavramı ifade etmemektedir. Gerçekte, insanın mükemmelliğe yükseliş süreci, göreceli sonsuzluk kavramı ile ortaya koyulabilir. Şair, bunu bilgi ve yeteneklerin tükenmezliğini ifade eden

"Sığmazam" redifi ile sanatsal biçime sığdırmış olur. İşte bu yüzden olmalı ki, kendi zekasıyla iki dünyanın özüne sahip olan insan, maddi, gerçek dünyanın dar çerçevesine sığmamakta ve manevi dünya arayışında, sürekli mükemmellik arayışındadır. Böyle bir olgunlaşma, insanlığı baskı ve cehalet, cinayet ve katliam, külelik ve aşağılanma tutkusundan kurtarmalı, yeni, daha adil, daha parlak, evrensel sevgi kanunlarıyla yönetilen bir dünyanın temellerini atmalıdır.

Doğal olarak, Ortaçağın kültürel ve manevi ortamında yazılmış gazelde belirli dini, mitolojik tipler de vardır. Tüm Ortaçağ sanat adamları gibi Nesimi de zamanın ve çevresinin oğludur. Ancak Nesimi'nin ve Ortaçağ'daki diğer deha sahiplerinin büyüklüğü, zamanlarının ilerisinde varmayı ve gelecek kuşaklara sonsuz değerlerin mesajlarını iletmeyi başarmış olmalarındadır. Bu açıdan bakıldığında, onların kullandıkları dini, mistik görüntü ve kavramlar, bugün farklı bir anlam ve içeriğe sahiptir, hayatı ve dünyevi fikirlerle hizmet etmektedir. Her ne kadar tekrar tekrar söylenmiş olsa bile, bu anlamda ellerimizi kalbimize koyarak 21. Yüzyıl Nesimi'nde kutsalların insanlaştığını, insanların ise kutsallaştırıldığını söyleyebiliriz.

Büyük Azerbaycanlı şair ve düşünür İmadeddin Nesimi'nin 600 yıl önce hayal ettiği ve gerçekleştirilmesine içten inandığı ideal, adaletli dünya henüz oluşturulmamıştır. Yine de insanlar, zekaları ve maneviyatları için değil, dinleri, hangi devletin vatandaşları oldukları açısından değerlendirilmektedir. Bu sebeple düzeyde çifte standartlar, baskı ve siddet sınır tanımıyor. Tüm olup bitenlere rağmen, Nesimi'nin insanlık için yazdığı bu ölümsüz gazelleri, bugün de insanlar arasında adalet, sevgi ve karşılıklı anlayış tohumlarını ekmek için fikir ve estetik ilşileri yerine getirmeye devam ediyor.

Teymur KARIMLI

*Director of the Institute of Manuscripts of the
National Academy of Sciences of Azerbaijan,
academician*

PREWORDS

Seyid Imadeddin Nesimi (1369-1417) is one of the greatest 14th-century thinkers and ideological patriots of the Azerbaijani people. This talented poet who has created works in each of the three literary languages of the Islamic East is best known for his immortal gazelles written in Azerbaijani Turkish.

The researches of European orientalists H. Purgstahl, Gibb, H. Ritter, C. Huart, F. Babinger, E. Brown, A. Bombachi, American K. Buril, and other scholars shed light on a number of literary and philosophical issues related to Nesimi.

The poet wrote his works under the pseudonyms "Seyid", "Huseymi", "Nesimi", "Hashimi", "Qureyshni", and "Ibrahimi", the most popular of which was "Nesimi".

Seyid Imadeddin Nesimi was born in 1369, in the city of Shemakha being one of the oldest centers of culture and poetry in Azerbaijan. Since the poet's life and environment are covered with a fog of reality and legends, among the people close to Nesimi, only certain information about his brother Shah Handan can be found in the sources. In his memoirs, Kastamonulu Latifi mentions Nesimi's brother Shah Handan nicknamed "Julidama" ("Shaggy"), while Ali in his "Kunhul-Akhar" gives a separate section about Shah Handan as a poet, quoting his famous beyt addressing brother Nesimi "Gal bu sirri alama faş eylama, xani-xasi amayaş eylama" ("Do not reveal this secret to the world, do not be deceived"). Information by Salman Muntaz about his grave in Shemakha that had been considered a place of pilgrimage for a long time was accepted by later researchers as a valuable fact. This S. Muntaz's idea is confirmed by the great Azerbaijani poet S. A. Shirvani's beyt:

When I die, bury me in Shahandan
After all, there is the grave of Shaside-Handan,

Turkish studies confirm the Shah Handan death in Shemakha in 1426. After the caliphate came to power in 1387, Nesimi had traveled around a number of Middle Eastern cities for about 30 years promoting his ideas and after all, was condemned for heresy after conspiracy by reactionary religious fanatics and innocently executed in the Syrian city of Aleppo in 1417. According to legend, when one of the young successors of the poet was captured while reading his ghazals and sentenced to be hanged, Nesimi stepped forward, named himself as the author of the offending poem, and saved the young man from death. He was

arrested in his place and sentenced to death.

The poet faced his terrible death with impressive dignity and torture could not break his will. During the torture, one of the clerics asked Nesimi who was pale from the loss of blood: "You say you are God. Then why do you grow pale as your blood drains away?" to which Nesimi replied having gathered his last strength: "I am the sun of the love on eternity's horizon. The sun always pales at sundown."

The tragic death of Nesimi made him even more popular among the people and due to the rise of the poet to the height of martyrdom, his grave became a shrine. The assumptions about the Nesimi descendants buried in the poet's mausoleum from his burial to the present days and bearing the Nesimi surname are probably close to historical truth.

Humanistic artistic and philosophical creativity, which rose to a high level in the Islamic world under the influence of ancient philosophical and social thought, reached its peak in Azerbaijan in the 12th century in the heritage of Nizami. Unfortunately, only ten or fifteen years after the Nizami death, the Mongol troops, which fell like the God's wrath for any sins of humanity and left their traces in the Near and Middle East with fire and sword, had managed to slow down the development of humanistic thought for almost a hundred years. In the face of unprececedented horrors, people temporarily lost faith in themselves. However, since in the nature of humanity, moral virtues always prevailed over viciousness, naturally, this kingdom of darkness did not last long and as a result of the enlightening activity of intellectuals, the humanistic principles began to spread in public life again. An example may be deep humanistic ideas in the works by the great Azerbaijani philosopher, scholar-astronomer and social and political figure Nasiraddin Tusi (1201-1274) who was an adviser to one of the Mongol rulers Khulagu. In his Akhlagi-Nasiri, which reveals ways to improve human morality, this great philosopher puts a human at the center of the universe and calls him the most glorious of all creatures.

Islamic philosophers and poets who arose from ruins and ashes in the 14th century like a mythical phoenix, having relied on such humanistic traditions, began to return broken hopes to people inspiring and convincing them that human was not a helpless toy in the hands of providence, but, on the contrary, was a powerful creator of his fate. The great Azerbaijani poet and philosopher Imadeddin Nesimi who lived and worked in the late 14th - early 15th centuries was one of the greatest masters creating his works in such a humanistic spirit in all three dominant languages of the Islamic East - Arabic, Persian and Turkish.

If there was a need to identify the main distinguishing feature of Nesimi's humanism, it would probably be the humanism of a highly talented, great poet-philosopher with a firm belief in the harmony of nature and the human fairness.

Nesimi's humanism is saturated with a sense of great human love. That is why Nesimi as a direct successor to previously created Azerbaijani poetry continues to develop the artistic-figurative thinking and poetic achievements that have arisen before.

When speaking of Nesimi's humanism, it is most important to

...ende sığır ibi otkin ben bu cihāna sığmazam Kervān ü mehdūnā sığm...
...kerher-i timchehān benim kern ü mehdūnā sığmazam Sən bu nızām ilə b...
...bil ki nızām sığmazam Həbbə biter biter ki ben gəm ü gümānā sığm...

remember the multidirectionality and multifacetedness of the great poet's love for a human. Like the Eastern and European humanists of the Middle Ages, the anthropocentric structure of the universe also occupies a major place in Nesimi's works. In other words, in the center of the gigantic universe, there is just the most glorious of all creatures - HUMAN and not the soulless Earth or star of the Sun consisting of stones and ground or a gas flame as scientists of that time have thought, according to a geocentric theory.

But it is also true that in Nesimi's humanism, love not for all people without any exception is manifested; there is a differentiation: the person Nesimi loves and respects is a perfect physiological and social being worthy of the human's name. In other words, not everyone who looks like a human can be called a human.

In the poet's eyes, a perfect person who has reached such a high level is a representative of God on Earth, and the great thinker proudly declares that human is not called very God (Allah) only due to fear of God, so as not to associate partners with him. However, to become a perfect human, one needs to make immeasurably hard work, go through suffering, and express a breadth of soul, sincere love for other people and all creations.

Following Nizami, Ibn Haldun, and other progressively-minded poets and philosophers who put forward the idea of equal rights for all people on earth and explained their external differences by geographical and social conditions, Nesimi relying on his humanistic ideas also affirmed that all people were equal before God, and that none of them was superior to another due to their religious and ideological views and beliefs.

Nesimi's humanism, his love for a human is manifested not only in the essence and content of his works but also in their figurative features, more precisely, in their rhythmic, flexibility, harmony, and alliteration. In many Nesimi's ghazals, rhythmic seems to play with the reader's heart evoking his love for life and joy and brings spiritual peace. And the great human love of the poet himself, undoubtedly, lies at the root of this.

The ghazal starting with the words "Both worlds can fit within me ..." is one of Nesimi's most popular works. In this work of sixteen beyts, in a very concise form, the poet-thinker puts forward and substantiates the idea that human is the center of the universe, a source of infinite beauty and power. The Nesimi's lyrical "I" is not just a single personality, it covers the entire totality of perfect people, regardless of their language, religion or race. However, the image of a perfect person is not a static concept definitively determined by Nesimi. In fact, the process of elevating a human to perfection may be represented by the concept of relative infinity given by the poet in the artistic form of the "I cannot fit" redif, which expresses the inexhaustibility of knowledge and opportunities. Since a human who keeps in his mind, the essence of two worlds does not fit into the narrow framework of the material world and constantly seeks perfection in the search for the spiritual world. It is this perfectibility that should save humanity from the power of darkness and ignorance, murders and slaughters, slavery and humiliation, and lay the foundation for a new, more fair and bright world governed by the laws of human love.

Of course, in the ghazals created in the cultural and spiritual environment of the Middle Ages, there were some religious and mystical images.

Like all medieval creators, Nesimi was the son of his time and environment. But the greatness of Nesimi and other geniuses of the Middle Ages lies in the fact that they have managed to get ahead of their time and pass on messages of timeless value to future generations. From this point of view, the religious-mystical images and concepts used by them today have a different meaning and content having served life and secular ideas. Although this sounds somewhat tautological, in this sense, we can frankly say that in the 21st century's Nesimi, saints are humanized, and humans are sanctified.

Despite the fact that that ideal fair world the great Azerbaijani poet and thinker Imadaddin Nesimi dreamed about and wholeheartedly believed in 600 years ago has not yet been created, and people are being evaluated by not their mind or spiritual qualities, but their religious beliefs and citizenships, and from this point of view, double standards, oppression, and violence prevail at the global level, this immortal work by Nesimi dedicated to the glorification of humanity continues to fulfill its ideological and aesthetic function sowing seeds of justice, love and mutual understanding.

...vətənlə bələ vü mənəyi surlət iğində tənə him flem sədəfim hem...
...om ilə cən benim dələ cəm ilə cənā sığmazam Buncə kərənā ü rəhl...
...məyim həzə ü surlət Gənəyi nışān benim ben nğ sığr-ı sığn benim b...
...həhl bu dühānā sığmazam Gərher-i bān benim ben nğ bəhər ilə tənā sığm...

Теймур Керимли
Директор Института Рукописей
Национальной Академии Наук Азербайджана,
академик

ПРЕДИСЛОВИЕ

Сейд İмәдәддин Нәсимі (1369-1417) является одним из величайших мыслителей и идейных патриотов азербайджанского народа XIV века. Этот талантливый поэт, создававший произведения на каждом из трех литературных языков исламского Востока, больше всего известен своими бессмертными газелями, написанными на азербайджанском турецком.

Исследовательские работы европейских востоковедов Х.Пуршталля, Гибба, Х.Риттера, К.Хюарта, Ф.Бабингера, Э.Брауна, А.Бомбачи, американца К.Бурнда и других ученых проливают свет на ряд литературных и философских проблем, связанных с Нәсимі.

Поэт писал свои произведения под псевдонимами «Сейд», «Хусейни», «Нәсимі», «Хәшимі», «Гурейши», «Ибраһимі», наиболее популярным из которых является «Нәсимі».

Сейд İмәдәддин Нәсимі родился в 1369 году в городе Шемахе, одном из древнейших центров культуры и поэзии в Азербайджане. Поскольку жизнь и окружение поэта покрыты туманом реальности и легенд, среди близких Нәсимі людей в источниках можно найти определенные сведения только о его брате Шахе Хандане. Кастамонулу Латифи в своих мемуарах упоминает брата Нәсимі Шаха Хандана по прозвищу «Джулдудам» («Лохматый»), в то время как Али в «Кунхуль-Ахбар» приводит отдельный раздел о Шахе Хандане как поэте, штирягу его знаменитое двустишие с обращением к брату Нәсимі «Gəl bu siri almə faş eyləmə, xani-xası amuzə əş eyləmə» («Не раскрывай эту тайну миру, не обманывайся»). Информация Салмана Мумтаза о том, что его могила находилась в Шемахе и долгое время считалась местом паломничества, была принята более поздними исследователями как ценный факт. Сказанное С.Мумтазом подтверждает двустишие великого азербайджанского поэта С. А. Ширвани:

Когда я умру, похороните меня в Шахандане,
Ведь там находится могила Шахиде-Хандана,

Турецкие исследования подтверждают факт гибели шаха Хандана в Шемахе в 1426 году.

После установления власти халифата в 1387 году Нәсимі на

протяжении около 30 лет путешествовал по ряду городов Ближнего Востока, продвигая свои идеи, и в конечном итоге был безвинно казнен в 1417 году в сирийском городе Алеппо по заговору реакционных богословов, обвинивших его в богоугодстве. Согласно легенде, когда один из молодых последователей поэта был схвачен во время чтения своих газелей и приговорен к повешению, Нәсимі вышел вперед и, заявив, что автором стихотворения является он, спас молодого человека от смерти. Он был арестован вместо него и приговорен к смертной казни.

Поэт встретил это наказание с большим мужеством, и пытки не смогли сломить его волю. Когда один из богословов с иронией спросил поэта, бледного от потери крови: «Если ты бог, то почему же ты бледнешь по мере того, как теряешь кровь?», Нәсимі, собрав последние силы, ответил: «Я — сознание любви, которое возшло на горизонты вечности. На закате сознание всегда бледнеет».

Трагическая смерть Нәсимі сделала его еще более популярным среди народа, и вследствие возвышения поэта до вершин мученичества его могила стала святыней. Предположения о потомках Нәсимі, захороненных в мавзолее-усыпальнице поэта со дня его погребения до наших дней и носящих фамилию Нәсимі, вероятно, близки к исторической правде.

Гуманистическое художественно-философское творчество, поднявшееся на высокий уровень в исламском мире под влиянием античной философии и общественной мысли, достигло своего пика в Азербайджане в XII веке в наследии Низами. К сожалению, всего через десять или пятнадцать лет после смерти Низами монгольские войска, обрушившиеся как гнев Божий за казнь бы то ни было грехи человечества и отгнем и меом оставившие свои следы на Ближнем и Среднем Востоке, смогли почти на сотню лет затормозить развитие гуманистической мысли. Перед лицом невиданных ужасов люди временно утратили веру в себя. Но поскольку в природе человечества добродетель всегда преобладала над зерзостью, естественно, это царство тьмы длилось недолго, и в результате просветительской деятельности интеллектуалов принципы гуманизма снова начали распространяться в общественной жизни. В качестве примера можно привести глубокие гуманистические идеи в произведениях великого азербайджанского философа, ученого-астронома и общественно-политического деятеля Насираддина Туси (1201-1274), который был советником одного из монгольских правителей (Хулагу). В своем произведении «Аллаги-Насири», раскрывающем пути совершенствования человеческой морали, этот великий философ ставит человека в центр вселенной и называет его самым главным из всех созданий.

Исламские философы и поэты, словно мифическая птица-феникс встали из руин и пепла в XIV веке, опираясь на такие гуманистические традиции, начали возвращать людям разбитые надежды, внушая и убеждая их в том, что человек не бессиленная игрушка в руках провидения, а напротив, могущественный властелин своей судьбы. Одним из величайших мастеров, создавших произведения в таком гуманистическом духе на всех трех главенствующих языках исламского Востока - арабском, персидском и турецком, был великий азербайджанский

poэт и философ Имадеддин Насими, живший и творивший в конце XIV - начале XV века.

Если бы потребовалось выявить главную отличительную черту гуманизма Насими, наверное, это был бы гуманизм в высшей степени талантливый, великого поэта-философа с твердой верой в гармонию мира и красоту человека.

Гуманизм Насими пропитан чувством большой любви к человеку. Именно поэтому Насими, как прямой преемник ранее созданной азербайджанской поэзии, продолжает развивать возникшее до него художественно-образное мышление и поэтические достижения.

Говоря о гуманизме Насими, в первую очередь важно помнить о многонаправленности и многогранности любви великого поэта к человеку. Подобно восточным и европейским гуманистам средних веков, в творчестве Насими главное место также занимает антропоцентрическая структура вселенной. Другими словами, в центре гигантской вселенной стоит именно самое слабое из всех созданий - ЧЕЛОВЕК, а не бездушные земной шар или звезда Солнце, состоящие из камней и земли или газового пламени, как представляли ученые того времени, согласно геоцентрической теории.

Но верно также и то, что в гуманизме Насими проявляется любовь не поголовно ко всем людям; здесь проводится разделение: человек, которого Насими любит и уважает, является совершенным физиологически-социальным существом, достойным имени человека. Иными словами, не каждого, кто выглядит как человек, можно назвать человеком.

Совершенный человек, достигший такого высокого уровня, в глазах поэта является представителем Бога на Земле, и великий мыслитель с гордостью заявляет, что его не называют Истиной (Аллахом) только из страха перед Богом, чтобы не приписать ему сотворившей. Однако, чтобы стать совершенным человеком, требуется приложить неизмеримо тяжелый труд, пройти через страдания, и обладать широтой души, искренней любовью к другим людям и всем творениям.

Вслед за Низами, Ибн Хальдуном и другими прогрессивно настроенными поэтами и философами, выдвинувшими идею равноправия всех людей на земле и объясняющими их внешние различия географическими и социальными условиями, Насими, опираясь на свои гуманистические идеи, также утверждает, что все люди равны перед Богом, и что ни один из них не превосходит другого ввиду своих религиозных и идеологических взглядов и убеждений.

Гуманизм Насими, его любовь к человеку проявляются не только в сущности и содержании его произведений, но и в форменных особенностях, точнее, в их ритмике, гибкости, гармонии и аллитерации. Во многих газелях Насими ритмика словно играет сердцем читателя, вызывая у него любовь к жизни, радость, приносит человеку внутреннее духовное спокойствие. И в основе этого, несомненно, лежит великая человеческая любовь самого поэта.

Газель, начинающаяся со слов «В меня вместились оба мира...», входит в число самых популярных произведений Насими. В этом произведении из шестнадцати душевных поэтов-мыслителей в очень лаконичной форме выдвигает и обосновывает идею, что человек является центром вселенной, источником бесконечной красоты и силы. Лирическое «Я» Насими - это не просто личность, оно охватывает всю совокупность совершенных людей, независимо от языка, религии или расы. Однако образ совершенного человека представляет собой не статичную концепцию, сформировавшуюся у Насими в своей конечной форме. Фактически процесс возвышения человека до совершенства может быть представлен концепцией относительной бесконечности, воплощаемой поэтом в художественной форме рельефа «не уменьшаясь», выражающего неисчерпаемость знаний и возможностей. Поскольку человек, который своим разумом охватывает сущность двух миров, не вписывается в узкие рамки материального мира, постоянно ищет совершенства в поисках духовного мира. Именно это совершенствование должно спасти человечество от власти тьмы и невежества, убийств и розни, рабства и унижения, и заложить основу нового, более справедливого, светлого мира, управляемого законами человеческой любви.

Конечно, в газелях, созданных в культурно-духовной среде средневековой, обошлось не без определенных религиозно-мистических образов. Как и все средневековые творцы, Насими является сыном своего времени и среды. Но величие Насими и других гениев средневековья заключается в том, что им удалось опередить свое время и передать будущим поколениям сообщения непреходящей ценности. С этой точки зрения использовать ими религиозно-мистические образы и концепции сегодня имеют иное значение и содержание, служа жизненным и светским идеям. Хотя это звучит несколько табулогически, в этом смысле мы, положив руку на сердце, можем сказать, что у Насими XXI века святые человечины, а люди святые.

Несмотря на то, что тот идеальный справедливый мир, о котором мечтал и в который от всего сердца верил великий азербайджанский поэт и мыслитель Имадэддин Насими 600 лет назад, пока не создан, и людей пока оценивают не по их уму или душевным качествам, а по исполняемой ими религии, по тому, гражданами какой страны они являются, и с этой точки зрения на глобальном уровне господствуют двойные стандарты, угнетение и насилие, это бессмертное произведение Насими, посвященное прославлению человечности, продолжает выполнять свою идейно-эстетическую функцию, сея зерна справедливости, любви и взаимопонимания.

İmadeddin Nesimi

Azerbaycan
Türkçesi ile Şiirler

Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam...

Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam,
Gövhəri la məkan mənəm, kövnü məkanə sığmazam.

Ərşlə fər şu kafü nun məndə bulundu cümlə çün,
Kəs sözünü və əbsəm ol, şərhü bəyana sığmazam.

Kövnü məkandır ayətım, zati dürrü bidayətim,
Sən bu nişanla bil məni, bil ki, nişanə sığmazam.

Kimsə gümanə zənn ilə olmadı haqq ilə biliş,
Haqqı bilən bilir ki mən, zənnü gümanə sığmazam.

Surətə baxu mə'nini surətində tanı kim,
Cism ilə can mənəm, vəli cism ilə canə sığmazam.

Həm sədəfəm, həm inciyəm, haşru sirat ədinciyəm,
Bunca qumaşu rəxt ilə mən bu dükanə sığmazam.

Gənci-nihan mənəm mən uş, eyni-əyan mənəm, mən uş,
Gövhəri-kan mənəm mən uş, bohrəvu kanə sığmazam.

Gərçi mühiti-əzəməm, adım Adəmdir, Adaməm,
Dar ilə künfəkan mənəm, mən bu məkanə sığmazam.

Can ilə həm cahan mənəm, dəhriyə həm zaman mənəm,
Gör bu lətifeyi ki mən, dəhru zamanə sığmazam.

Əncüm ilə fələk mənəm, vəhy ilə həm mələk mənəm,
Çək dilini və əbsəm ol mən bu lisənə sığmazam.

Zərrə mənəm, günəş mənəm, çar ilə pəncə şeş mənəm,
Surəti gör bəyan ilə, çünki bəyana sığmazam.

Zat ilayəm sifət ilə, qədr ilayəm bərat ilə,
Gülşəkərəm nəbat ilə, bəsta dahanə sığmazam.

Nar mənəm, şəcər mənəm, ərşə çıxan həcər mənəm,
Gör bu odun zəbanəsin, mən bu zəbanə sığmazam.

Şəms mənəm, qəmər mənəm, şəhd mənəm, şəkər mənəm,
Ruhi-rəvan bağışlaram, ruhi-rəvanə sığmazam.

Gərçi bu gün Nəsimiyəm, haşimiyəm, qureyşiyəm,
Bundan uludur ayətım, ayətü şanə sığmazam.

Dinləgil bu sözü ki, candır söz...

Dinləgil bu sözü ki, candır söz,
Aliyü asimanməkandır söz.

Şeş cəhətdən münəzzəh anlavü bax,
Şöylə kim, xaliqi-cahandır söz.

Nazilü münzil anla kim, birdir,
Kəndi kəndüyə tərçümandır söz.

Tulü ərz ilə ümqü bulunmaz
Ya'ni bəhəddü bənişandır söz.

Bu hədisə nəzər qıl, ey aqıl,
Anlayasan ki, bigümandır söz.

Ərşi-rahman dedi nəbi kəntülə,
Çünki gördü, kəntüldə kəndir söz.

Dedi ya kafüha, ayzə-bikə,
Çün Əli bildi, müstaandır söz.

Qeyri-məxludqur, nə demək olur,
Anla kim, imdi rayigandır söz.

Əqli-küllü ərşi kürsü, lövhü qələm,
Çar ünsür, nəh asimandır söz.

Zahirü batın, əvvəlü axir,
Aşkaravü həm nihandır söz.

Ey üqulu nəşəb edən isbat,
Qamuya söz de kim, hamandır söz.

Kafü nundan vücuda gəldi cahan,
Əgər anlar isən, əyandır söz.

İsiyi-pak, Adəmə Öhməd,
Məhdiiyi-sahibəz-zəmandır söz.

Bu bəyanı dilərsən anlayasan
Kim, nəcəsi filan-filandır söz.

“Cavidannamə”yi gətirgil ələ,
Ta biləsan ki, nəsnə candır söz.

Sözə bu izzü cah yetməzmi,
Kəydalar Fəzli-qeybandır söz.

Aqıl isən sözünü müxtəşər et,
Ey Nəsimi, çü bigirandır söz.

Rəndə sığar ibti cihəni bən bu cihəni sığmazam Kern ü məhəndər... itə gilər bidağətini Kimse gümən ü zənn ilə olmazdı Həbb ilə b...
Pərkəri: tənəkən bənüm bən ü məhəni sığmazam Sən bu nişan ilə bəstəli ki nişanı sığmazam Həbbi bilən bilər ki bən zənn ü gümənə sığmazam

Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmə!

Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmə!
Yarü dildar ol sana, sən yarü dildar istəmə!

Bivəfadar çün bu aləm, kimdən istərsən vəfə?
Bivəfa aləmdə sən yarı-vəfadar istəmə!

Gül bulunmaz bu dikənli dünyanın bağında çün,
Əbsəm ol, bihuda gülsüz yerdə gülzar istəmə!

Mərifətdir xalis altun, sikkəsi fəzlü hüner,
Altunu tanı, zəğəldən ari dinar istəmə!

Həqqə münkirdir fəqih, inanna ol şeytana kim,
Yoxdur ol cinxülqətin zatında iqrar, istəmə!

Ari göftar, ey könül, gerçəklərin nitqidirür,
Hər diliqridə yoxdur ari göftar, istəmə!

Cifadır dünya, anın talibləri adı kilab,
Olma kəlb anın kim, oldu adı murdar, istəmə!

Şərbəti ağuludur fani cahanın, sən anın
Şərbətindən nuşudaru umma, zinhar istəmə!

Dünyanın sevgisi ağır yük imiş, məndən eşit,
Nəfsini yük etmə ana, ey sabükbar, istəmə!

Bir əmin məhrəm bulunmaz, ey Nəsimi, çün bu gün,
Xəlqə faş etmə bu rəmzi, kaşfi-əsrar istəmə!

Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!

Üzünü məndən nihan etmək dilərsən, etməgil!
Gözlərim yaşın rəvan etmək dilərsən, etməgil!

Bərgi-nəsrin üzrə mişkin zülfünü sən dağdıb,
Aşığı bixaniman etmək dilərsən, etməgil!

Qaşların qövsündə müjganın xədəngin gizləyib,
Ey gözü məstana, qan etmək dilərsən, etməgil!

Canımı vəslin şərəbindən ayırdın, ey gözüm,
Eynimi gövhər faşan etmək dilərsən, etməgil!

Qoymuşam eşqində mən kövntü məkanın varını,
Can nədir kim, qəsdı-can etmək dilərsən, etməgil!

Bürqəi üzündən açarsan məgər naməhrəmə,
Gizli əsrarı ayan etmək dilərsən, etməgil!

Yandırsan könlümü eşqində, mə'lum oldu kim,
Anı risvayı-cahan etmək dilərsən, etməgil!

Doğruyam eşqində oxtak, kirpigin tanıq durur,
Qoddimi neyçün kaman etmək dilərsən, etməgil!

Çünkü eşqin məskənidir könlümün viranəsi,
Həsrətə anı məkan etmək dilərsən, etməgil!

Çün yaqın bildi Nəsimi ağzının var olduğun,
Ol yaqını sən güman etmək dilərsən, etməgil!

Rəndə sığar ibi otkän ben bu otkänə sığmazam Kevn ü mehkänler qan qota qider bidağotim Kəmsə qımən ü zənnə ilə olmadı Həbb ilə b
kəşer-i tənçän benim bən ü mehkänə sığmazam Sən bu nığın ilə həbb ki nığinə sığmazam Həbbi bilən bilər ki bən zənnə ü qımənə sığmazam

34

Ey müsəlmanlar, mədəd, bugün ol yarı-pünhan ayrılır...

Ey müsəlmanlar, mədəd, bugün ol yarı-pünhan ayrılır,
Ağlamayım neyləyim, çün gövdədən can ayrılır.

Ey sənəm, hicran əlində naley-i-zar eylərəm,
Gözlərimdən sanasan dəryayi-ümman ayrılır.

Ol səbəbdəndir ki, mən bimarü rəncur olmuşam,
Xəstə könlüm mərhəmi şol dərda dərman ayrılır.

Rəngi-çöhrəm zərd olubdur, qamətım həm çün hilal,
Ol günəş üzlü həbibim, ləli xəndan ayrılır.

Təqətim, səbrim tükəndi, yarsız mən neylərəm?
Əqlimi şeyda qılan ol çəsmi fəttan ayrılır.

Məhşəri-yovmül- hesab qopdu qiyamət başıma,
Ey Yusif sürətli, məndən piri- Kənan ayrılır.

Ey cigərsuz nari-firqətdən Nəsimi çarə nə?
Hər kimə "nəhnü qəsəmnə" çün əzəldən ayrılır.

35

Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm?

Dilbərə, mən səndən ayrı təndə canı neylərəm?
Tacü-təxtü, mülkü-malü, xanımanı neylərəm?

İstərəm vəsli-camalin ta qılam dərda dəva,
Mən sənin bimarınam, özgə dəvanı neylərəm?

Ey müsəlmanlar, bilin kim, yar ilə xoşdur cahan
Çünkü yardan ayru düşdüm, bu cahanı neylərəm?

Çox dualar qılmışam mən xaliqin dərğahına,
Çün muradım hasil olmaz, mən duanı neylərəm?

Dilbər aydır: "Ey Nəsimi, sabir ol ,qılma fəğan!",
Mən bu gün səbr eləsəm, danda fəğanı neylərəm?

ürətə bab ün ma'nəyi sürət icində tənə him dlem vədətüm heç mənşim həzri ü sətət Gənəsi nihən benim bən üz qan ü nığın benim bən

Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz...

Cana sən candan nə kim, gəlsə, cigərlər ağrımaz
Həq bilir, bir zərrə nəştərdən damarlar ağrımaz.

Şaha, mehrindənmidir, ya aşınalıqdanmıdır,
Cismimi sər ta qədəm min göz yararlar, ağrımaz.

Fitvasından zahidin nəhaq məni gər soyalar,
Qəm degil səndən şaha görçək damarlar ağrımaz.

Zahidin əfsanəsindən soydular nəhaq məni,
Həq bilir səndən, şaha, sahib nəzərlər ağrımaz.

Şişəmi çün daşa çaldım, həqqi izhar eylədim,
Çəmni-əhvəl ağrıdan arif bəsarlər ağrımaz.

Zahidin bir barmağın kəssən dönər həqdən qaçar,
Gör bu gerçək əşiqi sər-pa soyarlar ağrımaz.

Cəhli-namərdin qaçan meydan günündə yeri var,
Ər bilir meydan qədrin kim, qədərlər ağrımaz.

Soyun, ey murdar sallaqlar, Nəsiminin tənin,
Bunca namərdi görün bir ər qıyarlar, ağrımaz.

Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?

Canımı yandırdı şövqün, ey nigarım, qandasən?
Gözlərim nuru, iki ələmdə varım, qandasən?

Bağrımı qan eylədi acı fəraqın, gəl iriş,
Ey ləbi vüslət şərabi-xoşgüvarım, qandasən?

Firqətin xarı məni gör kim, nə məcruh eylədi,
Ey gözü nərgis, habibi-gülüzarım, qandasən?

Səbrimi yağmaladı şövqün, qərarım qalmadı,
Ey mənim aramım, ey səbrü qərarım, qandasən?

Eylədi eşqin məni qalxan mələmət tirinə,
Ey gözü, qaşı yələkli şahriyarım, qandasən?

Ta üzün şəm'indən iraq düşmüşəm, pərvanətək
Yanaram leylü nəhar, ey nuru narım, qandasən?

Səndən ayrı könlümün yoxdur vafalı yarı dust,
Ey cəfasız hüsn-i-kamil, yarığarım, qandasən?

Dəldi hicranın oxu eşqində yanan bağrımı,
Surətü mə'nədə, ey çapüksüvarım, qandasən?

Zülfünə vermmiş əmanət həq əzəldə sirrini,
Ey əmanətdar, əmini-kirdigarım, qandasən?

Qatı müştəq olmuşam zülfü üzərin buyinə,
Ey üzü gülşən, saçı mişki-tatarım, qandasən?

Badilən göndər saçın buyın mana hər sübhədm,
Ta ki yandırm, keçdi həddən intizarım, qandasən?

Aşiqin cənnati-ədni şol camalın vəslidir,
Ey şərabi-kövsorim, getməz xumarım, qandasən?

Yar üçün hər guşədə min div olur düşmən mana,
Ey səvadi-ə'zəmü möhkəm həsarım, qandasən?

Çün Nəsimidir bu gün əyyami-eşqin xosrovu,
Ey şəkərləb, yarı-şirinruzigarım, qandasən?

Mən səndən üz döndərmənəm...

Yüz min cəfa qışın mənə,
Mən səndən üz döndərmənəm.
Canım ola qurban sənə
Mən səndən üz döndərmənəm!

Sevdim səni mən can ilə,
Qul olmuşam qurban ilə,
Qoy and içim Furqan ilə
Mən səndən üz döndərmənəm!

İsəmisən? Musamısən?
Ya Yusifi-Kənan' mısən?
Vallah ki canım canısən
Mən səndən üz döndərmənəm!

Ey Nəsimi, aşıqmısən?
Həqq yoluna sadıqmısən?
Közərməyə layıqmısən?
Mən səndən üz döndərmənəm!

Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara?

Ey Məsihadəm, niyə can vermədin cansızlara?
Ol ki, hər dəm can ilə aydır ki, canan sizlərə.

Ləblərin abın məni-diltəşnədən qılma diriğ,
Nola dərman eyləsən bu dərdi dərmanşızlara.

Abi-heyvan qiymətin heyvana sorma, Xızra sor,
Çünkü idrak eyləməz hər dəgmə heyvan şızlara.

Hüsnü içində Yusifi-Kənan'ana təhsin etməzəm,
Onların dövrünü keçdi, gəldi dövrən şızlara.

Barmaq ilə göstərərlər kim, üzündür qığbəğah,
Ol şəhadətdən dönübdür küfri-iman şızlara.

Dilbərə, könlündə yoxdur aşığa qılmaq vəfa,
Xeyri qoymaz miskinə qılmağa şeytan şızlara.

Çün Süleyman mülkünü qoyduvü getdi dünyadan,
Qaldı andan sonra bu mülki-Süleyman şızlara.

Eşq içində binəva qaldım, hədəf cəhd eylərəm,
Halımı ərz edə biləmə, şah-i-xuban, şızlara.

Əhli-ələm ildə bir qurban edərlər eyd içün,
Hər zaman qurbanam, ey cümlə qurban şızlara.

Lütfü ehsan vaxtıdır, saha, mənə ehsan gərək,
Çün əzəldən qismət olmuş lütfü ehsan şızlara.

Ey Nəsimi, xubların bir başı vardır, min dili,
Əşqilə bel bağlama bu əhdü peymansızlara.

Rəndə sığar ibti cihən bən bu cihəna sığmazam Kəvə ü məhəndər
Səhəri tənçən bənəm bən ü məhəna sığmazam Sən bu nəzən ilə bə bəl ki nəzənə sığmazam Hələ biler biler ki bən zənn ü gümənə sığmazam

Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir!

Ey özündən bixəbər, gəl haqqı tanı, səndədir,
Gəl vicdan şəhrinə seyr et, gör anı səndədir.

Qandadır deyü nə sərgərdan gəzərsən zənn ilən,
Gəzməgil hər mənzili çün can məkanı səndədir.

Mən nə vəch ilən deyəm haqqı ki, səndən ayındır,
Çün gözümlə görmüşəm haqqın nişanı səndədir.

Bülbüli-qüdsi isən ayrı gülüstan gözləmə,
Seyrə çıx, ruhul-əminin gülüstanı səndədir.

Yeddi müsfəhdür yüzün, işte qıraətlən tamam,
Alim ol ol səbadən, çün səbagani səndədir.

Sürətü nitqin kəlamı-layazalı ta əbəd,
Xalqa təfsir eylə çün şəhrü bəyənə səndədir.

Ey Nəsimi, məntiqur-teyrin bəyanın eylə kim,
Bilələr simurği-Qafin aşıyanı səndədir.

Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!

Dünya duracaq yer deyil, ey can, səfər eylə!
Aldanma anın alına, andan həzər eylə!

Bir halə qərar eyləməz ayyam, keçər ömr,
Ey əhli-nəzər, baxma bu hala, nəzər eylə!

Payəndə degil dövləti, ey xacə, cahanın,
Əsbabınə aldanma, gəl andan güzər eylə!

Gər aşiq isən sidq ilə şol dilbər üçün, gəl
Can ilə cahan ortaya qoy, tərk-i-sər eylə!

Düşdü saçının zülmətinə könlüm, ilahi,
Şol hali pərişanə bu şamı səhər eylə!

Çün hüsnünə xətm oldu bu gün dövri-mələhat,
Ey fitnələrin xatamı, şaqqül-qəmər eylə!

Gər Musiyi-İmran kimi şol narə sataşdı,
Gəl, tabişini göstərü şərh-i-şacər eylə!

Dünya evinin saltonati beş gün imiş çün,
Bünyadını yıx, or kimi, zirü zəbər eylə!

Şol püstədəhanın xəbərini bildi Nəsimi,
Şirinlərə şol tünqi-şəkərdən xəbər eylə!

...lə bəh ü məniyi surət içində lənə bəm ölm arələrim bən ... hənə ü sərət Qəna ü məhən bənəm bən üz ayur-ə aşiq bənəm bən ...

Dəryayi-mühit çaşə gəldi...

Dəryayi-mühit çaşə gəldi,
Kövn ilə məkan xüruşə gəldi.

Sirri-əzal oldu aşikara,
Arif necə eyləsin müdara?

Hər zərrədə günəş oldu zahir,
Torpağa sücud qıldı tahir.

Naqqaş bilindi naqş içində,
Lə'f oldu ayan Bədəvş içində.

Acı su şərabi-kövsər oldu,
Hər zəhr nəbatü şəkər oldu.

Tiryak mizacı tutdu ağı,
Lə'föi-müdəvvər oldu darı.

Küllü yerü gög həq oldu mütləq,
Söylər dəfə çəngü ney anəlhaq.

Məscud ilə sacid oldu vahid,
Məscudi-həqiqi oldu sacid.

Hər qətrə mühiti-ə'zam oldu,
Hər zərrə Məşihü Məryəm oldu.

Daşü kəsək oldu vərdi-nəsrin,
Fərhad ilə Xosrov oldu Şirin.

Mə'suq ilə aşıq oldu bir zat,
Məhv oldu vücudi-nəfyü isbat.

Daşü kəsək oldu vərdi-nəsrin,
Fərhad ilə Xosrov oldu Şirin.

Mə'suq ilə aşıq oldu bir zat,
Məhv oldu vücudi-nəfyü isbat.

İman ilə küfr bir şey oldu,
Dadlu ilə acı bir mey oldu.

Şirkət aradan götürdü vəhdət,
Vəhdətdən açıldı babi-rəhmət.

Əşya ikilikdən oldu xali,
Baqi əhəd oldu layəzali.

Ey talib, əgər deyilsən ə'ma,
Gör və'deyi-küllü mən əleyha!

Raf oldu hicab masivəllah,
Əlqüdrəti-vəl baqa'i-lillah.

Qeyr odlu həlakü vəch qaldı,
Bohr oldu şu kim, bu bohrə daldı.

Gər açuq isə bəsiratin bax,
Gör sənə həqi vü getmə irax.

Gör sən səni kim, nə cismü cansan,
Məqsudi-vücudi-kün-fəkansan.

Çün mō minə mō min oldu mir'at,
Mir'atına baxı anda gör zat.

Hər kimsə ki, əsridi bu meydan,
Həyyi-əbəd oldu zati-heydən.

Nəfsini tanıdı, bildi rəbbi,
Tövhid yolunda əkdü hübbi.

Ey həqdən irəğ olan əzazil,
Gör div degilsən, adəmi bil!

Adəmə təcəlli qıldı Allah,
Qıl adəmə səcdə, olma gümrəh!

Şeytani-ləinə uyma zinhar,
Anın sözü'nə inanma, ey yar!

Həqdən sana latə'sə gəldi,
Həm vəscüdü əğtarib denildi.

Çalındı qiyamətin nəfiri,
Ey sağır, eşitmədin səfiri.

Həşrin günü gəldi, uyxudan dur,
İnanmaz isən gözünü aç gör.

Uyxudan oyan ki, məhşər oldu,
Gör necə zamanə pürşər oldu,

Sur ünün eşitmədi qulağın,
Dayındı bu köprüdən ayağın.

Nəşr oldu, oyan, quruldu mizan,
Həşr oldu, inan, bilindi yazdan.

Cün məhrəmi – qul-kəfə degilsən,
Biganəsən, aşına degilsən.

Hər kimsə ki, tanıdı bu canı,
Bir zərrəyə saymadı cahanı.

Yerdən çıx gəldi dəbətül-ərz,
Uş sirrini eyləmən sana arz.

Həm xətəm ola əlində fərman,
Yə'ni ki, mənəm bu gün Süleyman.

Musa mənəm, uş əsə əlimdə,
Həqdən əzəli qılinc belimdə.

Müşrikdən edər müvəhhidi fərq,
Eyvah ana kim, işi ola zərq.

Xəlqin alınə basar əsəyi,
Yə'ni ki, bilin bu istivayı.

Neçün ki, bu istivadadır həq,
Ol maliki-mülkü həyyi-mütləq.

Həqdən bu sirati-müstəqimi
Bilgil ki, budur həqin nəimi.

Cün sən keçəsən bu istivadan,
Azad olasan qamı bələdan.

Həm cənnəti hurü həm liqadır,
Rəhman ilə ərşi-istivadır.

Üzün bu cəhətdən ola beyza,
Min fəzli-ilahəna təala.

Adəm degil, həq oldu bilgil,
Məscudi-həqiqə səcədə qilgil.

Fəzil istər isən həqiqətə var,
Sə'y ilə dürtüş və qılma zinhar.

Əlfazi-Nəsimi gör nə candır,
Dəryayi-mühitü kövünü kandır.

Bu nə adətdir, ey türki-pərizad...

Bu nə adətdir, ey türki-pərizad,
Qəmindən olmadım bir ləhzə azad.

Siyəhdil gözlərin qan tökmək üçün
Çəkibdir tiğini manəndi-cəllad.

Bu bidadı mana eşqin qılıbdır,
Cahanda qılmadı Nəmrüdü Şəddad.

Rəvamı, könlümün şəhrində səndən
Fəraqü qüssəvü qəm tutdu bünyad.

Gəl, ey Şirindəhən, eşqin yolunda
Mənəm ol kuhkən biçərə Fərhad.

Nəzər qılğıl bu viran könlümə, şah,
Qılır sultan olan viranı abad.

Bir eyü ad edin fani cahanda,
Ululardan cahanda qaldı bir ad.

Nəsiminin kalamından eşitgil,
Vəfəsizdir cahən, sən qılma bidad.

Rəndə sığar ibi cihān bən bñ cihāna sığmazam Kərn ü məhāndər...
Şəhər-i tīmān bənīm kərn ü məhāna sığmazam Sən bñ nığın ilə...

Mövsimi-novruzü neyistan aşikar oldu yenə...

Mövsimi-novruzü neyistan aşikar oldu yenə,
Şəhrimiz şeyxi bu gün xoş bədaxar oldu yenə.

Qönçədən gül baş çıxardı, saldı üzündən niqab,
Bülbuli-şeyda xətib-i-laləzar oldu yenə.

Köhnə dünya yeni xəl'at geydi bu mövsümdə uş,
Çöhrəsi dövrü bu gün nəqşü nigar oldu yenə.

Nərgisi gör, cam əlində mey sunar ariflərə,
Cümləsin məst eylədi, kəndi xumar oldu yenə.

Badə içmək rövzədə gər sən dilərsən hur ilə,
Yar əlin tut, bağçaya gir, növbahar oldu yenə.

Saqiya, camı gətir kim, mən uşatdım tövbəmi,
Köhnə təqvimim mənim bi'e'tibar oldu yenə.

Sən Nəsimi razını, ey dan yeli, yarə yetir:
Sənsizin halım pərişan, biqərar oldu yenə.

Mərhəbə, insani-kamil, canımın cananəsi...

Mərhəbə, insani-kamil, canımın cananəsi,
Aləmin cismi sədəfdir, sənmisən dürdanəsi?

Vachini səb'ül-məsani oxuyan gündən bəri,
Gör ki, nə divana düşmüş aşiqin divanəsi.

Ta saqahüm şərbətindən içdi bu xəstə könül,
Seyri-öv ədnayı buldu, qaynadı xümxanəsi.

Çün bizə mə'lum olubdur mə'nivi-ümmül-kitab,
Arifəm, səm'imə sığmaz zahidin əfsanəsi.

Şol Xızır biçərə içmiş abi-heyvan dedilər,
Ta ləbin eyninə irtməz, yoxdur onun xanəsi.

Əhsəni-təqvim bilən nəçük ənalhaq demənsiz?
Bəs nədən bərdar olubdur Mənsurun divanəsi?

Kafirin bütخانəsi var, mö'minin – Beytülhəram,
Aşiqin yar eşigidir Kə'bəvü bütخانəsi.

Şəm'i-vəhdətdir camalın, səhbəti rövşən qılır,
Qarşıda xoş-xoş yanadır Seyyidin pərvanəsi.

Rəndə vizar ibi otkən bən bən ü cihāna sığınmazəm Kəvu ü mehdāndər...
Zəker-i timəkən bənəm bən ü mehdāna sığınmazəm Sən bu nizan ilə...
... gələr bideyçim Kimə gümən ü zənn ilə olmadı Həblə ilə b...
... ki sığınmazəm Həblə biler biler ki bən zənn ü gümənə sığınmaz...

Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmərə...

Sən mana yar ol ki, könlüm bir dəxi yar istəmərə,
Könlümün dildarı sənən, özgə dildar istəmərə.

Cənnəti-ədnin tamaşası rüxün gülzarıdır,
Kim ki, şol gülzarı buldu, özgə gülzar istəmərə.

Ta əbəd hirman imiş həqdən nəsibi, hər kim ol
Səndən, ey dilbər, iki aləmdə didar istəmərə.

Könlümün məqsudi sənən, hacəti həqdən budur,
Hacotindən ayrı könlüm nəsnə, zinhar, istəmərə.

Gəl ki, sənəz könlüm, ey canı cahanın hasili,
Künfəkanın hasilindən oldu bizar, istəmərə.

Sorma, ey dilbər, mana kim, hacətin məndən nədir,
Çünki mə'şuqindən ayrı aşiqi-zar istəmərə.

Kim ki, zülfünün xəyalı bağladı könlündə, ol
Rahibi-deyr oldu, ondan özgə zünnar istəmərə.

Çün, ənalhəq dərni Mənsur olandır istəyən,
Olmayan Mənsur ənalhəq, leysə fiddar istəmərə.

İstərəm aləmdə yarın sirrini faş eyləyim,
Müddəinin canı yanar qəmdən, əğyar istəmərə.

Yüzünü biperdə görmək istərəm daim, vəli
Minkirin görməz gözü, çün kəşfi-əsrar istəmərə.

İstədi həqdən Nəsimi vəsilini, buldu murad,
Maliki-didar olubdur, gəncü dinar istəmərə.

Mənim rəhbanımı deyrim, səlibim, dinim, imanım...

Mənim rəhbanımı deyrim, səlibim, dinim, imanım,
Həbibim, rəhətım, ruhım, rəfiqim, munisim, canım.

Nurumsan, zülmətım, narım, şəbimsən, rövşənım, şəm'im,
Münəvvər nurumu hurim, nəimü küldü rizvanım.

Təbibim, şərbətım, dürdüm, nəbatım, şəkkərim, qəndim,
Əlacım, mərhəməim, çarəm, Calunis ilə Loğmanım.

Bənbövşəm, sünbülüm, vərdim, rəyahin, zanbağım, lələm,
Əbirim, ənbarım, udum, gülüm, qönçəm, gülüstanım.

Kitabım, müşəfəim, dərsim, hədisim, əbcədim, lövhüm,
Səlatım, təatim, zöhdüm, savabım, həccü arkanım.

Rənimü gorumü cismim, dü eynim, fikrimü əqlim,
Amanım, adatım, fitnəm, təbət ünsürü qanım.

Nəsimi çün səni buldu, kəsildi cümlə varından,
Hamudan sevgilim sənən, mənim sərv-i xuramanım.

Əndə sığar ibti cihən bən bu cihənə sığınmazəm Kərn ü mekəndir
Gərke-i tənçin bənim bən ü mekəna sığınmazəm Sən bu nişən ilə
Gətə gələr bələğətəm Kərnə qumən ü qumən ilə olurdə Hələli biler ki bən qumən ü qumənə sığınmazəm

Ləblərin şərbətinə çeşməyi-heyyvan susadı...

Ləblərin şərbətinə çeşməyi-heyyvan susadı,
Sulu incilərində təşnə kimi can susadı.

Şəkkərin püsteyi-dəndanına kim susamaya?
Sənma kim, yalqız ana püsteyi-xəndan susadı.

Ənbərin sünbülünə badi-sahargah əsicək,
Vəslinə ləleyi-sirab ilə reyhan susadı.

Sözünün dadına şirin şəkər oldu təşnə,
Nə şəkərdir bu kim, ana şəkəristan susadı?

Cövrü bidad ilə tökdü cigərim qanını yar,
Şöylə bənzər ki, cigər qanına canan susadı.

Necə qəhr eyləyəsən, aşiqinə rəhm eylə
Ki, sənin rəhmətinə aşiqi-heyyan susadı.

Sayru oldum, kərəm et, aşiqini sorməğa gəl
Ki, könül vəslinə, ey dardimə dərman, susadı.

Susadım vəslini görməkliyə, ey cani-cahan,
Şöylə kim, Yusif üçün Yə'qubi-Kən'an susadı.

Sailanub naz ilə gəlgi ki, mənim didələrim
Ayağın tozuna, ey xosrovi-xuban, susadı.

Gül kimi gülə-gülə gəl aradan pərdə götür
Ki, üzün görməginə didəyi-giryan susadı.

Dur, Nəsimi, sözünü təhfə üçün bəhrə iləət
Kim, anın diqqətinə dürr ilə mərcan susadı.

Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur...

Apardı könlümü bir çeşmi-məxmur,
Kim ola istəməz ol hüsnə məğrur.

Şərab-i'linizdən cür'ə içdi,
Ənalhaq çağırır eşqində Mənsur.

Həqiqin əsrarını mən andə gördüm
Ki, Musa söylər idi bər-səri-Tur.

Sənin eşqində, ey Leylisifətli
Ki, Məcnun olmuşam ələmdə məşhur.

Çü İsa nəh fələk çərxinə çıxdım,
Cahanı sərtaşər gördüm pür əz nur.

Nəsiminin cahanda yarı sənsən
Ki, sənsən cənnəti cənnətdəki hur.

Bürələ bəb vü məniqi sürət içində tənç ləim fərm ərdəfəm he...
Səm ilə cən bənim bəli səm ilə cənə sığınmazəm Dünən bəmənə ü rət...
bu dəbənə sığınmazəm Gərke-i tənç bənim bən üz bəhrə ilə bənə sığınmazəm

Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş...

Ləbinə əhli-nəzər can dedilər, gerçək imiş
Ağzına nöqtəyi-pünhan dedilər, gerçək imiş.

Lə'lini xəttin ilə sormuşam ərvaha, anı
Xızr ilə çəşməyi-heyvan dedilər, gerçək imiş.

Adəmin surətinə vəcdə qılanlar ki, səni
Gördülər, surəti-rəhman dedilər, gerçək imiş.

Dedilər qamatına sidra kamal əhli, vəli
Xalq anı sandı ki, yalan dedilər, gerçək imiş.

Surətini münkirinə elmlə iman əhli,
Ana kim, div ilə şeytan dedilər, gerçək imiş.

Cənnət əhli ki, üzün bağına, ey cənnətü hur,
Rövzeyi-xüld ilə rizvan dedilər, gerçək imiş.

Qələmin sirrini haqdən bilən ol tayfə kim,
Ənbərin zülfünə heyran dedilər, gerçək imiş.

Mö'cüzət əhli ki, yazın görürək surətinə
Lövhi-məhfuz ilə Qur'an dedilər, gerçək imiş.

Ey Nəsimi ki, nazar əhli vücudun evinə
Laməkan gəncinə viran dedilər, gerçək imiş.

Ey gülüm, ey sünbülüm, ey səsənəm, vey ənbərim...

Ey gülüm, ey sünbülüm, ey səsənəm, vey ənbərim,
Ey mənim nüqlüm, meyim, həbbim, nabitim, şəkərim.

Ey həbibim, ey təbibim, ey бүтüm, ey həmdəmim,
Ey rəfiqim, ey səfiqim, ey ənisim, dilbərim.

Ey baharım, ey nigarım, ey şikarım, şahidim,
Ey hərifim, ey zərifim, ey şərifim, sərvərim.

Ey gülüstənim, gülüm, sərvə-güləndamım mənim,
Səğərim, şəm'im, şəbistanım, məlayikmənzərim.

Ey riyahin rahatım, ruhi-rəvanım, lütf ilə,
Sərfərazım, sərkaşım, şüxü səadət əxtərim.

Ey mənim xurşidü məhüm, ey çirağım, fanusum,
Şüx çəşməyim, lütfi-şahum, ey mübarək peykərim.

Eşqin aldı əqlü huşum, könlümü yağmaladı,
Söylə axər, ey Nəsimi, cani-dildən çəkərim.

Əndə sığar ibi cihān bən bu cihān sığmazam Kevn ü mekāndər
Şehər-i ləmkān bənīm bən ü mekāna sığmazam Sən bu nişān ilə

Əndə sığar bədəyəcəm Kəmə gümən ü şirin cihān cihān sığmazam
Şehər-i ləmkān bənīm bən ü mekāna sığmazam Sən bu nişān ilə

Dilbərın ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm...

Dilbərın ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm,
Mə'dəni-ruha, acəb, mən nə üçün can demişəm?

Xəcil oldum bu səbəbdən ki, niğarın üzünə
İrəmin gülşəniyü rövzeyi-rizvan demişəm.

Sənsən, ey surəti-Allah ilə rəhman, məscud,
Qılmayan səcdə sana, div ilə şeytan demişəm.

Lövhi-məhfuz ilə ərş oldu yanağın sifati,
Mən bu mə'nidən ana surəti-rəhman demişəm.

Sürətın əhsəni-təqvimü üzün qıblə imiş,
Bu sözə yox deyənin adını heyvan demişəm.

Surətın münkirinə kafirü məl'un dedi həq,
Nə ki, ana dedi həq, mən iki çəndan demişəm.

Gülü-xəndan deməzəm qönçəyə ayrur, nə üçün
Ki, yanağın güli-xəndanına xəndan demişəm.

Sədəfin içinə kar eylədi, incu əridi
Ki, ləbin cövharinə lə'li-bədəxşan demişəm.

Demə hər tikənə sən bağı gülüstan, əbsəmə
Ki, mən ol arizi-gülguna gülüstan demişəm.

Zülfünü nəfeyi-tatara bəha qılma ki, mən
Qiymətin hər qılın mülki-Süleyman demişəm.

Ey Nəsimi, sənə çün Fəzli-ilah oldu müin,
Məni eyb eyləmə kim, tapuna sultan demişəm.

Mərhabə, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhabə!

Mərhabə, xoş gəldin, ey ruhi-rəvanım, mərhabə!
Ey şəkərləb yarı-şirin, ləmkənim, mərhabə!

Çün ləbin cami-Cəm oldu nəfeyi-Ruhülqüdüs,
Ey cəmilim, ey cəmalim, bəhrü kanım, mərhabə!

Könlümə heç səndən özgə nəsnə layiq görmədim,
Surətım, aqlım, üqulim, cismü canım, mərhabə!

Ey mələk surətli dilbər, cən fədadır yoluna,
Çün dedin ləhmikə ləhmi, qanə qanım, mərhabə!

Gəldi yarım naz ilə, sordu, Nəsimi, necəsən?
Mərhabə, xoş gəldin, ey xırdadəhanım, mərhabə!

Əndə sığar rü mə'nici şüət iwində tənə kim Həy rəddəlin bənüm bəzər ü sətət Şəhəri cihān bənīm bən ü şirin cihān cihān sığmazam

İmadeddin Nesimi

Kazak
Türkçesi ile Şiirler

Şiirle baki vü ma'nığı şiirle içinde tane him Hem' ardefim her
Zam ile cür benim dâli aın il

Көкірегіме сыйганмен тау, дала да...

Көкірегіме сыйганмен тау, дала да,
Мен сыймаймын кеңістікке, ауага.

Жер, көк – менде, бар болганмен өзге де,
Мен сыймаймын ұятмаға да, сөзге де.

Жаратты әлем Жаратушым келді де,
Белгісі бар, мен сыймаймын белгіге.

Хақ ұстатпас күмән билеп алғанға,
Мен сыймаймын күмән менен болжамға.

Кара маған: жансыз тәңнің мәні не?
Мен сыймаймын жанымға да, тәңіме.

Бас исе де Хашр, Сират маған мың,
Мен сыймаймын базарына ғаламның.

Байлық жинап, болсам да ор, торде де,
Мен сыймаймын теңізге де, жерге де.

Айналасам да нақ болмысқа, Адамға,
Мен сыймаймын күллі ғарыш, ғаламға.

Дәуір де мен, заман да мен болсам да,
Мен сыймаймын тағдыр деген қоршауға.

Бөлшек – менмін, күн де – менмін, сан – менмін,
Мен сыймаймын көлеміне бар жердің.

Науатына айналсам да нағыз дәм,
Мен сыймаймын ауыздарға жабылған.

Лауласам да бой бермей еш дамылға,
Мен сыймаймын алауға да, жалынға.

Күн боп, Ай боп жалынды рух сыйлаймын,
Сонда-дағы сол рухқа сыймаймын.

Қария боп, мәңгі жас боп жүрсем де,
Мен сыймаймын еш қалыпқа күлсен де.

Нәсимімін, Құрайыш, Хәшим – құдаймын,
Мен – ұлымын. Ұйлыққа сыймаймын!

Көңіл саған көгенделген құл болды...

Көңіл саған көгенделген құл болды,
Көрсете алар енді бізге кім жолды.
Айырылып бір өзінен дерттімін,
Адамшылық сенсіз мүлде тұл болды.

Көңіл – Мәжнүн, қайырмасы Ләйлә – әннің,
Сықырланып абыржыдым, ойландым.
Сүйіктіммен қауыша алмай мен бейбақ,
Махаббаттың майданына байландым.

Қолан шашын жан адамды жолатпай,
Ғашықтарды өлтіреді оқ атпай.
Жаным пидә көздеріне сықырлы,
Жаным құрбан қастарына садақтай.

Хақ Тағала адамзаттың тура өзі,
Отыз екі – Хақтың нұрлы, шың сөзі.
Мынау әлем нағыз өзі Алланың,
Адам – пенде қасында оның ай жүзді.

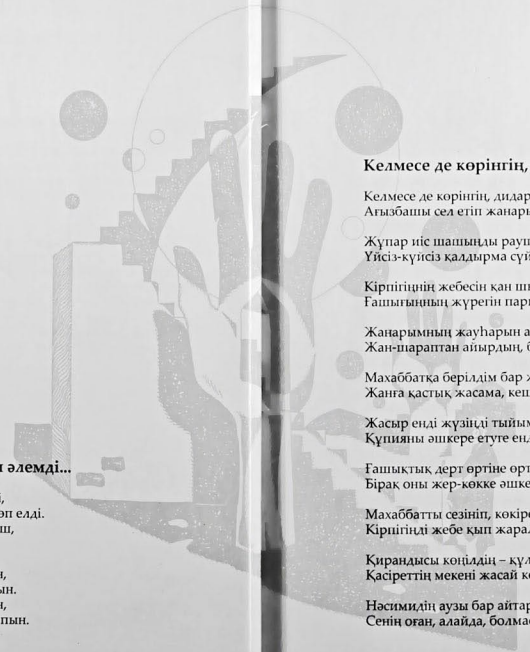
Әй, көңілім, жар қайда деп іздеме,
Жүрек дертті, дауа керек бізге де.
Мына опасыз тіршілікте сүйген жоқ,
Адалдық жоқ, күдерімді үзген ем.

Хақтан жүзді тайдырмағын, Хақты біл,
Тура сөзді, мінелді бол, жақсы құл.
«Сәжде етіңдер» деп бұйырды Тәңірім,
Ұлы Тәңір әмірі гой нақты бұл.

Өзін өзі таппамаған, енді оян,
Хаққа келгін, мен де соған ден қоям.
Мына өткіңші дүниеге алданба,
Жақсыны үйрен, қабыл болсын таңғы аян.

...sonda sizar ibti oikhin ben bu oikhina oymazam Kevn ü mekânide
...shker-i tamchân benim ben ü mekânâ oymazam Sen bu nîzân ile

...bu ki nîzânâ oymazam Habbe bilen bitir ki ben zann ü qumânâ oyma

Жүзің сенің гүлзар қылды әлемді...

Жүзін сенің гүлзар қылды әлемді,
Бұлбұл мас боп, таң қалды көп елді.
Қамықтырып жұпар иіс қара шаш,
Ептілігі бұлтқа барып бөледі.

Түпсіз, шексіз бір теңізге кіріппін,
Қазынның дәл қасында тұрыппын.
Кемшіліксіз сүйіктімді тауыппын,
Қирамаған бір шаһардан шығыппын.

Келмесе де көріңгің, дидарыңды жасырма...

Келмесе де көріңгің, дидарыңды жасырма,
Ағызбашы сел етіп жанарымның жасын да.

Жұпар иіс шашыңды раушан гүлге жайып ал,
Үйсіз-күйсіз қалдырма сүйіктіңді танымал.

Кіріптіңнің жебесін қан шығарып қадама,
Ғашығыңның жүрегін паршаласаң бола ма!

Жанарымның жауһарын ағыл-тегіл етпегің,
Жан-шараптан айырдың, бұл қайткенің, өк ктемім?

Махаббатқа берілдім бар жаныммен, тәніммен,
Жанға қастық жасама, кешірейін бәрін мен!

Жасыр енді жүзіңді тыйым болған қараута,
Құпияны әшкерә етуде енді болар ма?

Ғашықтық дерт өртіне өртесең де бәрібір,
Бірақ оны жер-көкке әшкерә етпе, жарытым!

Махаббатты сезініп, көкірегім дір етті,
Кіріптіңді жебе қып жаралама жүректі!

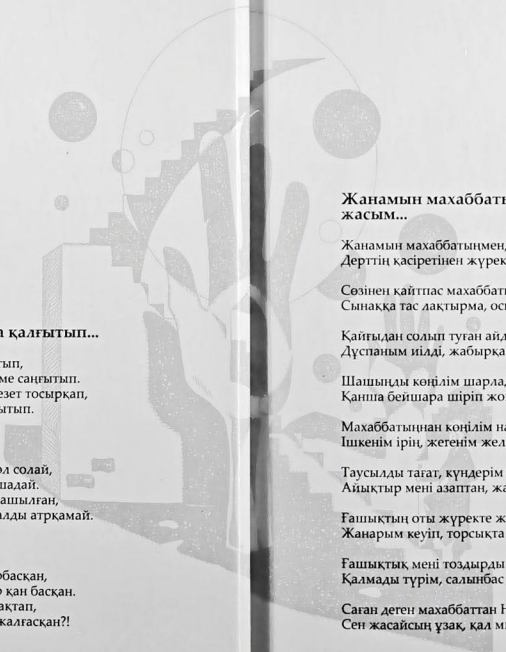
Қирандысы көңілдің – құлазытан жүрегім,
Қасіреттің мекені жасай көрме – тілегім.

Нәсимидің аузы бар айтар ғашық мың әнін,
Сенің оған, алайда, болмасын еш күмәнің!

Sürsetle bab vü mâ'nîgî sürset iginde tane him Hem ardefim her...
...sürset Genci nihân benim ben uz ayn-i aşân benim be

Bende niyez ibti nihün ben bu cibine siymazam Kern ü mekindir
Esker-i tımehün benim bern ü mekinda siymazam Sen bu nişan ile

ile yiler bişigetim Kimse güman ü zann le olmađı Habbe bilen bi
li deşine siymazam Habbe bilen biler ki ben zann ü gümana siymazam

Көзіме ұйқы тығылмағанда қалғытып...

Көзіме ұйқы тығылмағанда қалғытып,
Көтермес едім, шарапты кеңірдегіме саңғытып.
Зая жібермей уақытты, тоқтама мезет тосырқап,
Мезгіл аялсыз жіберер тез-ақ қаңғытып.

Өлемде жар жоқ, сүйікті болған дәл содай,
Балауса жүрек, балғын денелі қаршалай.
Жүзін жаннаттың қызыл гүліндей ашылған,
Ғашықтық, құштарлық жүректе қалды атрмамай.

Адамдар анау, шаян мен жылан арбасқан,
Өштескен жақтар, оқталған көздер қан басқан.
Адал достарды табамыз қайдан адақтап,
Инап пен мәрттік дәстүрім қайда жалғасқан?!

Burcle bab vü ma'niyi süret içinde tanı kim hem
yam ile vün benim ibti vün ile vün

hazır ü süret Gena-i nihün benim ben ü şunu aya benim ben

Мен қайтейін сенсіз мына жалғанды...

Мен қайтейін сенсіз мына жалғанды,
Тәж бен тақты, сенсіз атқан таңдарды?

Сенен ғана тапсам барлық жарасым,
Мен қайтейін сырқатымның дауасын?

Әлем соқыр, сенің молдір көзіңсіз,
Мен қайтейін бұл өмірді өзіңсіз?

Жаратқаннан көп тіледім, сұрадым,
Мен қайтейін қабыл болмас дұғаны?

Нәсимиге, уа, сұлуым, айт емін,
Таң атқанша өксімің бе, қайтемің?

Құса болды көңілім, сенсіз күнім күн емес...

Құса болды көңілім, сенсіз күнім күн емес,
Тілінгенден бауырым болып қалдым тірі елес.

Жақыным жоқ бір сенсіз нұр беретін шуақты,
Арбадаймын қираған бола алмадым қуатты.

Кімге ұқсайсың сен өзің, жанарымнан таймашы,
Зындан болды бұл әлем мың құбылып айласы.

Көзім жасы қол болып жердің бетін қаптады,
Топансу боп тоғатты гүрілдеді аққаны.

Нәсимидей құлыңа заман ақыр қошті енді,
Сенсіз оған өмір жоқ өлім құшып өшті енді.

Bende niyez ibi oihân ben bu oihâna sızmağam Kern ü mehbânda
Zehar-i lâmekân benim bevn ü mehbâna sızmağam Sen bu niğân ile

...ita gider bidâgetim Kimse gümân ü zann ile emadı Habîb ile bi
...ki niğâne sızmağam Habîbî bilen bilis ki ben zann ü gümânâ sızmağam

Әй, сүйіктім, өртендім...

Әй, сүйіктім, өртендім,
Ынтызармын, құштармын.
Көңіл қошы, көз нұрым,
Достарым кім, дұспан кім?

Бөлек кетсем өзінен,
Шөгір кірді табанға.
Наркес көзді сұлуым,
Сені іздесем табам ба?

Қауышам деп қайтсем де,
Сабырымды сарықтым.
Мұңсыз өткен күндерім,
Қайда төзім, қамықтым.

Махаббатың мені әкеп,
Қалқан етті қарғысқа.
Сұлулықтың сұлтаны,
Кенелдірші алғысқа!..

Арайыңнан адасып,
Көбелектей от құштым.
Сәулем едің қайдасың?
Махаббаттан жоқ күшті.

Сенен басқа досым жоқ,
Сенімді жар сен едің.
Әсем сұлу, қайдасың?
Кетпін қайда, кемелім?

Айырылудың азабы,
Оқ боп тесті өкпемді.
Құйғытқан кез тұлпармен,
Аңсап тұрмын көктемді.

Хақтың сыры тұрқына,
Аманат боп таңылған.
Сенім іесі, қайдасың,
Кел жарыңа, сағынған!

Затың жүзің жұпардан,
Аңсамауға жоқ әддім.
Диларын гүл, шашың нұр,
Тең келеді саған кім?!

Күте-күте күйредім,
Жетпей қалды шыдамым.
Жұпарын шаш шашыңның,
Самалды іздеп шығамын.

Жар жолына беттесем,
Мың дұспаным ториды.
Кеселегі көусарым,
Жұтсам шіркін сол иі.

Жарға ұмтылсам, анталап,
Өр бұрыштан тосады.
Панам едің қорғаным,
Қор болдым гой, қосағым!..

Ғашықтықтың дәуірін,
Бастан кешті Нәсимі.
Бәл ерінді жан жарым,
Қайда сол бір ғашық үй?!

Sürette bah ü ma'nîyi süret içinde tanı bir hem xalifem h... h... h... ü orat Geno-i nihân benim ben az agni-â agni benim ben

Ежелден бері бұл жанмен, жалғасып жатыр сүйіктім...

Ежелден бері бұл жанмен, жалғасып жатыр сүйіктім,
Махаббатыммен өзіңе деген, басымды әрkes иіпшім.

Көңілді баурап, ниетті бұрған даралап сүйген қалауым,
Қағбаға қарап мінәжат еттік желбіреп жүрек жалауым.

Әй, жан, сені қалай тастайды кеудемдегі бұл жаным,
Анықталды жанымның жаны болып тұрғаның.

Сенсіз жаһан жалғаным тікен болды көзіме,
Пак Гүлстан, ынтқыпым, расымен өзіңе.

Сенің жүзің ең әсем мінсіз нұрдың мекені,
Маған анық Раббының шағылысы екені.

Ұлы хатшы отыз екі әріпті жамалыңа жазыпты,
Оқымасаң хикметті боп шығасың жазықты.

Қазіреті Сүлеймен Хұдхұд құсын елші етіп,
Хат жолдапты жолға сап Билгейс жақты көрсетіп.

Нәсимиді өз досы отқа жағып ортеді,
Келісім де осы еді, жығылған соң желкені.

Әй, көңілім, дүниенің рахатына еш алданба...

Әй, көңілім, дүниенің рахатына еш алданба,
Ғашық дертке сені салып өзі кетіп қалған ба?

Әй, ақылман, бұл дүние қолың берсе бес күнге,
Бір күлдіріп, мың қайғыртар, опа бермей ешкімге.

Мұнша затты жинау сені жеткізе ме мұратқа?
Саған сүйеу болар ма екен ажал дауыл құлатса?!

Сүйген жарға артық дәулет қажет пе еді қ арағым?
Шын ғашықтар көреді махаббаттың аралын.

Күн күйді деп дүрліккен соң бас көтеріп қарадым,
Ол күн емес мұңға батқан сенің солғын жамалың.

Дүниені қапырымға беру үшін қимасаң,
Қандай пайда әкеледі үйіп-төгіп жинасаң?!

Бұл Нәсими Сүлейменнің кездесе де мүдіне,
Бәрін тастап, ұмтылады ғашығына сілкіне!..

Бейхабар жан, Хақты таны, алыста емес ол сенде...

Бейхабар жан, Хақты таны, алыста емес ол сенде,
Арала тән кең шаһарын, көресің дәл өлшемде.

Қайда екен деп абыржып басқа жақты кезбегін,
Жаның сенің бойыңда, өзіңе тән өз демің.

Хақты сенен қалайша бөлек деймін жарандар,
Жар назары бойыңда ықыласпен қараңдар.

Текті бұлбұл сен болсаң, бөлек бақша аңсама,
Сейілге шық ізімен Жәбірейілдің жан сала.

Жеті Мұсаб дидарың, жазылған көп кітапсың,
Оқып соны ғалым бол, өз жаныңа ұқсапсың.

Түзе кейпің, сөзіңді, өзіңе өзін жауапкер,
Тәпсір етсең халқына болар едің сауапты Ер.

Нәсими сен, Қап тауы ұясы едің самұрық,
Жеткіз енді түсіндір, құс кейпіне салынып!..

Әлем деген қозғалыста, сапарлаудан қашпа сен...

Әлем деген қозғалыста, сапарлаудан қашпа сен,
Дүниенің алдауына түспегейсің ешқашан.

Уақыт шіркін бір қалыпта тұрмайды, өмір өтеді,
Бүтін келген қуанышың ертең жайлап кетеді.

Бұл жалғанның бақыты да баянды емес, о, молдам,
Сырт кейпіне алданбағын, құр бояу ол жмаалған.

Шыныменен ғашық болсаң ару үшін аянба,
Жаныңды бер, басыңды тік, шапағат бар доан да!

Шырмауына шырғалаң боп, қалың шашқа қамалдым,
Құтқар мені, махаббатым, түн болмасын таң әр күні!

Коркің мөр боп басылса егер сұлулыққа – тосын ол,
Аиды болген Мұхаммедтей сен де мөрді екі бөл!

Мұса пайғамбар секілді алау отқа жолықсаң,
Жалын сырды бөліс онда, жарқилына болып таң.

Бұл өмірдің салтанаты уақытша бес күндік,
Иліктіргін түп-тамырын нағыз ерше өскін ғып.

Нәсимиге ажалдай боп жеті көктен кепті ізгі үн,
Шырындарға Фархадтардың өлгендігін жеткізгін!

Өбигерін ел көрді...

Өбигерін ел көрді,
Теңіз болды тербелді.

Байырғынын сыры еді,
Мұны дана біледі.

Топырағына бас урган,
Кімдер оны жасырған?

Шебер еді шынайы,
Лағылдай шырайы.

Удың бәрі нават па,
Ащы сулар шарап па?

У айналар дәріге,
Көз жетті ғой бәріне.

Баршамызга болар нақ,
Шырқалады «Ән әл хақ».

Табынатын адам жоқ,
Табынушы надан көп.

Мұхитка тамшы мұң шағар,
Мәрияннан Иса бар.

Түсінер ме мұңымды Ай,
Фархад, Хұсрау, Шырындай.

Кез келді ме сан асу,
Күпірлік пен адасу.

Иман, күпір егіз ғой,
Ащы, тәтті ең ізгі ой.

Жолға қояр бәрін хақ,
Шарият пен тарикат.

Сатқындардан құтылар,
Мәңгілікті күтіп ал.

Ғажайыпты карап көр,
Ангара алсаң, талапкер.

Тағзым жаса мың рет,
Аллаға тән күдірет.

Оған да тән, маған да,
Сыйынарым тек Алла.

Ашып қара көзіңді,
Хақтан болме өзіңді.

«Бол!» дегенде боласың,
Дәл осылай қаласың.

Мұсылманның айнасы,
Өзіңсің ғой ойлашы.

Кімге өзіңді таңасың,
Алла алдына барасың.

Танып Раббың, нәсіп тый,
Таухид жолы жақсы сый.

Хақтан алыс өзәзіл,
Адамды сен тани біл.

Алла оны жаратқан,
Рухына қаратқан.

Шайтанға еш ермегін,
Сөзіне де сенбегін!

Хақ бұйырды ермеуге,
Жығыл деді сәждеге.

Қоңыраудың дерегін
Естідің бе, керенің?

Қиямет келді көзіңді аш,
Қоңырау енді соғылмас.

Қаншама жан күнәһар,
Қатты ұйқыңды кім ашар?

Естідің бе дабылды,
Көпірге ел-жұрт сабылды.

Мақпарға адам жиналды,
Есеп беріп қиналды.

Хақты толық білмейсің,
Жадына ұстап жүргейсің.

Біген адам бұл Жанды,
Көзіне ілмес жиһанды.

Жерден шықты хайуан,
Оның сыры болды аян.

Мөр мен бұйрық алдым мен,
Сүлеймендей болдым мен.

Асатаяқ қолымда,
Мұса менмін, жаңылма.

Серік қоспа Аллаға,
Сенімді қорлама.

Асатаяқ сесті бұл,
Шаманды біл, шекті біл.

Осы шекте Хақ та тұр,
Алла – неміз патша тұр.

Алла жолы дұрыс жол,
Ризық пен ырыс сол.

Өтсен осы сызықтан,
Құтыласың шыжықтан.

Осы сызық пернесі
Бір Алланың бейнесі.

Ардың ашпақ гүліне ең,
Алланың мың нұрымен.

Бас иерің Хақ болсын,
Табынарың нақ болсын.

Тура жолдан адаспа,
Тексіздермен таласпа.

Нәсимілік базына –
Тұнып тұрған қазына!

Перизатым, есім ауып көркіңнен...

Перизатым, есім ауып көркіңнен,
Құтылмадым сенің ауыр дертіңнен.

Махаббат деп аталатын у үшін,
Жүрегімің қанын токті қылшың.

Бұл бейнетті ілінсе де қармаққа,
Көрмеген-ау Нәмруд та, Шаддат та.

Көңілімнің шаһарына орнықтың,
Айырылу қасіретіне шалдықтың.

Махаббаттың жолындағы Шырын ең,
Мен – Фархадтың, тасты жарған гүлімен.

Көңілімде құлазиды тұмса мұң,
Назарың бөл, ая мені, сұлтаным.

Махаббаттың жалауындай жаңғырып,
Ұлыардың аты қалар мәңгілік.

Ей, Нәсими, осны айтсын қаламың,
Бұза көрме ғашықтықтың ғаламың.

Нәсимидің халі Аллаға мәлім еді,
Түсінбесе ел – бола қоймас маңызды.

...inde nışar ibi oñän ben bu oñän nışmazam Kern ü meñändür
...şeheri timçän benim bern ü meñän nışmazam Sen bu nışän ile b...

...ider biziçigelim Kırım gümär ü zann ile olmađı Habbı ile
...iñäne nışmazam Habbı bilen bilür ki ber zann ü gümärä nışma

Kazak Türkmen Ne Sözet

Наурыздың мерекесі бал-құрақтай қалқыды...

Наурыздың мерекесі бал-құрақтай қалқыды,
Қала әкімі мәз-мейрам бои, шарап ішіп шалқыды.

Раушан гүл қауыз жарып, жібектейін жайнады,
Махабатқа есі кеткен бұлбұл байғұс сайрады.

Көне дүние киім киді табиғаттай үр жаңа,
Жаңа арнада күліп ақты күміс үнді жылға да.

Гүл қауызы шарап құяр тостағандай нұрланды,
Бәрі мас бои, өзі-дағы сәулеге елтіп ығалды.

Гүл бағында хор қызы жүр жүзі – сәуле, жаны – нұр,
Көктем келді көңіліңді жұбатпа тағы бір.

Әкел, досым, шарабыңды шайқалта бір күй еңді,
Сертті бұзып ішейін мен, жақсаң-дағы күйеңді.

Уа, Нәсими, бауырға бас, құшып таңның самалын,
Оны да ойла, баспасын де қайғы бұлты жамалын.

Қазір мынау әлемде...

Қазір мынау әлемде,
Өзіңден жар бар кімде?
Болса жоқ деп айтпаймын,
Таттым дей бер бал күнде.

Ғашық үшін мыңдаған,
Табылады сүйікті.
Ал, өзіңдей жоқ ешкім,
Басар дертті күіікті.

Шап жұпарын сөлемте,
Саудагерден жолдағын.
Бойкүиезге енші жоқ,
Жасамайды жол қамын.

Жәй маржанды інжу деп,
Сатасыңдар саудагер.
Шаһқа лайық асылды,
Талдап тұрып арна, бер!

Сүйіктімің көкілі,
Көңілімді көмкерді.
Көз тартады ар талы,
Көтереді еңсемді.

Ғажап Сидре аи ару,
Оқшау орның тым биік.
Жамалыңда гүл жайнар,
Сырың терең тұңшық.

Махаббаттың азабы,
Көңілімді басады.
Сырды сыртқа шашпаймын,
Тістен шықса қашады.

Оның көзі сөнбейтін,
Нұр біткеннің жарығы.
Абзал мынау тұрқыңнан,
Артық жан жоқ анығы.

Сүйіктіні гүлзарға,
Теңетендер тамсаңып.
Ондай бақша көріп не ең,
Сондықтан да аңсадық.

«Мен хақпын» деп сарнасам,
Дәлелдеймін шындықпен.
Мендей ғашық қайда бар,
Дарға ассаң да сұмдықпен.

Нәсими жаны жар үшін,
Пида болды ар мен дем.
Мендей ғашық қайда бар,
Жар жолында жан берген.

...nışar bäh vü ma'nipi süret içinde tanı büm Hem sadefem her...

...nışar bäh ü süret Geno-i nihän benim ben nışar ü nışar benim b...

Көңілім аумасын деп басқа жарға...

Көңілім аумасын деп басқа жарға,
Өзің жар болшы маған, берілейін.
Сүйіктім, жүрегімде өзің ғана,
Басқаға енді ешқашан ерімейін.

Мен аңсаған Адн жәннат нысанам,
Ол өзіңнің нұрлы жүзін гүлзарым.
Сол гүлзарды тапсаң ғана құсадан,- Арыласың,
Өзге болмас мұң-зарың!..

Нәсібінен Хақтың махрұм қалады,
Мәңгілікке ұмтылмаса жолына.
Арман бізге нұр жүзіннің жамалы
Өтсең болды шұғыласына шомыла.

Көңілімнің мақсаты осы қалаған,
Сенсің менің, шөпдетенім, сенгенім.
Өзің едің, іздегенде, қараған,
Маған мүлде қажеті жоқ өңгенім.

Әй, жанымның, жағанымның о жасы,
Ол сен едің, кешікпейші кел енді.
Қызықпаймын, қызықтарға боламашы,
Тек өзіңе айдап келем кемемді.

Әй, көріктім, «Не қалайсың менен» деп,
Сұрамашы, шұбаланып былай тым.
Өтті өмірім өзің үшін елеңдеп,
Басқа ғашық қаламасын жылмайтын.

Арман еткен дидарыңды ту етіп,
Айнымайды, алған беттен қайтпайды.
Жар жолында софы болды күзетіп,
Одан мүлде басқа әңгіме айтпайды.

Бұл дүниеде сүйіктімді паш етем,
Сырын біліп, сипатына бойландар.
Дәлелдеумен ғашық біткен мас екең,
Жалған ғашық өз өмірін ойрандар.

Әй, сүйіктім, дидарыңды пердесіз,
Ашық көргім келер менің арманым.
Мойындамай құпияны көрмессіз,
Босқа арам тер бордай тзып қалғаның.

Бұл Нәсими қауышуды Хақпенен,
Тілеп еді мұратына жетті анық.
Көзі көрді сүйіктіні тапты ерен,
Ақшаңнан да аттап түге кетті анық!..

Ағын судай, уа, сүйіктім, хош келдің...

Ағын судай, уа, сүйіктім, хош келдің,
Сәлем саған, шырын жарым, дос көрдің.

Ерің Жәмшид шарасынан аумайды,
Сәлем саған, ғашық оты лаулайды.

Сенен басқа көңілге лайық көрмедім,
Сәлем саған, рухыңмен өрледім.

Жаным пида, уа, періштем, жолыңа,
Сәлем саған, ет – етке, қан – қаныма.

Хал сұрар жар «Нәсими» деп еркелеп,
Сәлем беріп, жүрегімді ортемек.

Дуалы ерін лебіңде парасат бар пәрменді...

Дуалы ерін лебіңде парасат бар пәрменді,
Аузың сенің құпиялы нүкте тектес әр берді, – деп алқады,
шын екен.

Ерің сенің елден ерек, рух мекені үстем бір,
Қыдыр дарып, өлмес суы, өзіңе дәл түскен нұр, – деп
алқады, шын екен.

Адам ата суретіне сәжде қылған қауым бар,
Кордік содан Рахманды, десен ойым ауырлар, – деп алқады,
шын екен.

Әулиедей бойын сұңғақ жарасымды ерексің,
Дегеніне жұрт сенбейді, шулап жатыр керексің, – деп
алқады, шын екен.

Ғылым, иман кестірімді керексіз ғып өшірді,
Үлкен шайтан аузылына әлдеқашан көпшірді, – деп айтады,
шын екен.

Жаннаттағы хор қызындай бақшадағы лидарың,
Хұлд, Рзуан бейіш тектес білесің бе, сый барын? – деп
алқады, шын екен.

Хақ рақымы аштың қалам құпиясын, жұмбағын,
Жазуыңда жұпар аңқып, сөбі санды құндағың, – деп
алқады, шын екен.

Қасиетті Құран сөзін білетіндер бас иді,
Тағдыр мөрін оқыдық деп мерейлері тасиды, – деп алқады,
шын екен.

Әй, Нәсими, парасатты екеніне жок шүбәм,
Мекенсіз бір қазыныңан қирандысы қоқсыған, – деп алқады,
шын екен.

Аударған - Ф.Мажидли, Э.Қалжанова, К.Құныпияұлы,
А.Мамерова, Д.Байтұрсынұлы.

Imadeddin Nesimi
dünya dillerinde

Imadeddin Nesimi

*Kırqız
Türkçesi ile Şiirler*

ART

Şiirle bab vü ma'nıye şiirle içinde tane him them sadefim he

Мага сыят эки дүйнө, мен дүйнөгө сыйбаймын...

Мага сыят эки дүйнө, мен дүйнөгө сыйбаймын,
Мени кыят эки дүйнө, мен бирөөн да кыйбаймын.

Жер менен көк катылып тур жүрөгүмө, козүмө,
Мен сыйбаймын канчалардын добушуна, созуно.

Жаратканым Жаратканда белги койгон кылдай бир,
Жараткандын жадагалса белгисине сыйбаймын.

Акыйкатты кармай албай – алыстады жакшы акыл,
Мен сыйбаймын күмөн менен божомолго таптакыр.

Карап көрчү, сүрөттө ким – таанытын да, тааныба,
Мен сыйбаймын денеме бул, денем тургай жаныма.

Бизге таандык, бизди багып Хашр, Сырат бак берген,
Мен сыйбаймын – дүйнөдөгү базарларды апкелсен.

Байлыктардын баарын жыйнап, колум салсам кенге да,
Мен сыйбаймын деңизине, аны апчыган жерге да.

Жомоктордон айлансам да жоруту көп адамга,
Мен сыйбаймын жүзүмдү ачкан жүрүшкө да, кадамга.

Нечендеген доорлор менмин, заман менмин азгырма,
Мен сыйбаймын мерестенген жазмышка да, тагдырга.

Бүтүн – менмин, жарты – менмин, болчөк – менмин,
калдык – мен,
Сыйдырам деп сыйдыра албай, сынып турат бардык жер.

Турмушка мен туна чөккөм, тургам өйдө, жапылгам,
Мен сыйбаймын оозго дагы дарбазадай жабылган.

Алоолордон – эргүү, эрдик, эркиндикти байкайм,
Мен сыйбаймын жалын-отко алоологон ансайын.

Ай, Күн мисал жаркыраган – жакшы сүрөт, ырдаймын,
Анткен менен ашып-ташып рух дүйнөгө сыйбаймын.

Жаш болуп да, токтолуп да, кары болсом бачым-аа,
Мен сыйбаймын кут сыңары Кудай берген жашыма.

Мен Насими – Хашим, Хүсейн, Курайыштай пир жанмын,
Мен залкармын, мен улуумун, удуулукка сыйбаймын!

Ашык болсон – басканда башың көтөр асманга!

Ашык болсон – басканда башың көтөр асманга!
Майданда саа жарашпайт жаныңды алып качканга.

Ашык болсоң – калп менен боло көрбө короолош,
Калп ашыктар – калжың соз. Кирсин, тигил ороо бош.

Махабаттын азабын тартпагандар – мылжындар,
Алар шаңшып күлө албай, качан болсун ылжыңдар.

Ашыгынын ары үчүн жаанын кыйып ийчүлөр –
Нагыз шенип, нака эрлер! Жарыгы элге тийчүлөр!

Олон чачтын туткуну – оо, чоң жеңиш, кут күнү!
Ошону анан сезмекпи опосуздук кузгуну?

Кымбаттуум ал кезигип, ыр ырдасын деп жүрөм,
Кызыл эрди башкага жымыйбасын деп күйөм.

Бакчаларда кыздарды адаштыраар жол да коп,
Башат, башат – көздөрүн, баклып жутсам олда-а көп!

Тегиз маржан тиштериң тайгызат-ов эбимен!
Терип жүрөм издерин деңиздердин жээгинен!

Кашың – жаадай ийилген, атсан кирпик-жебеңи –
мага келип тийсе деп, тосуп турам денеми.

Насими, сен, кичирттиң – чектеп ырдап сүйүүнү,
Чалкыйт-чалкыйт ансайын, чатышкан миң түнүнү

Өрттөдү мени сагыныч оту!

Өрттөдү мени сагыныч оту!
Өзгөчө дары – багынып тосу...

Байлансам дагы ырникке барып,
Байкабайт, көрбөйт биртике калып...

Жаркыган сүрөт... бүт жагын олчөп...
Жараткан, мага дидарың көрсөт.

Наркескен-козү жарадар кылып,
Кансырап турам санаалар жыйып.

Каретин корүп – даретин билдим,
Даретин обүп – калемим чийдим.

Тешилсе канат – кага албайм, жаным,
Көпөлөк болуп айланам шамың.

Карманып абзел мал-мүлдүк чактап,
Кала албайт экен жаныңды сактап.

Насими сүйүү курманы болоор –
Нарк менеп санат кумганы толоор.

Олоң чачың жайылса – олдо-о ошонун жыпары!

Олоң чачың жайылса – олдо-о ошонун жыпары!
Оболотуп коңулду – оорум алыс узды!

Илебиндин кызылы – Бадахшандан берметтей!
Кызгалдактын ак тамыр – тишиң болуп бербеспси-эй!

Чачың эмес, мен өзүм чырмалыпмын чачыңа,
Кашың турат кайыктай, кетким келбейт качып-аа!

Жаркырайсың – көрсөтүп колокодой башканы,
Жамалыңда жайнайт гүл жашыл-кызыл, ак, сары.

Наркың нардай болсо да, кени сенде кылыктын,
Назиктигиң башкача, назык менен жылыткын!

Чартактады райхандай сага деген саптарым,
Ага Куран аятын – асман добуш баптадың.

Эси кетип Насими сени гана даңктады,
Элге айтканы элжиреп – Жаратканга айтканы.

Сулуулар көп койкондогон – эл да, сен да мактайсың...

Сулуулар көп койкондогон – эл да, сен да мактайсың,
Жүрөгүнө топ келерин жер-жүзүнөн таппайсың.

Азаптарды кодонунго каткырып да сактайсың,
аялзатын жаның кыяар ааламдан эч таппайсың.

Жүрөгүңдүн сөзүн угаар жөлөк болсо – шаптайсың,
Жүрөр сени ичине алып – жүрөктү да таппайсың.

Мусулмансып жүрөндөр көп – кайрым берип, ачпай сыр,
Бөлө жарып элди-журтту – мусулмандык таппайсың.

Сеңирдей бир селде оронгон молдолор көп – жактайсың,
Алардан сен допуга чак башты балким таппайсың.

Тескери бүт – тетир кетип! Качан оңго баштайсың,
Мээрим сураар адамдарды андан бетер таппайсың.

Шылдуундар көп, шумпайлар көп – жашыра албас мактанчын,
Жыйналышкан топ ичинен чынчылын бир таппайсың.

Элди-журттуң ниет-пейли бузулду деп какшайсың,
Эмдеп-домдоор ооруну ошо – шыпагерин таппайсың.

Абай салсак – айылдыгың, шаардыгың да ачтайсың,
Каалоо, көңүл чоң болбосо – чымчым нерсе таппайсың.

Алдамайга, бурдамайга ар кимиңер маштайсың,
Антип жүрсөң – билимди сен андан бетер таппайсың.

Мүлтүлдөктөр ынтылышат бүт нерсени жойлоого...

Мүлтүлдөктөр ынтылышат бүт нерсени жойлоого,
Кызыкдар-ай – кыяларды чачтай оруп ойноого.

Суук көзүнөн сактанамын – бирге күлүп-жанбаймын,
Уктап жумук жатса дагы – маңдайына барбаймын...

Тебелеп да кетет алар кундуз кара чачынды,
тек, жай жүргөн канчалардын турмушуна асылды.

Чүмбөтүңдү ыргат сулуу, жүзүңдү ачкын көөнү ток,
Корсун эл-журт Жараткандын усталыгын оңу жок!

Мааниси ылдый түшсүн азыр мал-мүлкүңүн көптөрдүн,
Мааниси ылдый түшсүн тойдуң, сарай, шапар – көпкөңдүн.

Жетемин деп – толот, жайнайт сени менен ай бирге,
Жетемин деп кашыңа анан – кичирейет кай бирде.

Насиминин асирети – ошол көз да, ошол чач,
Керек десе кебелбестен баталгага тосоор баш.

Көрүңүң келбей – дидарың каттың...

Көрүңүң келбей – дидарың каттың,
Көңүлүм буктан тогулдум – жашмын!

Жыпар жыт чачың жайылды гүлдөй,
Таанымал акын табыңды күлбөй.

Кирпигин – жебең атылган турат,
Калабы ашык бачымдан сулап.

Жалбарган карып – жан-теним дегдеп,
Жасаба кастык – жанганда сен деп.

Жүзүңдү ачпай, жүрөктө барсың,
Купуя нерсе күрөштө жансың.

Ашыктык дартым өрттөсөң мейли,
Ашкере баркым токтосоң дейли.

Кескилеп салаар жүрөктү бычак,
Кесиңди жанаар ороңкуп-кычап.

Кайраным-жүрөк кекээри толуп –
албасын кайгы мекени болуп.

Насими оозу – шыкалган накыл,
Ашыгын даңктап ааламга жатыр.

Дардим, чыным Мансүр сымал төксөм баары муңканат...

Дардим, чыным Мансүр сымал төксөм баары муңканат,
Даңкым менин таш жарууда шаар боюнча күн санап.

Ашыктардын пири жана кыбыласы – мен азыр!
Асмандагы Байтүл Магмур дегенге өзүм тең азыр!

Муса – менмин! Чыкыраган чындык сөздү айтамын!
Мунар тоодо жүрөгүм нур чачып турат ансайын!

Каштарыңды канат кылып асман тепчий бийиктейм,

Каңдай кооздук! Ал кооздуктан чар тарабың иликтейм.

Канбай койдум мас болгуча жутуп сүйүү шарабын!
Карегимден жаш мөлтүлдөп калбай барат жан-алым!

Чачың – түнбү, жүзүң – айбы, Паашасыңбы Сүйүүдө?
Дарысы – эрдиң, сакайт мени, барам азыр үйүңө.

Кайсыл жакты карасам да – турасың сен каршымда,
Жараткандын сөзү – менмин, жалын сөздө жаркылда!

Ай-ааламды сактап турган акыйкатты карманып,
Алгамын бүт Алла-Таала кудуретине байланып!

Андыктан мен – Жараткандын казына ачаар килити,
Ай-ааламга мен аркылуу Күндүн дагы тийиши!

Мен Насими, ачык эле айтып салдым жайымы,
Бакытымдан баш адашып – сүйүнтсом деп баарыңы.

Дардим, чыным Мансүр сымал төксом баары муңканат,
Даңкым менин таш жарууда шаар боюнча күн санап.

Ашыктардын пири жана кыбыласы – мен азыр!
Асмандагы Байтүл Магмур дегене өзүм тең азыр!

Муса – менмин! Чыркыраган чындык сөздү айтамын!
Мунар тоодо жүрөгүм нур чачып турат ансайын!

Каштарыңды канат кылып асман тепчиң бийиктейм,
Каңдай кооздук! Ал кооздуктан чар тарабың иликтейм.

Канбай койдум мас болгуча жутуп сүйүү шарабын!
Карегимден жаш мөлтүлдөп калбай барат жан-алым!

Чачың – түнбү, жүзүң – айбы, Паашасыңбы Сүйүүдө?
Дарысы – эрдиң, сакайт мени, барам азыр үйүңө.

Кайсыл жакты карасам да – турасың сен каршымда,
Жараткандын сөзү – менмин, жалын сөздө жаркылда!

Ай-ааламды сактап турган акыйкатты карманып,
Алгамын бүт Алла-Таала кудуретине байланып!

Андыктан мен – Жараткандын казына ачаар килити,
Ай-ааламга мен аркылуу Күндүн дагы тийиши!

Мен Насими, ачык эле айтып салдым жайымы,
Бакытымдан баш адашып – сүйүнтсом деп баарыңы.

Эмне айтсаң дагы – сөзүңө көнөм...

Эмне айтсан дагы – сөзүңө көнөм,
Эгер өл десең – муңканбай олом.

Султаңдан дагы сестенбейм эч бир,
сумсайып койбойм – бычактап кессин.

Казынын өкүм – сыйыртса терим,
Каткырып турам – оорубаит деним.

Сен үчүн бүткөм акыйкат болуп –
Сезимим, демек, жаркыгат толук.

Алсам мен шише ийдишим чагып –
Ар жактан турат асыл нур жанып.

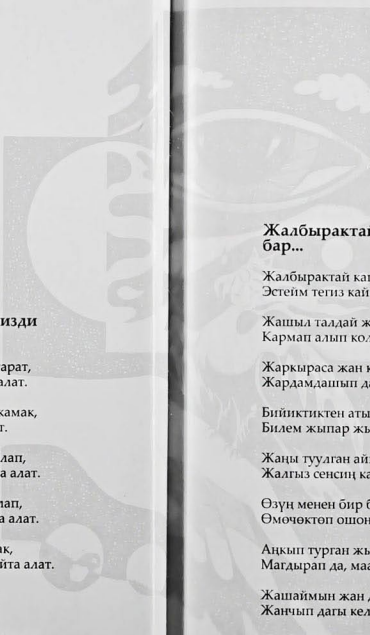
Бармагың кессең – казылар качаар
Баарына чыдап ашыктар жашаар!

Сүйүүдө жоктур коркокко орун,
Сүрдү акын анда жорткондой доорун!

Канкорлор карайт Насими жакты,
Канына забын болору такты?

Sürətə oğar işi ahiñ ben bu ahiñde köv ü meñände
Çerker-i kimeñ benim ben ü meñäne oymazam Sen bu niñän ile

çita gider bitäygetim Kimeñ gümän ü zann ile olmañ Habb ile bi
Habb niñäne oymazam Habb ileñ bilis bi ben zann ü gümäne oyma

Махабатты сезүү – бакыт! Бардык мизди майтарат...

Махабатты сезүү – бакыт! Бардык мизди майтарат,
Жүрөгүмдүн жүтүргөнүн – жарым гана айта алат.

Билим издеп – таптым, таптым! Кудай өзү алкамак,
Кантип ага бериленим – Куран гана айта алат.

Эл-журтуңду баштаганга жараар барбы калкалап,
Бийликтин ал бийик сырын – Султан гана айта алат.

Шарактаган сопулар бар – шарап ичип чалкалап,
Шараптын ал мыктылыгын – шайтан гана айта алат.

Шарт ийиле шарап сунат – судукелер айтамак,
Шандын сырын шапкып ошо сунган жандар айта алат.

Ашыгыктын деңизине алпар мени кайталап,
тереңдикти, чалкыганды деңиз гана айта алат.

Насимнин тилинде мөөр, сайрап куштай жайкалат,
Куш тилинин кудуретин бир Сулайман айта алат!

Жалбырактай кегелес – жакшынакай жүзүң бар...

Жалбырактай кегелес – жакшынакай жүзүң бар,
Эстеим тегиз кайыңды – боюнч нооча үчүнбү ал.

Жашыл талдай жайкалып бураласың күндө сен!
Кармап алып колума – кызгалдактай үйлөсөм.

Жаркыраса жан курман – жамалыңдын нурлары,
Жардамдашып дайым маа – кубат берип турганы!

Бийиктиктен атылган шаркыратма – чачтарың,
Билем жипар жыгтарын ойлорума чачканың!

Жаңы туулган айта окшош кашыңа улам көз кадап,
Жалгыз сенсиз караарым – жакпайт мага өзгө жак.

Өзүң менен бир болуу – арылгандай күнөөдөн,
Өмөчөктөп ошону тилегеним-тилеген.

Аңкып турган жытыңдын палбандыгын карасаң,
Магдырап да, маарып да – даарып-нетип баратам.

Жашаймын жан дүйнөмдө жаратылган көркүң ооп,
Жанчып дагы келүүдө мөлтүр жүзүң, мөлтүрөк.

Мен Насими, судуума муң айтам да, ыр айтам,
Мейли, мейли, кайталап, бир сөзүмдү миң айтам.

Sürətə bəh vü mə'nəyi sürət içində tənə bəm fəhm ardəfim
Çerker-i kimeñ benim ben ü meñände köv ü meñände
Çerker-i kimeñ benim ben ü meñände köv ü meñände
Çerker-i kimeñ benim ben ü meñände köv ü meñände

Куса менен ыза толгон сен жок жердин баарына...

Куса менен ыза толгон сен жок жердин баарына,
Суусап каным катып турат – эрдиз шербет, дары да.

Алыстарга куулуп, жалгыз жашагандай түбөлүк,
Азып-чарчап сага жетпей – боздойм аргам түгөнүп.

Маңдайыма келсең боло кызыл талдай бурагым,
Балким корсоң аямаксың көзжашымдын булагым.

Өзүңдү издеп суулар кечтим, тоолорду аштым бут жооруп,
Өркүндөдүм мал-мүлк эмес, махабатка туш болуп.

Каракчылар, кайткыла дейм башка оронгон чапаның,
Каалайм тойго кийилишин баш чуллаган катаның.

Кулпурган ал жүзүң, чачың элестетсем сый акчу –
Кут даарыган Куранымдын сүрөөлөрү сыяктуу.

Биймансыздар – эки жүздүү, наадан жана жалганчы,
Брыскылаш болгондору – ынтылышкан жардамчы.

Арзып-сүйгөн ашык жандар – каапыр болбос эзели,
Махабатты барктабаган – биймансыздык кесели.

Махабаттан көкөлөгөн Насиминин зоболо,
Арзып-күйүп – ааламды агчып, алоолонгон обого!

Алыстыгың боорду тилет – наалыбайм...

Алыстыгың боорду тилет – наалыбайм,
Акыйкаттык барда касты тааныбайм.
Келчи бачым, кел мага.

Асем – дүйнө! Башка асемдик мен үчүн –
Экөөбүздү бөлгөн муздар эрисиң.
Келчи бачым, кел мага.

Сулуулугуң нечендерди өрттөдү,
Сунулуп тур бирөөсүнүн өрт дем!
Келчи бачым, кел мага.

Ар ирмемде жолугууга чамыңдым,
Чамасындай баргым келди чайыңдым.
Келчи бачым, кел мага.

Так жаныңа карта мисал илинем,
Тагдыр бизди айырган соң – ийилем.
Келчи бачым, кел мага.

Чын ашыктын жүзү менде – гүлзардай!
Гүлсүз бакча – күнү бүткөн муң-зардай.
Келчи бачым, кел мага.

Каалоом сага – мухит толоор көлөмдө,
Каарың турат асман-айдай төбөмдө.
Келчи бачым, кел мага.

Арманы ашкан Насимиден билчи аны,
Асман, мухит – азыр жазар бир сабы.
Келчи бачым, кел мага.

Bende nizar ibi aihân ben bu aihâna sijnamaz Kevn ü mehânder... ite gider bidâyetim Kimse gümân ü zann ile olmađı Habibü dâle bi
Berkes-i timchân benim kern ü mehâna sijnamaz Sen bu nizar ile... bi nigâne sijnamaz Habibi dâle bilir bi ben zann ü gümâna sijnamaz

Күйгөн шамды айланган менмин шайтан көпөлөк...

Күйгөн шамды айланган менмин шайтан көпөлөк,
Өзүмдү эмес, ойлондум жипиттикти ото көп.

Шарап куйган сулуунун эрдин тиктеп жанатан,
Көзүм түшүп көзүңө – көлкүп-балкып баратам.

Үлдүрөбөй барсам дейм шарапка ошол дагы да,
Үйүбүздү салсам дейм шарапкана жанына.

Кубулжуган шараптын чойчөгүңө чөккүм бар,
Куттуу бойду балкыта кумар жазып өткүм бар.

Билбегендер мындайды билгендерден сурашса,
Ашыгымдай аңсадым, жетемби эми муратка.

Аңыз болуп ар дайым, ооздон түшпөс Сулуу бу
Ашыктыктын ырларын азир утуп муюду.

Мээме сыйбай үмүтүм, ишенимим чындап бир,
Мен капыстан кыялда имаратым кыйраттым.

Караанына кагылып – кайраң убак бош өтпөй,
Кайра баштан күндүз чач чырмап алды бошотпой.

Сенден бөлөк анткени сулуу тиктеп көрбөгөм,
Денизде үлүл-кутунун бермети мен өңдөнөм.

Каранкалгыр кара чач – кал-мениңе айкашып,
Кара кайгы бүрктү эле – катып тураам каар ташып.

Баарын көрүп, бүт сезиш – тагдырдын бейим насиби,
Катаал дүйнө кулпусун ачаар ачкыч – Наситми.

Жалгыз сен – менин ыйманым, пирим...

Жалгыз сен – менин ыйманым, пирим,
Жалгыз сен – менин жыйтаным кийин.

Бейиште дагы чырагым – сенсин,
Ридуан деген булагым – сенсин.

Өзүң деп гана – өзөгүм жаңы,
Өчөмүн дагы, өсөмүн дагы!

Балкытып турган миң гүлүм – өзүң!
Бакчамда сайраар булбулум – өзүң!

Ыйыктын ыйык Кураным сындуум!
Бір сунуп турган убагым сындуум!

Жаным да, деним, тийилүү күнсүн!
Жаркыган менин тирүүлүгүмсүн!

Насими толо буд бакыт менен –
Махабат толгон убакыт белең?!

Которгон - Кожоголди Кудметин

Imadeddin Nesimi

Özbek
Türkçesi ile Şiirler

Sürette bak vü ma'nîyi süret içinde tane him hem aradım
İstediğim şeyi anam Rum ar kuydu u...

Menga sig'ar ikki jahon, men bu jahona sig'magum...

Menga sig'ar ikki jahon, men bu jahona sig'magum,
Gavhari bemakon o'zim, barcha makona sig'magum.

Yer ila ko'k, bu kofu nun menda yig'ildi jumla chun
Sen-da, raqib, ayla sukun, sharhi bayona sig'magum.

Bori makon alomatim, zoti erur bosh oyatim,
Bil meni bu nishon ila, men bu nishona sig'magum.

Kimsa xayol, gumon ila haqni tanib, bilolmadi;
Haqni bilolgan biladir, o'yu gumona sig'magum.

Suvrat ichinda ma'ni bor, ko'z-la boqib, ma'nini ko'r,
Jism ila jon men-ku, valek jism ila jona sig'magum.

Ham sadafu inju o'zim, hashru sirot yo'lchisiman,
Buncha libos, narsa bilan men bu do'kona sig'magum.

Ganji nihon ham o'sha men, ayni ayon ham o'sha men,
Gavhari kon ham o'sha men, dengizu kona sig'magum.

Gar muhiti a'zam o'zim, otim Odam, ya'ni adam,
Borlig'u shu dorulomon, dorulomona sig'magum.

Jon ila ham jahon o'zim, dahr ila ham zamon o'zim,
Ko'r, na ajib latifa, men dahrzu zamonu sig'magum.

Yulduz ila falak o'zim, vahy ila ham malak o'zim,
Endi tiling tiy, e raqib, men bu lisona sig'magum.

Zarra o'zim, quyosh o'zim, to'rt, beshu olti men o'zim,
Suvratini ko'r, ayon et, men u ayona sig'magum.

Zot ila men, sifot ila, qadr ila men barot ila,
Gul shakaru nabot ila pista dahona sig'magum.

Turdagi nur, shajar o'zim, arshiy o'sha hajar o'zim
Boq o'sha nur zaboniga, men u zabona sig'magum.

Oyu quyosh va bol o'zim, hol o'zimu xayol o'zim,
Ruhi ravon berguvchi men, ruhi ravona sig'magum.

Garchi bu kun Nasimiyu hoshimiyu qurayshi men,
Bundan ulug'dir oyatim, oyatu-shona sig'magum.

Ayladim jonim fido shul dilbarim diydoriga...

Ayladim jonim fido shul dilbarim diydoriga,
Oshiq uldir, jonini qilgay fido dildoriga.

Ko'rdi Majnun yor yuzunda suvrati haqni mudom,
Bo'ldi zor Laylining ul diydoriga, ozoriga.

Kel, osil dorga o'zing Mansur bilan Mansurvor,
Oqibat mansurini Mansur osar o'z doriga.

Bu jahon noz-ne'mati nopok emish, murdor emish,
Foydasi yo'qmish uning, sen kirmagin bozoriga.

Shamsi anvori tajallidir jamoli yorning,
Ey ko'ngil, parvonadek kel, yon bu shamning noriga.

Ey Nasimiy, xush kechir umring jahonda yor bilan,
Oqil ersang, hech sig'inma bu jahon diynoriga.

...sizda sizlar ilbi oshin bor bu oshin oshimazam Ruxsa u mel'andir...
...shohri tomchin benim beva u mel'ana oshimazam Sen bu nigon ile...
...bi shigine sig'olozam Halki bilin bilin hi ben zana u gumana sig'ma

Yo'qdir vafosi dunyaning, aldanma, borma olliga...

Yo'qdir vafosi dunyaning, aldanma, borma olliga,
Rangu ro'yi rasvo bo'lib, har kim bo'yandi oliga.

Naqdi jahonning hiyladir, u birla savdo aylama,
Har qalbaki chiqqay ega ushbu bozor ot, moliga.

Bu bir g'urur dunyosikim, hosil - quruq gap, qiylu qol,
Shu besabotning tushmagil behuda qiylu qoliga.

Yolg'on, chuchuk so'z bunda ko'p, har totliga aldanmakim,
Achchiq uning qand-shakkari, og'u qotilmish boliga.

Dunyo demak aslan palid, zotinda yo'qdir bir alif,
Tarkibiga, kel, boq uning, shul "yoy"u "nun"u "dol"iga.

Foni jahonning sevgisi tomug' o'tidir, yondirar,
Qoch bu xotindan, ey ko'ngil, aldanma zulfu xoliga.

Mehnat uning har davlati, zahmat uning har hashmati,
Bilgach odam, hech bog'lamas umrin uning iqboliga.

Aldoqchilik, bo'hton ishi ham bir emas so'z va ishi,
Holin sanga sharh ayladim, fikr et boqarkan holiga.

Olchoq, tuban nafsi uning, minmish razil dev otini,
Tark et sen u jin otini, hech tegma manfur yoliga.

Qattiq o'yinchidir falak, har nesidan bo'l ehtiyot,
Ey bebasirat, boq uning shul suvrati ahvoliga!

Shul bemisolning ishqiga bermish Nasimiy ko'nglini,
Bilmas bu dunyo ne bo'lar, ne bo'lgay ul mulk-moliga.

Keldi navro'z, yangi ko'klam oshkor bo'ldi yana...

Keldi navro'z, yangi ko'klam oshkor bo'ldi yana,
Shahrimiz shayxi bu kun xush kayfivor bo'ldi yana

G'unchadan gul bosh chiqardi, oldi yuzundan niqob,
Bulbuli shaydo xatibi lolazor bo'ldi yana.

Eski dunyo yangi ko'ylak kiydi bu mavsumda, boq,
Chehramiz gulgun bugun, naqshi nigor bo'ldi yana.

Orifi bilgichga nargis may sunar, qo'llarda jom,
Barchani mast aylab, o'zi ham xumor bo'ldi yana.

Soqiyo, keltir qadahni, men ushatdim tavbani,
Eski taqvimim mening be'etibor bo'ldi yana.

Sen Nasimiy rozini, ey tong yeli, yoringma elt,
Yorsiz ahvoli parishon, beqaror bo'ldi yana.

...suzat bosh va ma'niyi suzet igende tani him flem...
...ism ile can benim sili isom ile cana sig'mazam Ruxsa bunyoz u sabb...
...u suvat Genavi mel'ian benim bor uz ag'me ag'me benim bo...
...Ruxsa u him benim bor uz bosh ille benim sig'ma

Qo'ndi sija' ibi o'itah ben bu o'itahni o'itagan Keon u meh'andi qo'ndi qider b'itayotem Kemso g'umna u g'umna ile o'itolmadi Hahbi ile u
Faher-i timchan benim ben u meh'ana o'itagan Sen bu n'ig'ni ile b'itayotem Hahbi bilan bilis ki ben g'umna u g'umna o'itagan

Dunyo turajak yer emas, ey jon, safar ayla!

Dunyo turajak yer emas, ey jon, safar ayla!
Aldanma uning ishvasiga hech, hazar ayla!

Bir holga qarab o'ylama, ayyom, kechar umring,
Ey ahli nazar, o'z yuragingdan nazar ayla!

Mangulik emas davlati, ey xoja, jahonning
Hoy-huvsiga aldanma, kel, andin guzar ayla!

Gar o'shiq esang, sidq ila shul dilbar uchun, kel,
Jon birla jahondin umid uz, tarki sar ayla!

Tushmish sochining zulmatiga ko'nglim, ilohi,
Shul holi parishonga bu shamni sahar ayla!

Chun husnunga xatm o'ldi bu kun davri malohat,
Ey jumla rasul xotami, shaqqul qamar ayla!

Ey Musoyi Imron, kezibon nurga yetishding,
Ko'rsat o'sha nurni, yana sharhi shajar ayla!

Dunyo uyining saltanati besh kun emish, bil,
Bunyodini yiq, sen uni zeru zabar ayla!

Ul pista dahanning xabarin oldi Nasimiy,
Gul yuzli shirinlarga shakardan xabar ayla!

Sevganim sensan, bu ko'nglim boshqa bir yor istamas...

Sevganim sensan, bu ko'nglim boshqa bir yor istamas,
Bu dilim dildori sensan, o'zga dildor istamas.

Jannatul ma'volar aksi gul yuzing gulzoridir,
Kimki shul gulzorni topsa, boshqa gulzor istamas.

Barchaning haqdan nasibi to abad xirmon emish,
Sendan, ey dilbar, iki olamda diydor istamas.

Bu ko'ngil maqsudi sensan, hojatim haqdan budir,
Hojatingdan ayri ko'nglim hech ne zinhor istamas.

Kelki, ey jonu jahonning hosili, sensiz qolib,
"Kunfakan" ning hosilidan bo'ldi bezor, istamas.

Hojating mendan nadir deb so'rma, ey dilbar, ayir
Ma'shuqindan boshqa hech ne oshiqi zor istamas.

Kimniki zulfing xayoli bog'lasa bu dayr aro,
Rohib o'lg'aykim, u bunda o'zga zunnor istamas.

Istaram, olamda yorning sirrini fosh aylasam,
Istamas ammo raqib, aldoqchi ag'yor istamas.

Pardasiz ko'rsam jamoling doimo, derman, biroq
Ko'rmagay munkir ko'zi, ul kashfi asror istamas.

Istabon haqdan Nasimiy vaslini, topdi murod,
Moliki diydor bo'libdir, ganji dinor istamas.

Qo'ndi bah ru ma'niyi sur'at ig'inde tanu kim Hom xadofim haqda qo'ndi qider b'itayotem Kemso g'umna u g'umna ile o'itolmadi Hahbi bilan bilis ki ben g'umna u g'umna o'itagan
Faher-i timchan benim ben u meh'ana o'itagan Sen bu n'ig'ni ile b'itayotem Hahbi bilan bilis ki ben g'umna u g'umna o'itagan

Assalom, insoni komil, ey bu jon jononasi!

Assalom, insoni komil, ey bu jon jononasi!
Bir sadaf jismi jahonning, sermisan durdonasi!

Yuzdagi "sab'ulmasan"ni kim o'qibdir, ko'r uni,
Tushdi qay devonga oshiq ahlining devonasi.

Tangri bergan sharbatidan ichdi to bu hastadil.
Mast, parishon bo'ldi obdan, qaynadi xumxonasi.

Bizga ham ma'lum bo'libdir ma'niyi ummul-kitob,
Orifingman, ichga sig'mas zohiding afsonasi.

Shu Xizir bechora ichmish obi hayvondan, ko'ring,
Har zamon u yo'ldadir, yo'qdir qolarga xonasi.

Eng go'zal bir kundir u, nevcun "anahaq" demasin,
Bas, nedan dorga osilmish Mansuri farzonasi?

Kofirin butxonasi, mo'minda bor baytul-harom,
Men uchun yor eshikidir Ka'bayu butxonasi.

Sham'i vahdatdir jamoling, suhbatlari ko'ngil ochar,
Charx urib, xush-xush yonar, ko'r, Sayyiding parvonasi.

Oy yuzing mendan nihon etmoq tilarsan, etmagil!

Oy yuzing mendan nihon etmoq tilarsan, etmagil!
Ko'zlarim yoshin ravon etmoq tilarsan, etmagil!

Bargi nasrin uzra mushkin sochlarini tarqatib,
Oshig'ing bexonumon etmoq tilarsan, etmagil!

Qoshlaring yoyinda kiprik o'qlarini yoshurib,
Ey ko'zi mastona, qon etmoq tilarsan, etmagil!

Jonni vaslingning sharobidan ayirding, ey ko'zim,
Ko'zlarim gavharfishon etmoq tilarsan, etmagil!

Tashladim ishqingda men borliq makonning borini,
Jon nedirki, qasdi jon etmoq tilarsan, etmagil!

Yuz ocharsan gohi nomahramga chachvoning olib,
Gizli asrorni ayon etmoq tilarsan, etmagil!

To'g'riman ishqingda o'qdek, kiprigin tonuq erur,
Qomatim nevcun kamon etmoq tilarsan, etmagil!

Zavqi ishqing maskanidir bu ko'ngil vayronasi,
Sen yana oni makon etmoq tilarsan, etmagil!

Ha, aniq bildi Nasimiy og'zining bor erkanin,
Ul aniqni sen gumon etmoq tilarsan, etmagil!

Tokim yuzingni ko'rmisham, husnunga hayron bo'lmisham.

Tokim yuzingni ko'rmisham, husnunga hayron bo'lmisham,
Tushdim soching savdosiga, lolu parishon bo'lmisham.

Kel, ko'r meni botindakim, na gizli bir ganjinaman,
Bul suvratim zohirda ko'r, olamda vayron bo'lmisham.

La'ling Iso mo'jizasin dunyoda bot takrorladi,
Boq, men visolindan uning boshdan-oyoq jon bo'lmisham.

Haqning kalomi mendadir, haqdan yiroq deb o'ylama,
Bilki, ko'ngildir arshi haq, bas arshi rahmon bo'lmisham.

"Anastu nor"ning sirriga Muso kabi yetsam degan
Kelsin, meni ko'rsinki, men olamda doston bo'lmisham.

Ganji nihoning sirriman, ham ganj-u, ham ganj koniman,
Javhar o'zim, javharchi ham, javharga men jon bo'lmisham.

Esgan nasimingman bu kun, shul o'z vujudim shahrini
Fath aylagan Olloh deya, xoqonu sulton bo'lmisham.

Otim Nasimiydir, bu chog' bo'ldim kalomning notig'i,
Ham ko'zgyuyu ham nuri haq, ham fazli Yazdon bo'lmisham.

Yondirar jonimni shavqing, ey nigorim, qaydasan?

Yondirar jonimni shavqing, ey nigorim, qaydasan?
Ko'zlarim nuri, iki olamda borim, qaydasan?

Kel, axir qon ayladi bag'rimni bu achchiq firoq,
Ey labi vuslat sharobim, ey anorim, qaydasan?

Ayriqliqdir bir tikanzor, majruh etdi, ko'r, meni,
Ey ko'zi nargis, habibim, guluzorim, qaydasan?

Sabru bardosh bitdi oxir, hech qarorim qolmadi,
Ey mening oromim, ey sabru qarorim, qaydasan?

Ayladi ishqing mani qalqon malomat o'qig'a,
Qoshi yoy, boshi yelakli, shahsuvorim, qaydasan?

Voh, yiroq tushdim yuzingning sham'idan parvonadek,
Yonadurman erta-kech, ey nuri norim, qaydasan?

Sendan ayru ko'ngluma yo'qdur vafoyu yoru do'st,
Ey vafosiz, husni komil, yori g'orim, qaydasan?

Tildi hijronning o'qi ishqingda yongan ko'kragim,
Suratu ma'nida, ey chobuk suvorim, qaydasan?

Zulfinga bermish omonat haq azaldan sirrini,
Ey omonatdor, amini kirdikorim, qaydasan?

Bo'ldi mushtoq jon yuzing u sochlaringning bo'yiga,
Ey yuzi gulshan, sochi mushkin torotim, qaydasan?

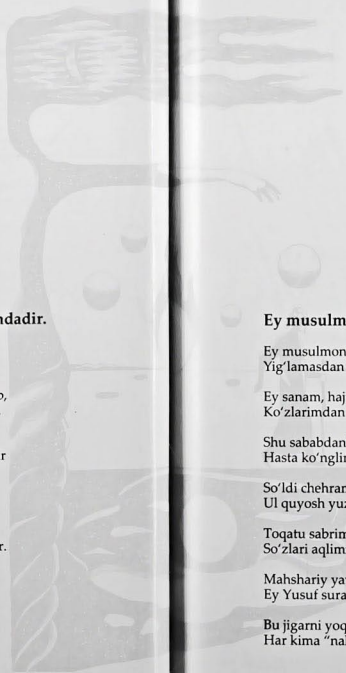
Yetkaz ul zulfing hidin har subhidam epkin bilan,
O't, tutunda qoldim, ey kel, intizorim, qaydasan?

Shul jamoling vasli, bil, oshiq uchun jannat erur,
Ey sharobi kavсарim, ketmas xumorim, qaydasan?

Yor uchun har go'shada ming dev bo'lur dushman manga,
Ey savodi a'zamu mahkam hisorim, qaydasan?

Sevgi davrin shohi bo'ldi, bil, Nasimiy ushu bu kun,
Ey shakarlab, yori shirin, ro'zigorim, qaydasan?

Qo'ndi sijas ibi oshon ben bu oshona yuzmagim Kevn u mehander...
Kevn u mehander... g'ister birligelim Kevn u g'uman u g'uman...
Kevn u mehander... g'ister birligelim Kevn u g'uman u g'uman...
Kevn u mehander... g'ister birligelim Kevn u g'uman u g'uman...

Ey o'zindan bexabar, kel, bil Xudoni, sendadir.

Ey o'zindan bexabar, kel, bil Xudoni, sendadir.
Kel, bu vijdon shahrini kez, ko'rki oni sendadir.

Qayda deb, har yerda sargardon kezarsan o'ylanib,
Kezma har manzilni, chunki jon makoni sendadir.

Men qayu yuz birla aytay haqni sendan ayri deb,
O'z ko'zim-la ko'rdim, Oллоhning nishoni sendadir

Bulbuli qutlug' o'zing, o'zga guliston istama,
Sayrin et, Ruhulaminning gulsitoni sendadir.

Yetti mushafdir yuzing, yetti qiroat-la o'qi,
Anglab ol, soch, qoshu kiprik – sab'akoni sendadir.

Suratu nutqing, kaloming bezavoldir to abad,
Xalqqa tafsir ayta, chun sharhu bayoni sendadir.

Ey Nasimiy, qush tilin – ko'ngil tilin etgil bayon
Qo'fdagi Semurg' qushin ham oshiyoni sendadir.

Ey musulmonlar, madad, yor endi pinhon ayirilur!

Ey musulmonlar, madad, yor endi pinhon ayirilur!
Yig'lamasdan ne qilaykim, gavdadan jon ayirilur.

Ey sanam, hajring aro men nolayi zor aylaram,
Ko'zlarimdan bu zamon daryou ummon ayirilur,

Shu sababdanki, biling, men xomushu ranjidaman,
Hasta ko'nglim malhami shul dardga darmon ayirilur.

So'ldi chehram sarg'ayib ham qomatim yo bo'ldi chun
Ul quyosh yuzli seviklim, la'li xandon ayirilur.

Toqatu sabrim tugandi, endi yorsiz ne qilay?
So'zlari aqlimni olgan, ko'zi fatton ayirilur.

Mahshariy yavmul hisob, keldi qiyomat boshima,
Ey Yusuf suratli, mendan piri Kan'on ayirilur.

Bu jigarni yoqqan o'tga, ey Nasimiy, chora ne?
Har kima "nahnun qasamno"33 chun azaldan ayirilur.

Suratla bah va ma'nigi surat iginde tane him Him...
Soratla bah va ma'nigi surat iginde tane him Him...
Soratla bah va ma'nigi surat iginde tane him Him...
Soratla bah va ma'nigi surat iginde tane him Him...

Sham'i falak husnunga parvonadir...

Sham'i falak husnunga parvonadir,
Jonu jahon vaslinga shukronadir.

Bandi soching zanjiriga bu dilim,
Shul dalini ko'rki, na devonadir.

Nargisi masting bo'ladir mayfurush
Biz g'aribonning joyi mayxonadir.

La'li labing rohi musaffosiga
Ruhı muqaddas dag'i paymonadir.

Sochlarining domiga tushmish ko'ngil
Fikri uning, boqki, parishonadir.

Ko'ngli obo'd bo'lgan oshiqning ichi
Ishqu ruhın ganjiga vayronadir.

Ey dudog' u tishlari la'l birla dur,
Boisi shul la'l ıla durdonadir.

Shamga rozin aytgan ul parvonadir,
Chorasi yonmoq uning, yo'qsa nadir.

Domiga sochingu xoling band etur,
Ko'rki xolingni, na balo donadir.

Kimki jamoling sifatın aytmasa,
Aytgani puch qissayu afsonadir.

Ishqinga bergay Nasimiy jonini,
Haq bilir oniki, na jononadir.

Tinglagil bu so'zni, bir jondir so'z...

Tinglagil bu so'zni, bir jondir so'z
Ham ilohiy, osmonmakondir so'z.

Olti yondan boq, tushun, "Kun" demish,
Bir yoni xoliqi jahondir so'z.

Inaganı indirgan U bir erur,
O'z-o'ziga bir tarjimonidir so'z.

O'lchanilmas, unga yo'qdir o'lchov,
So'ngsizu hadsiz, benishondir so'z.

So'z aniqdir, unda shubha bo'lmas,
Anglagil, oqil, begumondir so'z.

Arshi Rahmondır ko'ngil, der nabi,
Chunki ko'ngil ichra bir kondir so'z.

Qudratin bilgach Ali ham uning,
So'z panohdir, dedi; xondir so'z.

G'ayri maxluq so'z, u yaralmagan,
Endi o'yla: nega arzondir so'z.

Aqli kull, arsh kursi, lavhu qalam,
To'rtta unsur, to'qqiz osmondır so'z.

Avvalu oxir, zohiru botin
Barcha oshkor, barcha nihondir so'z.

Aqlu nafsni idrok etgan inson,
Hammaga so'z aytki, hamondir so'z.

Kofu nundan bo'ldi mavjud dunyo,
Agar anglar esang, ayondir so'z.

Odamu Iso, Muhammaddir ul,
Mahdiyı sohibuzzamondir so'z.

Tinglasang gar bu bayonni, bilgung,
Aslı qancha-qancha falondir so'z.

Qo'lga olsang "Joviddonoma"ni,
Anglagaysen, aslida jondir so'z.

So'zga shuncha tavsifimiz ozmi,
Deb emishlar, fazli g'aybondir so'z.

Ey Nasimiy, qisqa so'zlar oqil,
Chunki hadsizdir, bekarondir so'z.

Bu ko'nglim olgan ul sho'x, ko'zi maxmur...

Bu ko'nglim olgan ul sho'x, ko'zi maxmur,
Biram nozik, emas husniga mag'rur.

Sharobi la'lidan bir qatra ichgach,
"Analhaq" demishdir ishqinda Mansur.

Xudoning sirrini men unda ko'rdim,
Musoga so'ylaganda shu'layi Tur.

Sening ishqingda, ey Layli sifatli,
Menam Majnundayin olamda mashhur.

Masih-la chiqdim ul to'qqiz falakka,
Ko'rindi bor jahon porloq va purnur.

Nasimiyning jahonda yori sensan,
O'zingsan jannatu jannatdagi hur.

Shu turfa shamni ko'r, doim oqar mushki dudog'indan...

Shu turfa shamni ko'r, doim oqar mushki dudog'indan,
Ajab, oy hech xijil bo'lmas uning oyday yanog'indan.

Binafsha zullfiga monand bo'lay deb intilar ermish,
Chiqargil bu xayolni, ey sabo, oning dimog'indan.

Agarchi sarv ochining butog'i mevasiz bo'lgay,
Boqing bu sarv daraxtiga, bitar savsan butog'indan.

Zamon oning yuzi, zulfi sabab boshga balo soldi,
Zamon ajratdi bot oning qarosini ham oqindan.

G'ariqi bahri g'am etdi meni bu shevalar birlan,
Biroq aylar tomosho har zamon oning qirog'indan.

Majol topsam edi oning ayog'iga bosh urmoqqa,
Hecham olmas edim boshni u dilbarning ayog'indan.

Zamonning chaqnagan ko'zi, chirog'i yor Nasimiya,
Chirog'ingni ketur, yondir senam oning chirog'indan.

...konde nizar ibi chān ber bu cihān sijnāzām Kevn ā mekānda ...
...shes-i timchān berim ber ā mekāna sljāzām Sen bu nīzān ile ...
...ā dīzāne sijnāzām Habbī Bilan bilir ki berzān ā gūmāna sijnāzām

Yuzingda surati Rahmonni ko'rdim...

Yuzingda surati Rahmonni ko'rdim,
Qoshingda qofu val "Qur'on"ni ko'rdim.

O'qdim darsi husning oyatini,
Yeti mus'haf kabi furqonni ko'rdim.

Muhammad ummati bo'lding, tug'ilding,
Go'zallarning seni sultoni ko'rdim.

Xalilulloh bilan ishqing o'tinda
Yonarkan, gul bilan rayhonni ko'rdim.

Salomim Nuhga yetkazgil mening ham,
U birlan g'arq bo'lib, to'fonni ko'rdim.

Xizr birlan qolay men ham bu yo'lda,
Labinda chashmayi hayvonni ko'rdim.

Tushib daryoyi ishqqa misli g'avvos,
Menam la'l, gavharu ummonni ko'rdim.

Bizim maqsudimiz diydoringizdir,
O'qirkan, daftaru devonni ko'rdim.

Zulayxodek bo'lib dardga giriftor,
U minglab Yusufi Kan'onni ko'rdim.

Nasimiydek bukin har kim berur jon,
Ishongil, gar desa jononni ko'rdim.

Ey gulim, ey sunbulim, ey savsanim, vey anbarim!

Ey gulim, ey sunbulim, ey savsanim, vey anbarim!
Ey mening qandim, no'g'ulim, ey nabotim, shakkarim!

Ey habibim, ey tabibim, ey butim, ey hamdamim!
Ey rafiqim, ey shafiqim, ey anisim, dilbarim!

Ey bahorim, ey nigorim, ey shikorim, shohidim,
Ey raqibim, ey zarifim, ey sharifim, sarvarim!

Ey gulistonim, gulim, sarvi gulandomim mening,
Ulfatim, shamim, shabistonim, maloyik manzarim!

Ey bu yo'lda rohatim, ruhi ravonim, toatim,
Sarfarozim, sarkashim, nozli saodat axtarim!

Ey quyoshim, ey oyim sen, ey chirog'im, fonusim,
Ko'zlari sho'x, lutfi shohim, ey muborak paykarim!

Oldi ishqing aqlu hushni, dilni xush yag'moladi,
So'yla endi, ey Nasimiy, jonu dildan chokarim!!

Qando sija' ibi shi'ha ben bu shi'ha sijnazam Ke'n u mel'andaz
Kashe'i tamet'in berim beru u mel'ana sijnazam Sen bu niz'in ilo

ita gider bidayetim Kimse gum'in u zani ilo olmasi Habb' ilo
ki dig'ane sijnazam Habb' biton bilis ki ber zani u gum'ana sijnazam

Butim, rahbonimu dayrim, salibim, dinim, imonim!

Butim, rahbonimu dayrim, salibim, dinim, imonim!
Habibim, rohatim, ruhim, rafiqim, munisim, jonim!

O'timsan, zulmatim, shu'lam, shabimsan, ravshanim, sha'mim,
Munavvar nurimu hurim, farovon bog'u rizvonim!

Tabibim, sharbatim, durdam, nabotim, shakkarim, qandim,
Ilojim, malhamim, choram, Jolius birla Luqmonim!

Binafsham, sunbulim, alvon gulim, savsan bilan lolam,
Abirim, anbarim, udim, gulim, g'uncham, gulistonim!

Kitobim, mushafim, darsim, hadisim, abjadim, lavhim,
Salotim, toatim, zuhdim, savobim, hajju arkonim.

U eski qabrimu jismim, ko'zim ham fikrimu aqlim,
Omonim, ofatim, fitnam, tabiat unsuru qonim!

Nasimiy senga bog'langach, uzilmish boru yo'g'indan,
O'zingsan sevgilim yolg'iz, mening sarvi xironomim!

Bu ko'nglim olgan ul sho'x, ko'zi maxmur...

Bu ko'nglim olgan ul sho'x, ko'zi maxmur,
Biram nozik, emas husniga mag'rur.

Sharabi la'lidan bir qatra ichgach,
"Analhaq" demishdir ishqinda Mansur.

Xudoning sirrini men unda ko'rdim,
Musoga so'ylaganda shu'layi Tur.

Sening ishqingda, ey Layli sifatti,
Menam Majnundayin olamda mashhur.

Masih-la chiqdim ul to'qqiz falakka,
Ko'rindi bor jahon porloq va purnur.

Nasimiyning jahonda yori sensan,
O'zingsan jannatu jannatdagi hur.

Tarjima- Tohir Qahhor

...to'qiz falakka...
...jannatu jannatdagi hur...

Imadeddin Nesimi

Türkiye Türkçesi ile Şiirler

Şiire bak vü ma'nîyi şîret içinde tanı him hem vâdeyim hem
Cism ile cân benim vâli cism ile cânâ sîmazam Bunca kumâz ü vâhî

ARIP

Sığmazam...

Bende sığar iki cihân ben bu cihâna sığmazam
Cevher-i lâmekân benim kevn ü mekâna sığmazam

Kevn ü mekândır âyetim zâta gider bidâyetim
Sen bu nişân ile beni bil ki nişâna sığmazam

Kimse gümân ü zann ile olmadı Hakk ile biliş
Hakkı bilen bilir ki ben zann ü gümâna sığmazam

Sûrete bak ve ma'nîyi sûret içinde tanı kim
Cism ile cân benim velî cism ile cânâ sığmazam

Hem sadefim hem inciğim haşr ü sırât esenciyim
Bunca kumâş ü raht ile ben bu dükâna sığmazam

Genc-i nihân benim ben uş ayn-ı ayân benim ben uş
Gevher-i kân benim ben uş baht ile kâna sığmazam

Arş ile ferş ü kâf ü nûn bende bulundu cümle çün
Kes sözünü uzatma kim şerh ü beyâna sığmazam

Gerçi muhit-i a'zamum adım âdemdir âdemim
Dâr ile kün fekân benim ben bu mekâna sığmazam

Cân ile hem cihân benim dehr ile hem zamân benim
Gör bu latifeyi ki ben dehr ü zamâna sığmazam

Encüm ile felek benim vahy ile melek benim
Çek dilini vü epsem ol ben bu lisâna sığmazam

Zerre benim güneş benim çâr ile penc ü şeş benim
Sûreti gör beyân ile çünkü beyâna sığmazam

Zât ileyim sîfât ile Kadr ileyim Berât ile
Gülşekerim nebât ile pistedeihânâ sığmazam

Şehd ile hem şeker benim şems benim kamer benim
Ruh-i revân bağışlarım rûh-i revâna sığmazam

Tîr benim kemân benim pîr benim civân benim
Devlet-i câvidân benim ine vü âna sığmazam

Yer ü göğü düzen benim geri dönüp bozan benim
Cümle yazı yazan benim ben bu divâna sığmazam

Nâra yanan şecer benim çarha çıkar hacir benim
Gör bu odun zebânesin ben bu zebâne sığmazam

Gerçi bugün Nesimiyim Hâşimiyim Kureşşiyim
Bundan uludur âyetim âyet ü şâna sığmazam

Merhabâ...

Merhabâ hoş geldin ey rûh-ı revânım merhabâ
Ey şekerleb yâr-ı şîrin lâmekânım merhabâ

Çün lebin câm-ı Cem oldu nefha-i Rûhu'l-Kudûs
Ey cemîlim ey cemâlim bahr u kânım merhabâ

Gönlüme hiç senden özge nesne lâyıq görmedim
Süretim aklım ukûlüm cism ü cânım merhabâ

Ey melek sûretli dilber cân fedâdır yoluna
Çün dedin "lahmike lahmî" kana kânım merhabâ

Geldi yârım nâs ile sordu Nesîmî neçesin
Merhabâ hoş geldin ey rûh-ı revânım merhabâ

Gerçek imiş...

Lebine ehl-i nazar cân dediler gerçek imiş
Ağzına nokta-i pinhân dediler gerçek imiş

La'lini hattın ile sormuşum ervâha anı
Hızr ile çeşme-i hayvân dediler gerçek imiş

Ediler kâmetine Sidre kemâl ehli vefî
Halk anı sandı ki yalan dediler gerçek imiş

Âdemin sûretine secde kılınlar ki seni
Göricek sûret-i rahmân dediler gerçek imiş

Süretin münkirine ilm ile îmân ehli
Ana kim div ile şeytân dediler gerçek imiş

Kalemîni sırrını Hak'tan bilen ol tâ'ife kim
Anberîni hattına reyhân dediler gerçek imiş

Cennet ehli ki yüzün bâğna ey cennet ü hür
Ravza-i huld ile Ridvân dediler gerçek imiş

Mu'cizât ehli ki yazısı ile sûretine
Levh-i mahfûz ile Kur'ân dediler gerçek imiş

Sana bu hüsn-i cemâl ile ayâ ehl-i kemâl
Kim ki gördüyse sultan dediler gerçek imiş

Kadine Tûbî dese yüzne diyen bâğ-ı cinân
Yüzüne rahmet-i rahmân dediler gerçek imiş

Ey Nesîmî nazar ehli ki vücûdun evine
Lâ-mekân gencine virân dediler gerçek imiş

Düştü yine deli gönül gözlerinin hayâline...

Düştü yine deli gönül gözlerinin hayâline
Kim ne bilir bu gönlümün fikri nedir hayâli ne

Âl ile ala gözleri aldadı aldı gönlümü
Âlini gör ne âl eder kimse irişmez âline

Kıymetini dudağının her hayvâna sorma kim
Ben bilirim ki cân ile susamış zülâline

Gözlerine esir olan hâleti oldur anlayan
Kim ki bu hâle düşmedi koy vara kendi hâline

Sırrını şol kara benin yanağı şerh eder vefi
Cân n'ola ger fedâ ola yanağına vü âline

Tatlı sözünden utanır âb-ı hayât mahv olur
Gül be-şeker ne nesnedir kim irişe makâline

Âşık-ı sâdıkın kanı yâre helâldir vefi
Girse eger revâ degil dil-ber anun vebâline

Hüsn ü cemâl ü sûreti cümlesine berkemâldir
Şerh ü beyân u vâsf ile akl iremez kemâline

Ay ile gün sücûd eder sûretini göriceğiz
Bu ne cemâl ü hüsn olur sallü alâ cemâline

Gözünü kaşını görüp karşı be karşı göz be göz
Sanma ki baka ol gönül bedrine vü hilâline

Buldu Nesimî çün seni geçti kamudan ey sanem
Koydu harîr ü atlası girdi abâ ü şâline

Şenbe günü ben uğradım ol serv-i revâna...

Şenbe günü ben uğradım ol serv-i revâna
Şeydâyi kılıp saldı beni cümle cihâna

Yekşenbe günü Mecnûn olup dağlara düştüm
Leylî yüzün okşadım anun mâh-ı tâbâna

Düşenbe günü râz-ı dilim söyledim âhır
Ol ruhları gül kirpiği ok kaşı kemâna

Seşenbe günü yâra dedim pendim çıktım
Ben sayd oluban kurban olam pistede-hâna

Cârşamba günü döst geze geldi çemen içre
Bül-bül yüzünü gördü anun düştü fiğâna

Pençenbe günü yâra dedim pendim içitgil
Fâş etme benim râz-ı dilim yahşı yamana

Âdine günü gördü cemâlini Nesimî
La'l-i lebin uş şerbetin içtim kana kana

Getir getir getir ol kâse-yi revânperver...

Getir getir getir ol kâse-yi revânperver
Götür götür götür ol cengi bir nevâ göster

Verem verem verem öz cânımı ben ol yâre
Emem emem emem ol la'li şehd ile şeker

Lebin lebin lebinizden akık oldu mât
Dişin dişin dişinizdir bahânesiz gevher

Sözün sözün sözünüzden diledi kand ü nebât
Yüzün yüzün yüzünüzden utandı Şems ü kamer

Saçın saçın saçınızdan çü müşk-i nâb hacil
Kaşın kaşın kaşınız yây u kirpigin oklar

Beni beni beni gamze oku ile urdu
Senin senin senin ol cadû gözlerin yekser

Yakın yakın yakindir Nesimî'ye şeksiz
Habîb habîb habîbidir ki dilde söylerler

Neylerim?...

Dilberâ ben senden ayrı tende cânı neylerim
Mâl ü mülkü taht u tâci hânümânı neylerim

İsterim vashn cemâlin tâ kılam derde devâ
Ben senin bîmârımın özge devânı neylerim

Çok du'âlar kılmışım ben Hâlık'ın dergâhına
Çün murâdım hâsıl oldu ben du'ânı neylerim

Ey müselmânlar bilin yâr ile hoştur bu cihân
Ben ki yârdan ayrı düştüm bu cihânı neylerim

Ey Nesimî neyiçin eylersin efgân ü figân
Ben bu gün sabr eylesem tanla figânı neylerim

Rende sîyar ibi cihân ben ü mehnânda sîyâr gides bitâgâlem Kimse gümân ü zann ile olmadı Habbe ile bî
Cevher-i tamâkân benim kern ü mehnâna sîyâzâm Sen bu nîzân ile bî ü nîzâne sîyâzâm Habbe bilen bilir ki ben zann ü gümânâ sîyâzâm

Verdim gönlümü...

Zülf-i anbersâya verdim gönlümü
La'l-i rûhetzâya verdim gönlümü
Kaşı tek sevdâya verdim gönlümü
Gör ne muhkem yaya verdim gönlümü

Nâgehân bir aya verdim gönlümü
Cân ile yagmâya verdim gönlümü
Hüsn-i bihamtâya verdim gönlümü
Müntehâ bâlâya verdim gönlümü

Şol boyu ra'nâya verdim gönlümü
Şol gözü şehlâya verdim gönlümü
Şol güneş simâta verdim gönlümü
Şol yüzü gün aya verdim gönlümü

Ol yüzü zibâya verdi gönlümü
Zülfü tek sevdâya verdim gönlümü
Ol kad-ı bâlâya verdim gönlümü
Gör neçe sevdâya verdim gönlümü

Gözleri pür-hâba verdim gönlümü
Lebleri cüllâba verdim gönlümü
Ol yüzü meh-tâba verdim gönlümü
Öz özüm gark-âba verdim gönlümü

Süret-i Haktan işârettir yüzün...

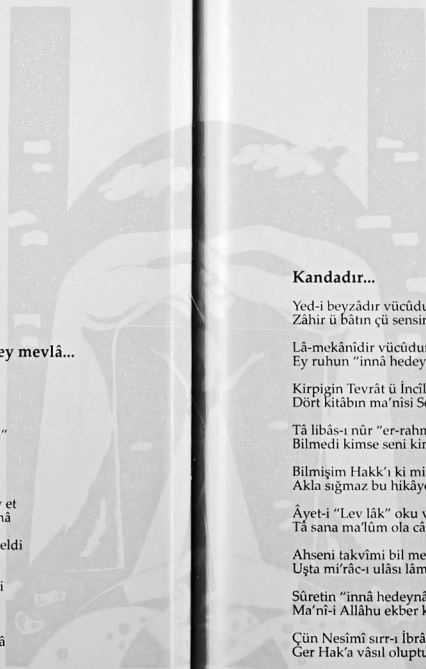
Süret-i Haktan işârettir yüzün
Ehl-i tevhide bişârettir yüzün
Hacc u ihrâm u ziyârettir yüzün
Cümle eşyâdan ibârettir yüzün

Âşika îmân ile dîndir yüzün
Bir adı büthâne-i Çindir yüzün
Ebced ü tâhâ vü yâsindir yüzün
Arş u kürsî tursinindir yüzün

Ve'd-duhânın âfitâbidir yüzün
Dil-berin vechi kitâbidir yüzün
Hayme-i m'âd-ı cânun öyle bil
Uşbu ma'niden tûnâbidir yüzün

Ey güneş nûr-i tecellidir yüzün
Süreti fi'l-cümle ma'nidir yüzün
Süreti biçün u mevlidir yüzün
Ebced ile lâm elif bidir yüzün

Bende sığar ibi oihün ben bu cihâna sığmazım Kevn ü mehânder...
Ezerhas-i temehin benim bevn ü mehbâna sığmazım Sen bu nîzân ile...
...ta gider bidâyetim Kimse gümân ü zann ile olmadı Hakk ile...
...ki nîzânine sığmazım Hakkı bilen biler ki ben zann ü gümâna sığmazım

Tavâf-ı Ka'benin gerçi sevâbı çoktur ey mevlâ...

Tavâf-ı Ka'benin gerçi sevâbı çoktur ey mevlâ
Gönül Allâhî evîdir çün tavâf etmek anı evlâ

Yedi gökten dahı a'lâ gönüldür bi'llâh ey ârif
Gönül içinde buldular rumûz-ı sırr-ı "mâ evhâ"

Olar kim âşik-ı Haktr niderler hûr u gilmânı
Ki hûr u huld u gilmândır tufeyl-i âşik-ı şeydâ

Gel ey Hak isteyen tâlib mukaddes vâdiyi tayy et
Ki zahmetsiz ele gelmez ne kim istersen ev dâna

Vücûdun şehri ni gez gör gönül Tûrunda cân geldi
Münâcat etti Hakk ile tecelli gördü çün Musâ

Kişi her neyi kim sevse odur hem zikr ü tesbîhi
Nitekim dâ'imâ Vâmik dilinde zikr idi Azrâ

Müyesser olmadı vaslın Nesimî'ye ayâ dil-ber
Hayâlin münis ediptir dün ü gün zikri sen şâhâ

Kandadır...

Yed-i beyzâdir vücûdun Hak nişânı kandadır
Zâhir ü bâtin çü sensin bes kalanı kandadır

Lâ-mekânîdir vücûdun "kul kefâ" şehrinde uş
Ey ruhun "innâ hedeynâ" bu beyânı kandadır

Kirpigin Tevrât ü İncîl ü Zebûrun şehridir
Dört kitâbın ma'nisi Seb'a'l-mesânî kandadır

Tâ libâs-ı nûr "er-rahmân" ü "tâhâ" giymedin
Bilmedi kimse seni kim hânümânî kandadır

Bilmişim Hakk'ı ki mir'âtı durur fahr-i zamân
Akla sığmaz bu hikâyet tercemânî kandadır

Âyet-i "Lev lâk" oku yü süre-i "nûn ve'l-kalem"
Tâ sana ma'lûm ola cân u cihânı kandadır

Ahseni takvîmi bil mektûb-ı Sübhâne'ilezi
Uşta mî'râc-ı ulâsî lâmekânî kandadır

Sûretin "innâ hedeynâ" dır cemâlin "ve'd-duhâ"
Ma'nî-i Allâhu ekber künefânî kandadır

Çün Nesimî sırr-ı İbrâhim ü Hâşim'dir bugûn
Ger Hak'a vâsil oluptur cism ü cânı kandadır

...sürte bak vü ma'nîyi sürat içinde tanı hem...
...hem ü sürat Remâ-i nihün benim ben uş ayn-ı ayn benim be...

Cihân yüzün güneşinden münevver olmuştur...

Cihân yüzün güneşinden münevver olmuştur
Saba saçın kokusundan mu'attar olmuştur

Lebin katında ki andan utanır ab-ı hayât
Şeker sözün ne diyem çün mükerrer olmuştur

Kimin ki gönlü diledi ayağın öpmeğ
Başını oynamak ana mukarrer olmuştur

Du'â ile ne dileyim senin için çün kim
İki cihân sana Haktân müyesser olmuştur

Nasibimi neçe sa'y ile artıram çün kim
Ezelde "nahnü kasemnâ" mukadder olmuştur

Seher yeli eseli sünbülün diyârından
Meşâm-ı ehl-i mahabbet mu'attar olmuştur

Nesîmî ey şeh-i hubân cemâlini görelî
Gözünde sûret-i rahmân musavver olmuştur

Şem'-i felek hüsnüne pervânedir...

Şem'-i felek hüsnüne pervânedir
Cân u cihân vaslına şükrânedir

Kim ki cemâlin sıfâtın söylemez
Söylediği kassa vü efsânedir

Çekti saçın gönlümü zincirine
Şol deliyi gör ki ne divânedir

Nergis-i mestin olalı mey-fürûş
Güşe-nişinin yeri mey-hânedir

La'l-i lebin rûh-ı musaffâsına
Rûh-ı mukaddes kişi peymânedir

Turraların fikrine düştü gönül
Fikrini gör kim ne perîşânedir

Bâtını ma'mûr olanın bâtını
Aşk-ı ruhun gencine vîrânedir

Ey leb ü dendânına olmuş tufeyl
Kande ki bir la'l ile dürdânedir

Şem'a diyen râzını pervâne tek
Çâresi yanmaktır anun ya nedir

Dâma beni çekti saçın hâl ile
Hâlini gör kim ne belâ dânedir

Aşka Nesîmî vereli çânını
Hak bilir anı ki ne cânânedir

Gerçek hadis imiş bu hûbûn vefâsı yok...

Gerçek hadis imiş bu hûbûn vefâsı yok
Kim sevdi hûbu kim dedi hûbûn cefâsı yok

Aşkın belâsı yok diyüben aşka düşme var
Kim âşik oldu kim dedi aşkın belâsı yok

Anun ki hacc-ı ekberi ey cân sen olmadın
Beytül-harâma varmamış anun safâsı yok

Seytândır ol ki sûretine kılmadı sücûd
Düştü bu renc ü derde kim anun devâsı yok

Şol cân ki senden özge taleb etmedi murâd
Hicrinde yakuban anı her dem revâsı yok

Yâ Rab ne şevk imiş bu mehin yüzü kim anun
Yüzü kayında şems-i duhânın ziyâsı yok

Bimâr-ı aşka cân verir ey cân lebin vefî
Mümkir sanır kim ol şefeteynin şifâsı yok

Gel gel beri ki savm ü salâtın kazâsı var
Sensiz geçen zamân-ı visâlin kazâsı yok

Aynın hatâsız ey büt-i Çîn döktü kanımı
Türk-i Hitâdir aslına varır hatâsı yok

Fânî cihâna bakma geçer ömrü sevmek kim
Ömrün zevâlî var ü cihânın bekâsı yok

Yârn gelir hemişe cefâsı Neşim'ye
Sen sanma kim Nesim'ye yârn atâsı yok

Firkat içinde yüregim gör neçe yare yâredir...

Firkat içinde yüregim gör neçe yare yâredir
Bağımı gör bu gussadan kim neçe pâre pâredir

Gamda yanan bu âşka lutf ü inâyet eylegil
Ey büt egerçi yüregim mermer ü senghâredir

Aşk-ı ruhun ne nâr imiş kim gören anı ey sanem
Secde eder melek kimi secdesi Kuds-i nâredir

Ben ne târik u vech ile cevîr ü cefâdan usanam
Çünkü hemişe yârımın cevîr ü cefâsı yâredir

Yaralı eyledi beni harbesi ağılu gamın
Yaralı yârını koma derdine gör ne çâredir

Nâz ü itâb ü işvesi yaktı beni firâk ile
Dâ'im anunla âşkın işi bu resm ü kâredir

Hüsni-ı ruhun zekâtını aya kılar isen atâ
Hüsünün odundan ey perî perdesi pâre pâredir

Ay ü günü ne vech ile yüzüne nisbet eyleyim
Hüsni-ı ruhun katında çün ay ile gün sitâredir

Zerk ü riyâ vü sülûlik zerrece assı eylemez
Şol kişiye ki ragbeti şol mey-i bihumâredir

Zevrakımı mahabbetin denizine bırakmışım
Gel çek anı kenâra kim meyli anun kenâredir

Hüsüne âşik eyledi cânımı nâra yâdırır
Gör ki ne fitneler düzer ol ki bu hüsnü yaradır

Zülfü tozundan oldu çün cân u teni Nesim'in
Aslına karşı yine ric'atı şol gubâradir

Çendo şîrâ-i şîhân benîm ben ü mehnâna sîymazâm Keen ü mehnânda şîrâ-i şîhân benîm ben ü mehnâna sîymazâm Sen bu nigân ile bî-şîrâ-i şîhân benîm ben ü mehnâna sîymazâm Habîbî bilen bîlîr ki ben zann ü gümânâ sîymazâm

La'lin şarâbı şerbet-i Kevser değil midir...

La'lin şarâbı şerbet-i Kevser değil midir
Yüzün çirâğı mihr-i münevver değil midir

"Nûrun alâ" ki Hak dedi "nûrun ale'l-yakîn"
Ruhsârın üzre zûlfi mu'anber değil midir

La'lin kimi Mesîh dem ü mu'tedil mizâc
Hergiz vücûda gelmedi cevher değil midir

Ey taşa vü türâba diyen kıymetü güher
İnsân bu hüsn ü lutf ile gevher değil midir

Ey hasretin zer ile güher iste ma'rifet
İnsânda ma'rifet zer ü cevher değil midir

Süretten ey diyen ki münezzehtur ilâh
Gel Hakk'a bak ve gör ki musavver değil midir

Ta görmüşüm cemâlini manzûrum oldu Hak
Hakk'ı gören nazar ulu manzar değil midir

Ben nâzırım nigâra vü ârif katında bu
Bî'llâh ki hübn nâzır u manzar değil midir

Şîrin lebin ki akl ana Rûhu'l-Kudûs demîş
Cennetteki şarâb ile Kevser değil midir

Aydur bana bir nakdini ver nesneye fakîh
Hayvândan evvel ol yeke kemter değil midir

Devr-i kamerde merkezi âşûb u fitnenin
Müşgin saçınâ hâl-i müdevver değil midir

Sürette gerçi adı beşerdîr Nesimî'nin
Ma'nide gör ki zât-i mutahhar değil midir

Ey bahârım ey nigârım ey şikârım dilberim...

Ey bahârım ey nigârım ey şikârım dilberim
Ey harîfim ey tarîfim ey şerîfim servetim

Ey gülüm ey sünbülüm ey süsenim ey anberim
Ey benim nahlim yine habb-i nebat ü şekerim

Ey habîbim ey tabîbim ey timârım hemdemim
Ey refikim ey şefikim ey begim ey safderim

Ey gülîstânım gülüm serv-i gülendânum benim
Sâgarım şem'-i şebistânım melâ'ik peykerim

Ey reyâhîn râhatım rûh-i revânım lutf ile
Serfirazım serkeşim sa'd-i sa'âdet ahterim

Ey benim hurşîd ü mâhım ey çirâğım fânusım
Şûh çeşm eltâf-î şâhım ey mübârek manzarım

Aşk geldi gönülüm aldı aklımı yağmaladı
Söyle âhir ey Nesimî cân u dilden bihterim

Şîrâ-i şîhân benîm ben ü mehnâna sîymazâm Keen ü mehnânda şîrâ-i şîhân benîm ben ü mehnâna sîymazâm Sen bu nigân ile bî-şîrâ-i şîhân benîm ben ü mehnâna sîymazâm Habîbî bilen bîlîr ki ben zann ü gümânâ sîymazâm

Bende sıyas ibi cihân ben bu cihâna sıymazam Kevn ü mekânâz
Ferh-i lâmhân benim beyn ü mekânâz sıymazam Sen bu niyân ile

göze gider bidâyetim Kimse gümân ü zann ile olmađı Hakk ile
bil ki niyânâz sıymazam Hakkı bilen bilir ki ben zann ü gümânâz sıymazam

Yüzündür maksûdum kiblem lebindir âb-i hayvânım...

Yüzündür maksûdum kiblem lebindir âb-i hayvânım
Ayâ serv-i serefâzım fedâ olsun sana cânım

Ki sensin derdime dermân yüzün Furkân hatin reyhân
Fedâ olsun sana cân ki sensin şâh ü sultânım

Enisim rehberim yârım güler yüzlü gülendâmm
Abirim anberim müşküm boyu serv-i hürâmânım

Kelâmum Kur'ânım zikrim kitâbım tevhidim fikrim
Namâzım secdem ü şükrüm biküllü cümle erkânım

Azizim serverim ömrüm hadîsim tefsîrim ilmim
Ki la'l ü yâkûtum dürrüm şîkârım gevherim kânım

Fazilim kâmilim meylim murâdım maksûdum gönlüm
Cevâbım me's'elem sözüm dilimde cümle destânım

Hayâtım râhatım mihrim necâtım varlığım zâtım
Tabibim şerbetim Hızrım vücûdum sâ'atım cânım

Ezeldendir benim derdim sözü gerçek kamer bedrim
Muhibbim sevdiğim mihrim siyâh zülf-i perişânım

Hazînem gencim ü mâlim Nesimim âşıkum aşkım
Habîbim izzetim izzim ezelden kâmil insânım

Gelmişim...

Ben harâbât-i ezelden mest ü hayrân gelmişim
Aşk ile yekreng olup şad ü handân gelmişim

Sâkı-i "innî ena'llâh" cur'asından tâ ebed
Mest ü mestân halvetinden mest ü mestân gelmişim

Hak durur kavî-i ene'l-hak da'vîsi Hakkâ ki ben
Şâh ü sultân meclisinden şâh ü sultân gelmişim

Yakmışım yandırmışım kül kılmışım zerrâtımı
Lâ cerem külli kül olup mahrem-i cân gelmişim

Mevc urur aşkıyla gönlüm dürlü dürlü dür saçır
Bu girânsız aşk ile deryâ-yı ummân gelmişim

Tâyir-i kudsi diyen Rûhü'l-emîndir mantıkım
On sekiz bin âlemin sırrına bürhân gelmişim

Maksad-ı kevî ü mekân sensin Nesimî çün bugün
Ne aceb ger derisen kim sırr-ı Sübhân gelmişim

Imadeddin Nesimi

*Türkmen
Türkçesi ile Şiirler*

Sygmazam

Mende sygar iki jahan, men bu jahana sygmazam.
Göwheri-lämekan menem, köwn-u mekana sygmazam.

Arş ile ferş, "käf-u nun", mende bolundy-jümle çün,
Kes sözüni-yu ümsüm ol şerh-u beyana sygmazam.

Köwn-u mekandyr aýatym, zata gider bedäyatym,
Sen bu nýsan ile meni, bil ki nýsana sygmazam.

Kimse güman zan ile hak ile olmayı biliş,
Haky bilen biler ki men zann-u gümana sygmazam.

Surata bak u magnyyy-surat içinde tany kim,
Jism ile jan menem weli, jism ile jana sygmazam.

Hem sadabam, hem injuýam, haşr-u syrat senjuýam,
Muñça kumaş-u raht ile men bu dükana sygmazam.

Genji-nahan menem, men uş, aýri-u aýan menem, men uş,
Göwher-i kân menem, men uş, bahr-u käne sygmazam.

Gerçi muhyty-agzamam, adym adamdyr adamam,
Tur ile küin-fekan menem, men bu mekana sygmazam.

Jan ile jahan menem, dähr ile hem-zaman menem,
Gör, bu latypaýy ki, men dähr-u zamana sygmazam.

Enjüm ile pelek menem, wahy bilen melek menem,
Çek diliñi ümsüm ol men, bu mekana sygmazam.

Zerre menem, güneş menem, çar ile peñç, şiş menem,
Suraty gör beyan eýle, çünki beyana sygmazam.

Zat ile hem sypat ile, gadr ile hem berat ile,
Gül şekerem nabat ile, pisse dahana sygmazam.

Şäht ile hem şeker menem, şems ile kamar menem,
Ruhy-rowan bagyşlaram ruh-ı rovana sygmazam.

Nara ýanan şejer menem, arşa çykan hajar menem,
Gör bu oduñ zybanasyn, men bu zybana sygmazam.

Tir menem, keman menem, pir menem, juwan menem,
Döwleti-jawdydan menem, "in" ile "ana" sygmazam.

Görçi bu gün Nesimiýem, haşmyýam, kuraşsyýam,
Mundan ulugdyr aýatam, aýata şana sygmazam.

Merhaba

Merhaba, hoş geldiñ, eý, jan-jahanyň, merhaba!
Eý, şeker leb, yary- şirin rozugärim, merhaba!

Çun lebiñ jamy jem oldy, nefhaýy-Ruhul-Kuds,
Eý, jemilim, eý, jemalym, bahr-u känim, merhaba!

Könlüm-ä, hiç senden özge nesneýi men görmedim,
Suratym, aklym, akylýetim, jism-u janyň, merhaba!

Eý, melek suratly dilber, jan pidadyr ýoluña,
"Lahmuke lahmi" diýdi janyň, jahanyň, merhaba!

Geldi ýarym hulk ile, sordy Nesimi "Nije sen?"
Merhaba, hoş geldiñ, eý, ruhy rowanyň, merhaba!

Janana Bak

Aç, bu seraperdeyi, gir içine jana bak,
Gör, ne tejelli kylur pertowy janana bak.

Dost gözi ile görür, sürmeýi könlüm gözi,
Yşk ile ondan dönüp, talgaty sultana bak.

Eksini gör, ol yüzün istär eýseň görmäge,
Jan ile jenan gözüm aç, ene janana bak.

Açdyň eýse hak gözün, görmek üçin hak yüzün,
Küfr ilinde kibi şügeleýi imana bak.

Sumygada, metjitde köşe neşin oluban,
Kapyra kiswet kibi sen bu musulmana bak.

Aýnasy eksini yüzde aýan gösterir,
Dilär iseň görmäge suraty-ynsana bak.

Nije eger şir iseň bişede, zynhar sen,
Murça deýin ulular diýdigi merdana bak.

Suraty-şirazydan gözün baky aýyрма,
Ana ki sen-sen diýen döwleti-pynhana bak.

Eý Türki Perizat

Bu ne adatdyr, eý türki perizat,
Gamyňdan bolmadym bir lahza azat.

Sypahy gözleriň gan dökmek üçin,
Çekipdir tygyny manendi polat.

Rovamy, könlümiň şährinde senden,
Pyrazy gussadan gam tutdy binyat.

Bu bidady maňa hijran kylypdyr,
Jahanda kylmady Nemrud-ü Şedat.

Gel, eý şirin dahan, yşkyň gamyndan
Menem ol kuhken, biçäre Perhat.

Nazar kylgy! bu weýran könlüme, şa,
Kylar soltan olan weýrany abat.

Bir eý at edeýin pany jahanda,
Ululardan jahanda galdy bir at.

Nesiminiň, kelamyndan eşitgil,
Wepasyzdyr jahan, sen kylma bidat.

152 *Ende nıjse ihi oħan ben bu oħana sijnmazam Kavn ü mehändis ...*
*153 *...ta yider birtügelim Kimse güman ü zann ile olmasdı Hablı ile b ...*
*... ü nızane sijnmazam Hablı bilen bilis ki ben zann ü gümana sijnmaz**

Çeşmeýi-Haywan Diýdiler

Lebine ähli-nazar çeşmeýi-haywan diýdiler,
Gerçi uçmah hurusy, jümle oňa jahan diýdiler.

Saňa bu husn-u jemat ile, bu lutp-u kemal ile,
Gorkdular hak diymäge, döndüler ynsan diýdiler.

Suratyň waspyny her taýpadan ki soradym,
Manynyň çözgüsi-ýu suraty-Rahman diýdiler.

Sünbülň haly perişan diýdiler hal ähli,
Allah-Allah, neçün müşki perişan diýdiler.

Bir gylýň gymmatyny her kime sordum-sa onuň
Genji-Karun ile müň mülki-Süleýman diýdiler.

Laglynyň adyny aşyklara sordum ki nedir,
Eşiden jümle ne kapyr, ne musulman diýdiler.

Şek degil kim ýüzüňi görmemiş anlar ki sen,
Hüýre meňzetdi weýa Ýusuby-Kengan diýdiler.

Lebleriň waslyna ermek maňa müşgil görüner,
Gerçi soranlar ony dili ile asan diýdiler.

Agzynyň syrlyna endişe kaçan wakýy ola,
Çün akyly, ähli ana nuktayy-pynhan diýdiler.

Eý, Nesimi, demi-Isa degil ise nepesiň,
Nebisi dogrular oňa neçün jan diýdiler.

Gaşyň Garadyr

Gözün ile kirpigiň, gaşyň garadyr,
Zehi, Hak kim garadan neler yaradyr.

Beladyr aýnyňa, hajyplaryň hem,
Bela üstünde bir aýry beladyr.

Beýan eýlär ýüzünde hatt-y halyň,
Ki onuň nagşyny yazan Hudadyr.

Kelamýlla ilen Sebgul-mesany,
Yüzürdedi diýsem, billäh rowadyr.

Meniň dünýäde, ukbada sen-sen,
Ylahym, kyblam, uş ýüzüm saňadyr.

Seni kimdir diýen kim hak degil sen,
Seni hak bilmeýen hakdan jydadyr.

Bu esrary ne bilsun ol Azazyl,
Kim onuň tagaty zark-u ryýadyr.

Gel, eý, sopy, sypatyň sapyny içi,
Ki sapy içgeniň içi sapadyr.

Delil oldy hatyň tahasy halka,
Ki errahman alal-arş istiwadyr.

Diýdi zahyt maňa kim söwme huby,
Hatadyr, zahydyň pikri hatadyr.

Nesimi, çünki Haka wasyl oldy,
Hüwa el-baky, hüwa alla, el-bakadyr.

Yar İstemez

Sene maña yar ol ki, könlüm ol dahy yar istemez,
Könlümiň dildary sen-sen, özge dildar istemez.

Jenneti- adnyň tomaşasy yüzüň gülzarydyr,
Kim ki şol gülzary buldy, özge gülzar istemez.

Tä ebet hirman imiş hakdan nesibi her kim
Senden, eý, dilber, iki älemde didar istemez.

Könlümiň maksudy sen-sen, hajaty Hakdan budur,
Hajatundan aýry könlüm nesne zynhar istemez.

Ge! ki, sensiz könlüm, eý, jan-u jananyň hasyly,
Kün-tekanyň hasylyndan oldy bizar istemez.

Sorma, eý, dilber, maña kim hajatyň menden nedir?
Çünki maşugyndan aýry aşygy-zar istemez.

Kim ki zülpuň hyýalyň baglady köňülde ol,
Rahyby deyr oldy, ondan özge zünnar istemez.

Çün "enel hak" daryny Mansur olandan isteýen,
Olmayan Mansur "enel hak" leyşe fid-dar istemez.

Isterem älemde yaryň syrryny paş eýleşem,
Muddagyňny jany ýanar gamdan, agýar istemez.

Ýüzüni biperde görmek isterem daýym weli,
Müňküriň görmez gözi, çün keşfi-esrar istemez.

Istedi Hakdan Nesimi waslyňy buldy myrat,
Mäliki-didar oldy, genj-u dinar istemez.

Agyrmaz

Janyma Hakdan ne kim gelse çekerler agyrmaz,
Her ne kim Hakdan geler jana, dymarlar agyrmaz.

Ýary sewmekdenmidir ýa aşnalykdanmydyr,
Jismimi ser tä gadam müň gez yararlar agyrmaz.

Jahyl namardyň haçan meýdan gününde ýeri bar,
Ar biler meýdan gadryn bu gaddarlar agyrmaz.

Çişimi men daşa çaldym, haky yzhar eýledim,
Ondan ahwal anlaýyp, aryp basyrlar agyrmaz.

Zahydyň bir barmagyň kesseň, döner hakdan gaçar,
Gör, bu gerçek aşyky ser-pa soýarlar agyrmaz.

Fasydyň fasydlygndan soýdular nähak meni,
Hak biler bir şa üçin näder basarlar agyrmaz.

Pitwasyndan zahydyň nähak meni ger soýsalar,
Gam degil senden, şah-a, gerek nazarlar agyrmaz.

Kim ki içer hak şerabyn ýüregi sendan olar,
Müň çekiç çalar iseň, bir zerresinden agyrmaz.

Soýuňyz murdar sellahlar, Nesiminiň tenin,
Munça namardy görüň, bir ar gynarlar agyrmaz.

Bäri Gel

Suvsadym waslyňa, eý jenneti rezvan, bäri gel.
Yakma hijrinde meni, munça ki, eý jan, bäri gel.

Furkatyň şerbeti ne aýdyr, any içerem,
Eý, lebiň gül şekeri, derdime derman, bäri gel.

Aşygyň tamusy ýaryndan oldugydyr yräg,
Eý jemalin erem ey rowzaýy rezvan bäri gel.

Anbary sünbüli zülfüň düşeli menden yräg,
Gati aşufteem, eý zülfi perişan, bäri gel.

Könlümiň hasraty göz yaşı ile gark etdi meni,
Munça aglatma meni eý güli handan, bäri gel.

Kirpigiň şovk okuny bagryma, eý jan, uraly,
Yüregimden gözüme her dem iner gan, bäri gel.

Gözlerim yaşy akar, başyma tufan tökülür,
Eý peri çihre, boýy servi rovan, bäri gel.

Furkatyň gahry meni ýykdy, ynýtýdy azym,
Waslyňyz kandadyr, eý rahmaty rahman, bäri gel.

Zülfü ruhsaryňy görmeklik üçin leýlu wahar,
Okyram sebgulmesany ile Kuran, bäri gel.

Älemi tutdy bu gün husny ruhuň destany,
Aferin husnuňa, eý rowzaýy rezvan, bäri gel.

Eýleşmiş janyny çün ysğa Haka Nesimi teslim,
Ne zyýan eýlär aňa gaýd ile zyndan, bäri gel.

Muştakam

Eý, nury-dil-u dide, didaryňa muştakam,
Eý, ýary-pesendide, didaryňa muştakam,

Eý, mahy-peri-peýker weý hüýri-melek manzar,
Eý, lagly-lebiň Köwser, didaryňa muştakam.

Eý, dilberi-pynhany, hem magdan-u hem käni,
Eý, Yusuby-Kengany, didaryňa muştakam,

Eý, çeşmeýi-haywanyň, sensiz neterem janym,
Eý, lagly-Badaşşanyň, didaryňa muştakam.

Eý, dilber-u dildarym, sen-sen ebedi ýarym,
Eý, ýary-wepadarym, didaryňa muştakam.

Eý, derdime sen derman, ten, göwre yşkyň bir jan,
Eý, täze güli-handan, didaryňa muştakam.

Eý jöwri nehaýatsyz, weý, husny-bedaýatsyz,
Walla ki bigaýyatsyz, didaryňa muştakam.

Eý, şems-u kamar yüzli, şirin dodagyň düzli,
Eý, şehd-u şeker sözli, didaryňa muştakam.

Eý, jümle jahan jany, aşyklaryň imany,
Eý, sim-u göwher käni, didaryňa muştakam.

Eý, sahyby-taht-u täç, janym janyňa mätäç,
Eý, görkli yüzüň magraç, didaryňa muştakam.

Eý, nury-semawaty, weý mazhary-äyaty,
Eý, jümle jahan zaty, didaryňa muştakam.

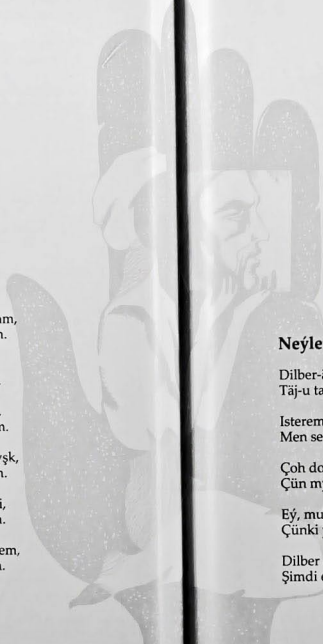
Eý, yşky dür efsanyň, eý bilbili-bossanyň,
Eý, nergisi-messanyň, didaryňa muştakam.

Eý, buýy baharystan, weý hüýri-nigarıstan,
Eý, dilberi ser mestan, didaryňa muştakam.

Eý, dilberi simin ten, sen jany-Nesimi sen,
Eý, serwi gül-u gülsen, didaryňa muştakam.

Günde önar ibi nihân ben bu nihân sijnmazam Kevn ü mehânder
Kevn-i tîmehân benim kern ü mehân sijnmazam Sen bu nîzân ile

... ü mehân sijnmazam Halkı bilen biler ki ben anar ü gümân sijnmazam

Dönmezem

Bir jepakeş aşygam, eý, ýar, senden dönmezem,
Hanjar ile yüregimni ýar, senden dönmezem.

Dogryýam yşkyň ýolunda, kamatyň dek dogryýam,
Çekseler Mansurlaýyn berdar, senden dönmezem.

Ol jemalyň mushafy nury-ı Hak üçin, eý, senem,
Nije kim bu tende janyň bar, senden dönmezem.

Mejnuny-şeyda idim, saýdyňa düşdüm eý, nigär,
Yanaram perwana dek ber nar senden dönmezem.

Rend-u ryswaýy menem, başymdayr söwdaýy-yşk,
Goýmuşam bu nam-u neñi ar, senden dönmezem.

Aşygam husnuň yolunda hasta köňlüm merhemi,
Yüz jepa kylsan maňa, dildar, senden dönmezem.

Günde yüz mün her rakybyň tagnasyn hoş eýlerem,
Men Nesimi, sen peri zynhar, senden dönmezem.

Neýlerem

Dilber-ä, men senden aýry tende jany neýlerem,
Täj-u taht-u mülk-u mal-u hanymany neýlerem.

Isterem waslyň jemalyn tä kylam derde dowa,
Men seniň birmayňam, özge dowany neýlerem.

Çoh dogalar kylmyşam men Halykyň dergähine,
Çün myradym hasyl olmaz, men dogany neýlerem.

Eý, musulmanlar, biliň kim ýar ile hoşdur jahan,
Çünki ýardan aýra düşdüm, bu jahany neýlerem.

Dilber aýdar: eý, Nesimi, sabyr kyl, etme pygan,
Şimdi efgan etmesem, taňla pygany neýlerem.

Günde önar ibi nihân ben bu nihân sijnmazam Kevn ü mehânder Kevn-i tîmehân benim kern ü mehân sijnmazam Sen bu nîzân ile ... ü mehân sijnmazam Halkı bilen biler ki ben anar ü gümân sijnmazam

Türkman Sen

Eger çj janda sen, janda nahan sen,
Ki jandan aýry yok sen, belki, jan sen.

Kişi wermes nyşan senden eger çj.
Eru gök dop-dolu jümle nyşan sen.

Nije gizlu diem menden seni kim,
Ne yana bakaram anda aýan sen.

Hajel eýler ruhuň husn ile aýy,
Meger sen fitneyi ahyrzaman sen.

Arapnyň nutgy baglandy dilinden,
Seni kimdir diem kim, türkman sen.

Janı terk eýledim, geçdim jahandan,
Seni bildim ki jan ile jahan sen.

Görünen sen, gören sen-sen gözümde,
Ne war söýlemeseň, külli lisan sen.

Hakykat weýi mutlakdır bu sözler.
Bu sözi, bil ki andan terjiman sen.

Etegin silk ahyr tozly jahandan,
Ne ahyr zübdeýi köwnu mekan sen.

Nesimi, sür bu gün döwrän seniňdir,
Ajap, kim Husrowı sahip-zaman sen.

Eý, Gülüm

Eý, gülüm, eý sünbülim, eý, sowsanym, eý, anbarym,
Eý, meniň nahlym, ýene hubb-u nebat-u şekerim.

Eý, tebibim, eý, habybym, eý, janym, eý, hemdemim,
Eý, rafykym, şefygym, eý, begim, eý, dilberim.

Eý, baharym, eý, nigärim, eý, şikärim, şahydym,
Eý, haryfym, eý, zaryfym, eý, şerifim, serwerim.

Eý, gülüstany, gülüm, serwi-gülendamym meniň
Şagrym, şemgy-şebistany, melaýyk manzarym.

Eý, riýahyn rahatym, ruh-u rowanym lüpt eýle,
Serferazym, serkeşim, şuh-u sagadat ahtarym.

Eý, meniň hursyd-u mahym, eý, çyragym, paýyzam,
Şuh çşem, eltafy şahym, eý, mübärek peýkerim.

Ýşkyň aldy-akly huşum, köňlümi ýagmalady,
Söýle ahyr, eý, Nesimi, jany-dilden behterem.

Giryan Olmuşam

Gel, gör meni yşkynda uş nije giryan olmuşam,
Terki-jahan eylemişem, jismiñ görüp jan olmuşam.

Derdñ durunundan meni älemlere çakmys durar,
Men kaýylam ol derde çün hakdyr jan olmuşam.

Döwri-kamarda gözleriñ bir gez gyýa bakdy maña,
Zulmundan ol hunharanyñ gan ile galtan olmuşam.

Eý, kuds, gülzaryñ seniñ çün jennetil-mägwa imiş,
Sen rowza sen kim sen seniñ gapynda ryzwan olmuşam.

Eý, Tury-Sina, arza kyl, ýüzüñ tejellisin maña,
Musa kibi didaryña muştaky-hayran olmuşam.

Şol dem ki ýüzüñ görmüşem, ýüzümi urmuşam,
Iman-u şahadata turup, onda musulman olmuşam.

Eý, saýaýy-Subhan maña, eý, suraty-Rahman maña,
Tutdum yeñim, senden ýaňa çün ähli-iman olmuşam.

Yşyñ ile möwç içindeýem, ol dişleriñ eksin görüp,
Dürdäne durar gözlerim, luwluwy-umman olmuşam.

Köñlün Nesiminiñ eger kyldyñsa weýran gam degil,
Men gizli genji bulmuşam, ondan ki weýran olmuşam.

Aşyky - Diwanaýam

Yşkýna men gör nije aşyky-diwanaýam,
Yolunda baş oynaram, gör nije merdanaýam.

Ýapysyban zülpüne köñlümi bent eýledim,
Çünki ýakyn yşk ile aşyky-diwanaýam.

Jan-u jahan, din-u dil yşkýna tarh ederem,
Şükr edereim kim ýüzüñ şemgine perwanaýam.

Lagly-lebiñ jamyny sundy maña içdim uş,
Ger meni şol magnydan hemdemi peýmanaýam.

Nergisi-mestiñ meni gör nije mest eýledi,
Gör ki ne mest olmuşam, nergisi-mestanaýam.

Zahydyñ efsanasyn söyleme wagyz maña,
Naklyñy ebes etme kem kyssa, efsanaýam.

Batyny magmurynyñ kim ne biler, sor maña,
Täki bu husny-ruhuñ genjine weýranaýam.

Dişleriñiñ eksine düşdi Nesimi gözi,
Katrasy derýa döker gör ki ne dürdäneyem.

Bar Idim

Yok eken yer birle gökler, men ezelden bar idim,
Göwheriñ yek dânesinden ilgeri pergâr idim.

Göwheri ab eyledim, tutdy jahany serbeser,
Yeri-gögi, arşy-kürsi ýaradan setdar idim.

Girdim adam donuna, hiç kimse syrym bilmedi,
Men bul Beýtilla içinde tä ezelden bar idim.

Gezmişem men on sekiz mün âlemi gerdiş bile,
Derýanyň altynda saýj gyzdyran nar idim.

Şol ýezit merwanylar postumy soýdy kazylar,
Men "enel-hak" çagyryp, Mansurlayyn berdar idim.

Soýdular postumy aldym, gaýyp oldum ol zaman,
Kimse bilmez bu rumuzy-Hak bile syrdar idim.

Men Nesimiýem, Haky Hak tanymysam bigüman,
Oldy meni ýaradan hem men oña derkar idim.

Dunyäde

Her kişiniñ bir mynasyp ýary ýokdur dünýäde,
Ol kişiniñ özüniñ bir kâri ýokdur dünýäde.

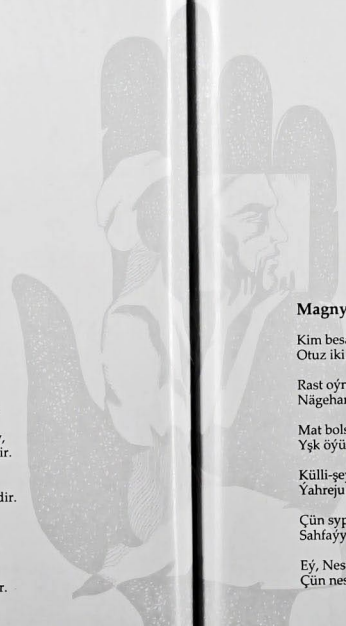
Her kişiğe dert beripdir, gitdi derman agtaryp,
Neýlesin, ol derdiniñ dermany ýokdur dünýäde.

Baýguş weýranda gördüm, kasry-eýwan ýassanyp,
Baýguşuň weýrandan artyk şähri ýokdur dünýäde.

Bilbili gülşende gördüm gül üçin eýlär pygan,
Bilbiliñ gülşenden artyk zary ýokdur günýäde.

Eý Nesimi, dogry söýle, dogry ýoldan dönmegil,
Iki dilli münküriñ imany ýokdur dünýäde.

Gençde aşık iki oñhân ben ü oñhâna sijnmazam Kern ü meñânder aşık iki gider bitägetim Kemec gümân ü zann le olmañda Habib ile
Gerher-i lâmhân benim ben ü meñâna sijnmazam Sen bu nişân ile belâğim ki nişâne sijnmazam Habib bilen bilis ki ben zann ü gümâna sijnmazam

Mendedir

Aşyk-a, gelgil bari, jan birle janan mendedir,
Zahyd-a, sen kayda sen, nur ile iman mendedir.

Mendedir ol yer-u göknüň hikmeti hem gudraty,
Ot bile toprak, howa, suw, jümle yhsan mendedir.

Haktagala inderipdir asmandan dört kitap
Men ony manzur kylman, çünki Furkan mendedir.

Ne bakar sen ol kitapyň agyna, garasyna,
Aç gulagyň, diňlegil, owazy Gurhan mendedir.

Men-Nesimi, soralaram Şahymerdan nesiden,
Ger kabul kylsa halaýyk, aýdy gurban mendedir.

Magny İçre Käyinat

Kim besaty-yşk içinde oynady şatranjy-zat,
Otuz iki istiwdayr magny içre käyinat.

Rast oýna sen, tä ki olaryňny hem ýagşy bil,
Nägehan sen, bolmagay sen ýşk öýünde kesriyat.

Mat bolsa bu wujudyň hali galar ýşk öýi,
Ýşk öýün kim hali kyldy tä ebet galdy memat.

Küllü-şey-in boldy möwt, öldi haýaty-jawdyan,
Ýahreju meýyut oluban tä ebet zaty-sypat.

Çün sypaty zaty-owwal ol jemgul-huruf,
Sahfayy-wejhiň içinde o diýirmiş ismi-zat.

Eý, Nesimi, sälik olduň magrypet ýetdi saña,
Çün nesibi-magrypetden mustahaka ber zekat.

Gençde aşık iki oñhân ben ü oñhâna sijnmazam Kern ü meñânder aşık iki gider bitägetim Kemec gümân ü zann le olmañda Habib ile
Gerher-i lâmhân benim ben ü meñâna sijnmazam Sen bu nişân ile belâğim ki nişâne sijnmazam Habib bilen bilis ki ben zann ü gümâna sijnmazam

İmadeddin Nesimi

*Almanca
Şiirler*

Pürete bab vü ma'nığı süret icinde tam kim düm reddelim her

ARTE

Rinde nıjır ibi ahân ben bu ahâna sıjnazam Kern ü mehânder
Coker-i lâmekân benim kern ü mehâna sıjnazam Ben bu nıjır ibi

giler bîstıgelm Kırmız gümân ü zann itolunade Hablı ite bi
dizâne sıjnazam Hablı bilen bilir ki ben zann ü gümâna sıjnazam

Zwei Welten sind doch hier in mir, jedoch all die Welt fass mich nicht

Zwei Welten sind doch hier in mir, jedoch all die Welt fasst mich nicht.
Selbst ohne Ort bin ich, das, was ein Ort hier enthält, fasst mich nicht.

Erde und Himmel und das All sind alle in mir, sind in mir.
Oh schweige, und sei still, das, was Erklärung aufstellt, fasst mich nicht.

Ein Gleichnis ist Geschaffenes, mein Anfang jedoch ist in Gott.
Aus diesem Gleichnis wisse, was das Gleichnis auch wählt, fasst mich nicht.

Das Wähnen schafft doch Wissen nie, kennt Wahrheit doch nie und nie Gott.
Und wer die Wahrheit kennt, weiß, was dem Wähnen gefällt, fasst mich nicht.

Oh, schau in mein Gesicht, denn mich erkennen sollst du am Gesicht.
Bin Leib und Seele, das, was Leib und Seele behält, fasst mich nicht.

Ich bin die Muschelschale und die Perle darin, das bin ich.
Gewänder sind und Stoffe viel, die Kramladenwelt fasst mich nicht.

Ich selbst bin ein verborgener Schatz, die Augen bin ich dem Aug.
Unter der Erde Erz bin ich, Bergwerke, Meer und Feld fasst mich nicht

Ja, ich bin selbst ein großes Land, Adam, mein Name, Ja Adam!
Ich bin der Berg, wo Moses stand, der Platz dieser Welt fasst mich nicht.

Ich bin die Erde, Leib bin ich, die endlose Zeit, das bin ich.
Oh, schau den Scherz, auch alle Zeit, die lange aushält, fasst mich nicht.

Stern, Himmel, Engel, das bin ich, die Offenbarung, das bin ich.
Oh schweige nur, und sei still! Das, was die Zunge erzählt, fasst mich nicht.

Die Sonne bin ich, Funken hier, auf Würfeln bin ich vier, fünf, sechs.
Schau mein Gesicht, das Licht! Das, was Erklärung erhellt, fasst mich nicht.

Verborgene Eigenschaft bin ich, und Honig und Nuss, das bin ich.
Bin heilige Nacht. Pistazienmund, was rechnet und zählt, fasst mich nicht.

Honig und Zucker, das bin ich, die Sonne, der Mond, das bin ich.
Die Seele und den Geist schenk ich, die Seel und Geistwelt fasst mich nicht.

Der Bogen und der Pfeil bin ich, was alt ist und jung. Das bin ich.
Ewiges Reich bin ich, das, was das Spiegelglas hält, fasst mich nicht.

Zwar heute bin ich Nasimi, Haschimi, Guersch war ich auch.
Beweis war vor mir. Was Beweis und Ruhm hier erhält, fasst mich nicht.

Übersetzung - Nourida Ateschi & Jan Weinert

Oh Du mit dem Messias-Atem...

Oh Du mit dem Messias-Atem, sag, aus welchem Grund verliehst Du den Toten neues Leben nicht?
Der jederzeit mit ganzer Seele spricht, er sei euch Seelenfreund.

Verweig' re meinem Herzensdurst das Wasser Deines Mundes nicht,
Was macht es schon, wenn Du hier denen hilfst, die ohne Hilfe sind im Leid?

Erfrage nicht des Lebenswassers Wert bei einem Tier, erfrag' ihn nur bei Xizad!
Denn welch' ein Tier auch immer: niemals wird es euch erreichen können.

Im Blicke auf die Schönheit halt' ich Joseph aus dem Lande Kanaan für schön-
er nicht -
Die Zeit von solchen Menschen ist vorbei, denn eure Zeit ist jetzt gekommen.

Sie weisen mit dem Finger darauf hin, dass Dein Gesicht das Ziel der Qibla ist,
Durch sein Martyrium hat sich zu euch gekehrt der Glaube wie die Glaubens-
losigkeit.

Geliebtester, in Deinem Herzen ist kein Platz für eine Treue zu dem Lieben-
den,
Der Teufel hindert euch daran, den Elenden nur Gutes anzutun.

Als Salomo aus dieser Welt entwand, ließ seinen Reichtum er zurück,
An euch ging dieses Reichthums ganze Fülle nun.

Inmitten dieser Liebe bin ich hilflos nur, vergeblich mühe ich mich ab,
Der Schönen König! Nicht erklären kann ich meine Lage euch.

Im Jahre opern einmal auf der Welt zum Fest ein Tier die Menschen,
Dein Opfer aber bin ich immerdar, für Dich bestimmt ist alles hier zum Opfe...

Mein König Du, es ist Zeit der Gnade und gewährten Gunst, sie tut mir Not,
Seit Ewigkeit ist Gunst und Gnade zuerteilt als Schicksal euch.

Nesimi, einen Kopf und tausend Zungen haben diese Schönen,
Verlasse dich aus Liebe nicht auf jene, welche treulos und die Worte brechen.

Übersetzung - Michael Reinhard Heß

Deine Glut hat mein Leben, ach, wehe verbrannt, wo bist du?

Deine Glut hat mein Leben, ach, wehe verbrannt, wo bist du?
Augenschein in zwei Welten, du warst, was ich fand, wo bist du?

Ja, der Abschied hat es gemacht, dass ich zerbrach, komm doch nur!
Deine Lippen will ich! Ich trank gar süßen Wein, wo bist du?

Ich bin krank von dem Dorn, oh sieh, Trennung der Dorn, Trennung war,
Rosengarten du, Blumenaug, oh Liebste mein, wo bist du?

Deine Glut raubt mir die Geduld, habe nicht Ruh, keine mehr.
Meine Langmut, oh, und, Geduld! Du, meine Ruh, wo bist du?

Gegen Pfeile des Tadels gab Liebe von dir mir ein Schild.
Augenbrauen und Augen, du, Königin du, wo bist du?

Dein Gesicht ist die Flamme. Der Falter bin ich, getrennt.
Tag und Nacht brenn ich, Licht meines Feuers, du, wo bist du?

Keine treue Geliebte hab, Freundin, ich außer dir.
Du, untreue vollkommende Schönheit, Geschenk, wo bist du?

Hat der Pfeil, ach der Trennung, mein liebendes Herz so durchbohrt.
Tag und Traum, schnelle Reiterin, Liebste, wo bist du?

Übersetzung - Nourida Ateschi & Jan Weinert

Runde sija ihi ohiin ben bu ohiina sijmazam Keen u mehinde
Esheri tametän benim ben u mehinde sijmazam Sen bu nigün ilo
giler bihöyelim Kamos gümün u zann ilvolemadi Habt ilo bi
dizine sijmazam Habt ilon bilir ki ben zann u gümün sijmaz

Meine Königin, ohne dich soll ich leben, wozu nur?

Meine Königin, ohne dich soll ich leben, wozu nur?
Für Verwandtschaft und Reichtum, ach, soll ich streben, wozu nur?

Dein Gesicht will ich sehen, ach, meinem Siechtum Heilung du!
Bin dein, Kranker, wer soll mir sonst Balsam geben, wozu nur?

Hört, ihr Gläubenden! Leben, oh, mit der Liebsten, es ist schön!
Wenn ich fern von der Liebsten bin, Welt und Leben, wozu nur?

Viel gebetet in Gottes Haus, viel gebetet habe ich.
Wenn Gebete doch, unerfüllt, nichts ergeben, wozu nur?

Mond du, Liebste! Nasimi, nie jammere nie! Hab Geduld!
Wann sonst sollt ich die Stimme zur Klage heben? Wozu nur?

Übersetzung - Nourida Ateschi & Jan Weinert

Ihr Gläubigen, heut muss doch die verborgne Liebste scheiden...

Ihr Gläubigen, heut muss doch die verborgne Liebste scheiden.
Soll ich nicht weinen, wenn die Seele muss vom Liebe scheiden?

Du Göttliche, in Abschiedsschmerzen muss ich leidend stöhnen,
Vom Auge, sieh nur! muss ein Ozean von Tränen scheiden.

Und davon bin ich krank, es ist mir alle Kraft gewichen.
Die Heilung für mein krankes Herz, sie muss sich trennen, scheiden.

Mein Antlitz bleich, mein Leib muss wie die Mondsichel sich krüm-
men.
Der Liebsten Sonngesicht, die Tulpe muss im Blühen scheiden.

Die Kraft verließ mich und die Ruh. Was tu ich ohne Liebste?
Mein Geist zerstört von Zauberaugen, die nun fliehen, scheiden.

Oh weh, am Tage des Gerichts bin ich verrückt geworden!
Die Liebe, schön wie Joseph, Kanaans Weiser muss nun scheiden.

Herzbrecherin! Nasimi kann vom Trennungsbrand nicht fliehen.
Bei was du willst – ich schwöre, die Geliebte muss nun scheiden.

Übersetzung - Nourida Ateschi & Jan Weinert

Rende sijas ibi cihan ben bu cihana sijmazam Kern ü mekânder
Cehet-i lâmechin benim kern ü mekâna sîjmazam Sen bu nîzân ile

Machst du mir tausendfache Pein...

Machst du mir tausendfache Pein,
Ich wende mich nicht ab von dir.
Mein Leben soll dein Opfer sein,
Ich wende mich nicht ab von dir.

Dir war mein Herz so zugetan,
Ich ward dein Knecht und Opfermann.
Oh, lass mich schwören beim Koran:
Ich wende mich nicht ab von dir.

Bist Moses oder Jesus du,
Bist Joseph auch von Kanaan du,
Das Blut von meinem Blut bist du.
Ich wende mich nicht ab von dir.

Nasimi, bist du liebestoll?
Gehst du die Wege Gottes wohl,
Dass diese Glut für dich sein soll?
Ich wende mich nicht ab von dir.

Übersetzung - Nourida Ateschi & Jan Weinert

Wenn Dein Gesicht zu seh'n Du mir versagen willst, oh lass es sein!

Wenn Dein Gesicht zu seh'n Du mir versagen willst, oh lass es sein!
Wenn Du mein strömend' Weinen und Verzagen willst, oh lass es sein!

Dein Moschushaar auf Rosenblätter hast Du hingestreut,
Wenn Du zur Qual dem Liebenden sein Heim zerschlagen willst, oh lass es sein!

Die Silberpappeln Deiner Wimpern birgst im Bogen Deiner Brauen Du,
O trunk'nes Aug', wenn blut'ge Wunden Du mir schlagen willst, oh lass es sein!

O Aug', den Wein von unserem Vereintsein tauschtest Du mit Trennung,
Doch daß ich nur Juwelen wein': wenn Du solch Klagen willst, oh lass es sein!

Um Dich zu lieben, ließ das Sein ich und den Ort des Seins mit all dem Rest,
Was bleibt mir dann vom Leben noch? Wenn Du es mir verjagen willst, oh lass es sein!

Vor fremden Augen willst von Deinem Angesichte Du die Burka nehmen?
Wenn Du vor allen Deines Grundgeheimnisses entsagen willst, oh lass es sein!

Mein Herz in Deiner Liebe Du verbrennst, das ist nur recht.
Doch wenn als Schandmal um die Welt Du's tragen willst, oh lass es sein!

Dich liebend steh' ich, pfeilgerad, beim Zeugnis Deiner Wimpern!
Zum Bogen umbiegen nun den langen Wuchs Du wagen willst? Oh lass es sein!

Der Wohnort Deiner Liebe ist nur meines Herzens Trümmerfeld!
Dass aber Trennungsort es sei, wenn Du's verklagen willst, oh lass es sein!

Nesimi weiß doch selber ganz gewiss: sein Mund dient Ihm zur Rede,
Wenn aber ihre Klarheit zweifelsvoll Du hinterfragen willst, oh lass es sein!

Übersetzung - Michael Reinhard Heß

Bist selbst Du Dir der Freund, mein Herz, dann andren Freund als Held such' nicht!

Bist selbst Du Dir der Freund, mein Herz, dann andren Freund als Held such' nicht!
Dir Freund und herzlich sei, doch einen, der dem Herzen sehr gefällt, such' nicht!

Der Welt fehlt ein Getreuer, Treu' erwartest Du im Ernst – von wem?
In dieser Welt, die Treu' nicht kennt, den Freund, der Treue hält, such' nicht!

Hienieden hat die Dornenwelt in ihrem Garten keine Rosen,
O schweig', es ist umsonst: am rosenfreien Ort ein Rosen-Feld such' nicht!

Erkenntnis ist wie reines Gold, davon die Münzen Kunst und Tugend sind,
Das Gold erkenn', in Kohlenhauten eingepägtes Geld such' nicht!

Die Schariabekenner Gott verleugnen, glaube diesen Teufeln nicht!
In diesen Dschinnen einen Glauben, welcher ihnen fehlt in jeder Welt, such' nicht!

Die reine Rede, o mein Herz, sie ist die Sprache alles Wahren,
Die Red' jedoch bei dem, des' Sinn nicht grade aufgestellt, such' nicht!

Ein Aas, das ist die Welt, die Jünger, die sie mögen, nennt man Hunde,
Der Welt, die Leiche man nun nennt, ein Hund zu sein, der bellt, such' nicht!

Bestandlos ist die Welt, ihr Trank ist voller Gift. Drum sei so klug:
Ein Laben, Heilung gar, in ihrem Trank, der giftgeschwellt, such' nicht!

Den Rat von mir vernimm: die Lieb' zu dieser Welt ist schwere Last,
Du Leichtfuß, lege nicht die Gier noch obendrauf! Danach, dir sei's bestellt, such' nicht!

Nesimi, ach, auf keinen kannst du heute dich verlassen, keinem trau'n,
Vor'm Volk verbirg' das Rätsel; aber jenes, welches das Geheimnis dann erhellt, such' nicht!

Übersetzung - Michael Reinhard Heß

Verkenner deiner selbst, so anerkenne Gott, er ist in dir!

Verkenner deiner selbst, so anerkenne Gott, er ist in dir!
Komm, reise in die Stadt oh der Ekstase und erblicke diese, denn sie ist in dir!

Was irrst du nur umher, so voller Täuschung, kopflos und dich fragend, wo sie sei?
Durchstreif' nicht jeden Rastplatz, denn der Seele Seinsort ist in dir!

Auf welche Weise könnt' ich sagen, Gott sei je von dir getrennt,
Da ich mit eignen Augen Gottes Zeichen sah? Es ist in dir!

Und wärs du selbst die heil'ge Nachtigall, such' anderswo den Rosengarten nicht,
Geh' auf die Reise, sieh' der Rosengarten jenes Engels Gabriel: er ist in dir!

Den Koran, siebenfach, enthält dein Antlitz, es ist da, vollkommen,
durch die Lesung,
Erkenne jene sieben Anfangsverse, denn ihr Leser ist in dir!

Dein Angesicht und deine Rede sind der Logos oh des Ewigwährenden, auf immer,
Erteil' dem Volk die Exegese, denn der Kommentar und die Erklärung:
alles ist in dir!

Nesimi, nun erklär' die Vogel-Sprache, daß sie wissen mögen:
Jene Wrikenstätte des Simurg vom Qaf-Gebirg': sie ist in dir!

Übersetzung - Michael Reinhard Heß

**Zum Bleiben ist die Welt kein Ort, ach Seele, so begib dich
auf die Reise!**

Zum Bleiben ist die Welt kein Ort, ach Seele, so begib dich auf die Reise!
Lass dich von ihrem Truge nicht betrügen, hüte dich davor!

Auf eine Lage lege dich nicht fest – die Tage und die Lebenszeit verrinnen!
Ihr Menschen, die ihr, Einsicht habt, schaut diese Lage euch nicht an, o
habet Einsehen!

Beständig ist das Glück nicht dieser Welt, o Meister,
Lass dich von ihrem Schmucke nicht betrügen und bewahre dich davor!

Bist du ein Liebender voll Ehrlichkeit zu dem Geliebten, komm'
Und setz' die Seele, deine ganze Welt aufs Spiel, und schade nicht dein
Leben!

Mein Gott, der Dunkelheit, ach, deiner Haare, die mich so erschreckt, mein
Herz verfallen ist,
Verwand'le diesen Zustand, der so hilflos, diese Abenddämmerung, in
einen Morgen!

Da heute die Epoche der Beschaulichkeit durch deine Schönheit nun be-
endet ward,
O Siegel allen Aufruhrs, so vollbring' der Mondentspaltung Wunder!

Wenn er wie Moses, Imrans Sohn, o jenem Feuer ja begegnet ist,
Dann zeige sein Erstrahlen und erkläre jenen Busch!

Da nur fünf Tage, wie man sagt, des Weltenganzens Herrschaft währt,
So reiße seine Fundamente ein, ja, sei ein Held und tritt sie in den Staub!

Nesimi nun erkannte des Pistazienmundes Botschaft,
So bring' den Süßen du von diesem Zuckerfasse Kunde.

Übersetzung - Michael Reinhard Heß

*Imadeddin Nesimi
dünya dillerinde*

Imadeddin Nesimi

*Fransızca
Şiirler*

Les deux mondes tiennent en moi, je ne tiens pas dans ce monde...

Les deux mondes tiennent en moi, je ne tiens pas dans ce monde,
Je suis l'Etre et le Perle, dans les deux mondes je ne tiens pas.

Le Trône et l'Empyrée, le Kaf et le Noun en moi s'insèrent,
Trêve de mots, silence, dans l'interprétation je ne tiens pas.

Nul n'a connu Dieu en maniant l'hypothèse et le doute,
Celui qui Le connaît, sait : dans l'une et l'autre je ne tiens pas.

Considère l'attribut et reconnais en lui l'essence,
Moi qui suis âme et corps, dans l'âme et le corps je ne tiens pas.

Je suis l'huître et la perle, Le Jour dernier et le Sirat,
J'ai tant de biens et tant d'étoiles que dans le souk je ne tiens pas.

Je suis le Trésor caché, je suis les Yeux qui voient,
Mais moi qui suis diamant, en la terre et l'océan je ne tiens pas.

Océan je suis, mais mon nom est Adam et je suis homme.
Je suis le Sinaï, mais dans l'arche du monde je ne tiens pas.

Je suis l'âme et le monde, je suis le temps et le monde
Mais, fait étrange, dans ce monde et dans ce temps je ne tiens pas.

Je suis l'étoile et le ciel, je suis la Révélation et l'ange,
Mais arrête ta langue et tais-toi, dans cette langue je ne tiens pas.

Je suis atome et soleil, je suis les Quatre, les Cinq et les Six,
A toi de déchiffrer la glose, car dans la glose je ne tiens pas.

Je suis l'essence et l'attribut, je suis la fleur et le miel,
J'observe le Kadr et le Barat mais dans Ta bouche close je ne tiens pas.

Je suis le buisson ardent, je suis le roc qui gravit le ciel,
Regarde bien cette flamme, car dans cette flamme je ne tiens pas.

Je suis le miel et le sucre, je suis le soleil et la lune,
J'apporte l'esprit vivant, mais dans l'esprit vivant je ne tiens pas.

Je suis l'arc et la flèche, vieux je suis et je suis jeune,
Je sais la joie du Djawidan, mais dans l'écrin du sage je ne tiens pas.

Me voici devant toi, Nassimi le hashimite, le Kurayshite,
Mais mon Signe me dépasse, et dans ce Signe je ne tiens pas.

Viens, entends cette parole car l'Ame est Verbe...

Viens, entends cette parole car l'Ame est Verbe,
Et les cieux lointains sont le refuge du Verbe.

Aux six côtés prête l'oreille et constate
Que le Créateur de l'Univers est Verbe.

Saisis que ne font qu'un Messager et Message,
Saisis que le verbe exprime le Verbe.

Réfléchis bien là-dessus, toi qui es sage,
Et tu comprendras qu'insoupçonnable est le Verbe.

Suprême miséricorde a dit du cœur le Prophète,
Car il sait que l'âme du cœur est le Verbe.

Il a dit : «Kaf et Ha te seront salutaires»
Et Ali sut que le salut est dans le Verbe.

Le Verbe n'a pas été créé, c'est l'évidence même,
Et pourtant de vil prix aujourd'hui est le Verbe.

O vaste Intellect, ô Trône, Tablette et Galame.
Le ciel et ses éléments, tout ceci est le Verbe.

Enveloppe et noyau, commencement et terme,
Evidence et mystère, tout ceci est le Verbe.

La preuve de la Raison, la preuve de l'Origine,
Ce que chacun entend, tout ceci est le Verbe.

Le Kaf et le Noun ont fait naître le monde,
Si tu le sais c'est que tu sais le Verbe.

Jésus, homme pur, et Mahomet le prophète,
Al-Mahdi, Imam du Temps, sont au cœur du Verbe.

Et si enfin tu désires l'explication exhaustive
Des raisons qui font que tous les êtres sont Verbe.

Ouvre le Livre éternel, consulte les Sourates,
Et tu sauras que l'essentiel est dans le Verbe.

Le Verbe se suffit de son rang et de sa place,
La clef du secret, chacun le voit, es dans le Verbe

Et toi qui es homme d'esprit, ô Nassimi, abrège,
Car sans terme ni solution est le Verbe.

Me voici image de Miséricorde ; regarde le Miséricordieux, c'est moi!

Me voici image de Miséricorde ; regarde le Miséricordieux c'est moi.
Je suis Esprit absolu et Verbe ; le «Kaf» et le Coran c'est moi.

C'est moi qui ai révélé le mystère de la montagne de flamme,
Moi qui de ce feu est l'Abraham ; Moïse et Amram c'est encore moi.

Je suis Jésus et Alexandre, je suis l'eau vive du jardin édenique,
Ainsi que Khizra je suis immortel, et la source de vie c'est moi.

Je suis la mer et le rivage, je suis la coquille et la perle.
Je suis la perle de cette mer, et la perle de rivage c'est moi.

Je suis l'Intellect et la Beauté, les attributs et le désir,
Je suis la Perfection ; l'amant que perfection subjugué c'est moi.

Je suis l'empire des ténèbres, je suis la perdition, la vie, la mort,
Pour le pieu sans Noé et l'arche, mais pour l'impie le châtiement c'est moi.

Je suis médecine et médecin, je suis guérison et souffrance,
Je suis celui souffre et le remède à ses maux c'est moi.

Je suis Livre et lettres du Livre, je suis Verbe et interlocuteur,
Je suis la parole, le tribun, et l'argument c'est encore moi.

Je suis le tavernier et le vin ; je suis le vigneron et l'ivrogne.
Je suis Salsabil, l'Echanson, et le vin et la coupe c'est moi.

Je suis prière et couchant, je suis faux, fourbe et hypocrite,
Je suis la Foi monothéiste ; la flamme de Religion c'est moi.

Je suis la Félicité, la Miséricorde, la Générosité, la Clémence,
Je suis Aïse et Eternité ; le Paradis et ses jardins c'est moi.

O Nassimi, soucie-toi de connaître Dieu et de le reconnaître,
Car tu es fils d'Adam, et celui à qui Dieu donna nom d'homme c'est toi.

Depuis que l'Aimée me grisa aux agapes éternelles

Depuis que l'Aimée me grisa aux agapes éternelles,
Ce monde qui appert à mes yeux sans recours est grisé.

Je suis l'ivrogne du palais, mais d'une autre fin je m'enivre,
Et ne dis pas, ô hodja, que l'oisiveté m'ait grisé.

Ivre je suis, mon corps au jour dernier à ne pas reconnaître,
Du vin de la réunion avec Dieu mon Aimée m'a grisé.

Je suis un pochard, un ivrogne, j'ai mon coin dans le bouge
Car je suis né croyant, amoureux enivré et grisé.

L'Esprit universel s'ébranla, ce fut la Création du monde,
Sur l'ordre du Kaf et du Noun, le monde d'un coup s'est grisé.

Grisé le djinn, grisé l'humain, grisés l'oiseau et la bête,
Grisée la Terre, grisé l'air, grisé l'eau, et le feu s'est grisé.

En une fois le monde fut créé par le vin de la sublime vigne,
Grisés le Trône, l'Empyrée des deux mondes, et la lune grisée.

Mon amour s'est engoué du vin de l'exaltation divine,
Sache que l'Empyrée, les étoiles, les planètes sont grisées.

De la Terre aux Pleïades, tout ce qui dans l'Univers existe,
Du vin du Tout-puissant, ô hodja, irrémédiablement s'est grisé.

Adam, et Eve, Anges, Houris, Ephébes et créatures humaines
Kawtar, Tuba, Eden et leurs sublimes visions sont grisés.

Grisés Noé, David, Salomon, Zacharie et les saints patriarches,
Moïse et Jésus sont grisés, l'Elu de Dieu, Mahomet est grisé.

Le Commandeur des guerriers, le divin Lion chef des fidèles,
Le Fauve à l'attaque des mystères sacrés, Ali est grisé.

Les prophètes et les saints, les élus et les justes,
Au festin du Seigneur définitivement sont grisés.

Grisés le cadi, le muphti, le soufi et les purs, d'une gorgée
À la Coupe éternelle, croyant et impie sont grisés.

Grisés le tenancier du débit et le Capitaine des Mages,

Pende sjar ibi cihan ben bu cihana sijnagan Kavn u mehdinder ta giter bidigotim Kimesc guman u ganu le sloude Habb ile
Pesheri limetion benim ben u mehdina sijnagan Sen bu nista ile ta giter bidigotim sijnagan Habb biten bitir hi koragann u guman sijnagan

Grisés la Kaaba et le temple, guenille et zunnar sont grisés.

Grisés la Foi et l'impiété, tous grisés comme un seul,
Amant, amante, amour, ami, comparse et rival sont grisés.

La négation du Négateur épuisée et le temps venu de boire,
Le soufi a reconnu l'Unique après que ce vin l'eût grisé.

A peine nous a-t-on eu monté le vin captieux de la cave,
D'une seule gorgée, glotte, tête et turban se sont grisés.

Harpe et tambourin, oud et fifre enivrés se déchangent
Et dans la débauche effroyable orateur et discours sont grisés.

Tou qui est ivre, entre en la cite d'Amour et constate
Que les belles de ce monde, que les courtisanes sont grisées.

L'émir est grisé à la d'Amour, le hodja et l'esclave,
La route, la maison, la porte et les murs sont grisés.

Tou qui, grisé d'Amour, répète «Je suis Dieu» de par le monde,
Sache que Mansour a gravi le gibet, amoureux et grisé.

Notre cœur est Lumière divine, notre chair est mont Sinā,
Et pour que chacun la vit, s'est faite Moïse notre âme grisée.

L'heure du Messie al-Mahdi arrive, entends l'Imam du Temps,
Sur la face de Dieu rayonne la Grâce, car Jéhovah est grisé.

Dieu nous dévoile Ses traits et nous révèle Son essence,
De Sa lumière aveuglante sont l'un et l'autre monde grisés.

Et au jardin d'Eden, en mélodieux rossignol qui se désole,
Répète le chant qui hante ton âme, répète-le, ô toi qui es grisé.

Ceci est récit des mystères divins dans la langue divine,
Fait par Nassimi, l'intime du Puissant, alors qu'il s'est grisé.

Les sages ont dit que Tes lèvres sont l'Ame, et c'est vrai...

Les sages ont dit que Tes lèvres sont l'Ame, et c'est vrai.
Le Point caché, ont-ils de Ta bouche, et c'est vrai.

Je les ai interrogés sur Tes lèvres-rubis, sur Ton visage.
Ils les ont nommés Khizra et eau vive, et c'est vrai.

Ceux qui se prosternent devant la descendance d'Adam
T'ont appelée autel et face de Miséricorde, et c'est vrai.

Les hommes justes ont trouvé Ton corps pareil au lotus,
Mais le peuple ne les a pas crus, alors que c'est vrai.

Ceux-là qui nient Ta perfection ne sont que démons et diws,
Ont déclaré les hommes de piété et les sages, et c'est vrai.

Les créatures d'Eden, houris peuplant le jardin de Ta face.
Ont appelé Ta Face Eden et Paradis éternel, et c'est vrai.

Les hommes qui du Seigneur détenaient le secret du Sunna
Ont dit que Ton visage parfumé est un basilic, et c'est vrai.

Les Saints thaumaturges ont dit que les Signes de Ta face
Sont la Table sacrée, sont le Coran révélé, et c'est vrai.

O Nassimi, les hommes justes ont dit que l'essence de ton être
Est le Trésor omniprésent répandu sur la terre, et c'est vrai.

Celui qui dans Ton image n'a pas su reconnaître le Créateur...

Celui qui dans Ton image n'a pas su reconnaître le Créateur,
Celui-là naquit sans yeux ou fut aveuglé par le Seigneur.

En la séparation et dans l'ennui de son Aimée aux douces lèvres
L'amant est lumineuse rayonnant sans objet, il verse des pleurs.

Mais son esprit est riche, son amour en sa pleine puissance,
L'amant auquel Dieu révéla la Vérité et prépara le feu d'Amour.

N'espère point que puisse entendre la divine parabole
Celui qui distinctement ne vit cet Astre de splendeur.

L'ange a beau servir cette jacinthe aux senteurs précieuses,
Je n'en ai pas besoin puisque le Sultan possède mon cœur.

Dans la maison de boisson le bon vivant Dieu-Vérité embrasse,
L'ascète dans la maison de prière s'en éloigne sans espoir.

Que le soufi ose à l'amant jeter la pierre accusatrice,
Sa pierre est creuse, il n'est que voir la face et l'intérieur.

Songe, asète, à ce qui t'attend à la mosquée en fin de compte,
O toi qui blâme l'habitué de la taverne et l'incorrigible buveur.

La flamme d'amour a asséché les ruisseaux de mon âme en peine,
Celui qui aime, au feu lui-même offre sa chair et ses liqueurs.

Dans l'enceinte de mon cœur Ton amour a bâti son temple,
Les neuf sphères célestes n'en pourront abatre les pierres.

L'Amour en clin d'œil de mon âme a fait Ton esclave,
Le fidèle compagnon jamais ne Te laissera solitaire,

En vérité, ô Nassimi, importe-t-il que nul ne sache tes transports?
Des aveux de toute créature Dieu-Vérité n'est-il pas le Détenteur?

Loin de toi, Bien-aimée, mon âme s'étille, pourquoi m'en soucierais-je?

Loin de toi, Bien-aimée, mon ô âme s'étille, pourquoi m'en soucierais-je?
La fortune, la gloire et la couronne, pourquoi m'en soucierais-je?

Quand je Te vis, en proie au trouble je fus frappé de mille maux,
Mais c'est d'amour que je me meurs, et de guérir, pourquoi m'en soucierais-je?

Sachez, ô musulmans, qu'avec l'Aimée le monde m'est une fête agréable,
Mais en la séparation d'avec l'Aimée, le monde, pourquoi m'en soucierais-je?

J'ai recité bien des prières aux portes du temple qu'habite le Seigneur,
Mais si mon vœu n'est exaucé, de prier, pourquoi m'en soucierais-je?

Ta Bien-aimée n'est plus, ô Nassimi, prends ton ennui en patience,
Me plaindre et gémir n'étant de nul recours, pourquoi m'en soucierais-je?

A la vue de Ton visage, j'ai dit : "Loué-soit le Seigneur"

A la vue de Ton visage, j'ai dit : « Loué-soit le Seigneur »
A la vue de Ton corps, j'ai dit : « Ouvre mes yeux, Seigneur ».

J'ai vu le réseau de Tes boucles distillant l'aromate,
J'ai vu le croissant de Tes sourcils – que les garde le Seigneur!

A la vue des ravages causés par Tes yeux séducteurs,
J'ai encore dit, stupéfié : « Que me garde le Seigneur ».

Tes lèvres suaves me sont source d'ambrosie ineffable,
Lèvres nourries de la clémence et de la bonté du Seigneur.

J'ai vu Ton visage, et de cette vision ne me puis plus détacher,
Si Tu ne me crois, j'en fais serment devant le Seigneur.

A la vue d'une si parfaite beauté fut pétrifié mon cœur,
L'œuvre du Tout-Puissant est ordre rendu par le Seigneur.

La parfaite fusion est dans les trente-deux caractères,
C'est fusion avec Toi, j'en prends à témoin le Seigneur.

Nassimi, sache-le, n'a qu'une parole,
S'il prête serment, c'est serment au Seigneur.

Tu as cédé ton Aimée à vil prix, tu l'as mésestimée gravement

Tu as cédé ton Aimée à vil prix, tu l'as mésestimée gravement,
Qu'est celui qui cède l'Aimée à vil prix, que vaut cet amant?

Aux mains ignorantes le connaisseur achète la gemme à bas prix,
Comment saurait l'ignorant le prix véritable du diamant?

De la même façon secret d'amant n'appartient qu'à lui seul,
Dis-moi comment sans aimer connaître le secret de l'amant?

Prétentions d'amoureux qui jamais ne souffrit pour l'aimée
Ne sont que mensonge, ses aveux sont aveux impuissants.

Celui qui cultive l'équivoque et dont le discours est trouble,
N'en crois pas la parole, ne lui prête foi un seul instant.

L'amant se désole qui n'a connu supplice d'amour affligeant,
Il sait trop bien qu'à l'Aimée plaît de supplicier son amant.

O toi qui comme Mansour déclare « Je suis Dicu de Vérité »,
Gravis le gibet, le monde d'Outre-tombe te sera apaisant

Celui qui à son dam a laissé fuir les boucles de l'Aimée,
Celui-là sur le sol a répandu le musc tartarc, l'inconscient.

La phare creuse de l'ascète n'a d'écho que dans son chaplet,
A toi de dire, mon âme, ce que douceur d'Aimer est à l'amant.

O Nassimi, je t'exhorte, ne vends le diamant qu'au fin connaisseur,
Ne vends à l'ignare la gemme, ne lui vends pas ce splendide diamant!

Prende aşar ibi cihân ben bi cihâri sîymazam Ken u melânder...
Berber-i tîmekân benim her u melâna sîymazam Sen bu nîzâm ile...

...ta gîler bîdîyetim Kîm gümân u zann ilâ olmadı Habîb ile bi...
nîzâm sîymazam Habîbî bilen bîle bi ben zann u gümân sîymazam

Francesca Siner

La Clarté de Ton visage m'est lumière solaire...

La clarté Ton visage m'est lumière solaire.
La douceur de Ta voix m'est fraîcheur du Kawtar.

Aux rayons du cierge ardent de Ta face, s'éclairent
Dans les cieux et la Lune et le Soleil et Jupiter.

Harut et Marut pour avoir offensé Tes yeux enchanteurs
Furent pendus dans le puits la tête à l'envers.

Les nuages à Tes pieds se prosternent jusqu' à terre,
L'angélique cohorte avec zèle vaque à Tes affaires.

Le démon s'est enfui à l'approche de l'Heure dernière,
Le sceau de malédiction lui tient lieu de bannière.

La substance de tout être, dit le Sage, est une perle,
Au principe de cette perle est Ta substance première.

Le souffle de Jésus ressuscita les justes d'entre les morts,
A Ton souffle Jésus et Khizra eux-mêmes ressuscitèrent.

Ta face est un miroir dans lequel le fidèle se mire,
C'est la raison pour laquelle le fidèle l'admire.

Nassimi est une perle pêchée en haute mer d'Amour,
Diw et péri est celui qui ne se plonge dans cette m

L'infini Océan a brisé la nuit des temps...

L'infini Océan a brisé la nuit des temps.
L'Etre et l'Espace se sont mis en mouvement.

L'origine d'Eternité en évidence a éclaté,
A quelle pratique au mystique se vouer ?

En toute parcelle s'affirme le soleil,
Le voici prosterné devant le Terre et le Ciel.

L'architecte compétent s'exprime dans le plan,
Le rubis nous provient du pays de Badakhshan.

L'eau était amère, la voici élixir du Kawtar
Le poison sévissait, le voici suave nectar.

La nature a eu raison des effets du poison.
La Perle parfaite nous a apporté guérison.

Sont devenus Terre et Ciel la Vérité essentielle,
Tambourin, harpe et nay chantant «Je suis le Réel»

Croyant et Foi ne se distinguent nullement,
La Foi dorénavant se confond avec le croyant.

Toute goutte d'eau s'est faite mer infinie,
L'infiniment petit s'est fait Jésus et Marie.

La pierre et l'argile sont devenues églantine,
Khosraw et Farhad se hâtent vers Shirine.

Voici que l'amant assouvit sa passion,
Voici que négation rejoint affirmation.

Foi et hérésie en un seul se sont unies,
Amertume et douceur ne font plus qu'ambrosie.

L'œuvre a engendre l'union des volontés,
Tour droit au Paradis nous conduit l'Unité.

La chair et l'âme sont d'unique amalgame,
Shariat et secte portent la même soutane.

L'objet loïn de lui rejeté l'ambiguïté,
L'objet s'est fait universelle Unité.

Sûrele bab u ma'nîgi sûret iginde tani him hem cûlefm...
...hass u sùret Gene-i nîhân benim ben uz ayr-e agân benim ben

O toi qui cherches la règle, si tu as des yeux,
Entends ce qu'ils voient et sache ce que veux.

Le voile s'est déchiré, Dieu s'est révélé,
Sa puissance appert, appert Son éternité.

Tout retourne au néant, l'Etre nonobstant,
Tout s'est fait mer qui a pris l'océan.

Si tu as bon œil, ouvre-le sans émoi :
La Vérité est en toi, su loin ne te fourvoie.

Tu verras alors que tu n'es ni âme ni sang,
Que tu es l'achèvement de l'Etre et du Néant.

Puisque le fidèle du fidèle est le miroir,
Consulte le miroir, tu pourras t'y voir.

Prends garde à Satan, évite son guet-apens,
Ecoute mon conseil, ignore son argument.

Celui qui s'est grisé de ce vin consubstantiel,
Par sa grâce s'est gagné la vie éternelle.

Qui connaît son cœur, connaît l'Authentique,
Celui-là sème le bon grain au nom de l'Unique.

Toi qui fuit la Vérité pour battre les chemins,
Si tu n'es diw, adore le genre humain.

En l'homme qu'il a créé, Dieu s'est révélé,
Révère le genre humain, ne sois point écervelé.

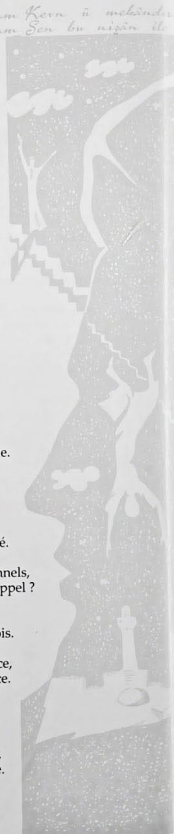
Sonnent du Jugement dernier les bugles solennels,
O toi qui te dis fidèle, n'entends-tu pas leur appel ?

Le Jour dernier est là, croyant secoue-toi,
Et si point ne m'en crois, ouvre les yeux et vois.

Aux vanités renonce, le Jour dernier s'annonce,
Le mal et le vice déferlent, entends la semonce.

Les bugles ont sonné mais tu n'as pas cillé,
Ton pied à mi-chemin s'est soudain arrêté.

Voici le Jour de grâce, la balance est en place,
Voici le Jour du jugement, s'avance le Sâgace.

Mais toi qui t'obstines à refuser tempérance,
Tu n'es point mon ami et je nie tes outrances.

Car celui qui fréquente l'Ame pure assidûment,
Celui-là méprise les biens, le monde lui est néant.

De la terre aride je vis le termite sortir,
Son secret supérieur, je m'en vais te l'ouvrir.

Il porte dans sa dextre message et gonfalon,
En vertu de ces dons en ce jour je suis Salomon.

Je suis Moïse non moins, j'ai le bâton au poing,
Et le glaive divin est à portée de ma main.

Entre croyant et impie, sache prendre parti,
Malheur à l'hypocrite dont le mensonge sévit.

Le peuple s'est vu remettre le bâton de l'Etre,
Sache qu'en fait, c'est Harmonie parfaite.

De le parfaite harmonie procède aussi la vérité,
Le monde en est régi et l'absolue Vérité.

Et comme de la Vérité vient le juste chemin,
Sache que c'est celui que le pieu Naïme a fait sien.

Le jour où tu auras choisi la divine Harmonie,
A jamais te seront épargnées miseres et vilénies.

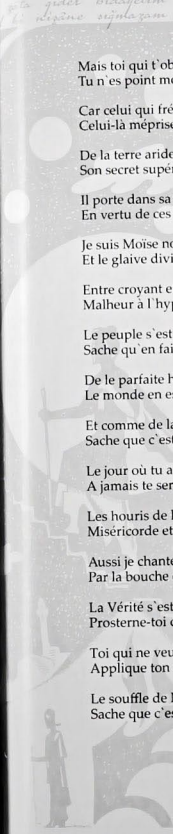
Les houris de l'Eden en sont l'image approchée,
Miséricorde et Clémence en précisent l'idée.

Aussi je chante Ta gloire et salue Ton esprit,
Par la bouche choisie de notre seigneur Naïmi.

La Vérité s'est faite homme, la Vérité l'habite.
Prosterne-toi devant l'homme, assurément il le mérite.

Toi qui ne veux démeriter, recherche la Vérité,
Applique ton zèle et ta foi à la faire triompher.

Le souffle de Nassimi de l'Ame étant l'équivalent,
Sache que c'est une mer, un trésor de brillants.

Bende niyar ibi cihan ben bu cihana sijnmazam Keen ü mehânder
 Cexher-i timetân benim beva ü mehîna sijnmazam Sen bu nişân ite...

...ta gider bidâgelim Kimse gümân ü zann ite olmađı Habbe ite
 ...ki nişâne sijnmazam Habbe biten biten hi ben zann ü gümâna sijnma...

Le temps s'est écoulé et les cycles ont fui...

Le temps s'est écoulé et les cycles ont fui
 Mais mon unique objet, c'est bien toi mon amie.
 Celui qui te convoite, je le connais assez,
 Nuit et jour il séjourne au dernier Paradis.

Süretü habi vü mâ'nîyi süret içinde tane bin Hem ardelfim...
 ...am ite... benim... ite...

Le vrai soupirant dit que suaves sont tes lèvres...

Le vrai soupirant dit que suaves sont tes lèvres,
 Que Khosraw les mérite et Farhad s'en enivre,
 Que ton corps est pareil au cyprès et au buis,
 Qu'à l'écart de tes yeux plus longtemps ne peut vivre.

...ğim haze ü serâf Genesi nihân benim ben uz agn-e agn benim bi...
 ...benim ben uz bahr ile bâna sijn...

Bende sıkar ibi cihân ben bu cihân...
Şerh-i lâmekân benim her ü mekânı şımağam Sen bu nisan ile...
...la şerh-i lâmekân benim her ü mekânı şımağam Sen bu nisan ile...
...i desâne şımağam Habir bilen bilir ki ben zann ü gümâna şımağam

Notre cœur s'est épris d'une belle...

Notre cœur s'est épris d'une belle,
Ses yeux sont noirs, son cheveu rebelle.
Toute coquetterie méritant égard,
Rendons hommage à la demoiselle.

Ce jour-là nous nous éprîmes d'une Reine de beauté...

Ce jour-là nous nous éprîmes d'une Reine de beauté,
Ce jour-là nous nous éprîmes d'un Astre de clarté,
Le jour où Fadlallah a subjugué notre cœur,
Ce jour-là nous entrâmes dans la voie de Vérité.

Traduit Par - Alexandre Karvovski

Bende sıkar ibi cihân ben bu cihân...
Şerh-i lâmekân benim her ü mekânı şımağam Sen bu nisan ile...
...la şerh-i lâmekân benim her ü mekânı şımağam Sen bu nisan ile...
...i desâne şımağam Habir bilen bilir ki ben zann ü gümâna şımağam

Imadeddin Nesimi

İngilizce Şiirler

Şiiretê balê wê ma'nîyê şiiretê igînde tani bîm Hem cedefim hem
Pîrîm île cânê berîm veltî cîsmî île cânê sîmîzîm Rûca bîvîrê île rîht

Two worlds within me fit, existing side by side...

Two worlds within me fit, existing side by side,
Yet narrow is for me this world where I abide.

The heavens and the earth within me are confined
But what I am but ill in words can be defined.

From nature I derive, of her I am a part,
And when of me you speak from this do not depart.

Conjectures lead astray, to guess is but to err;
Be guided by the truth and put your trust in her.

Part form and content not if you would have me whole:
I am the body, aye, but too I am the soul.

No treasure-house contains the riches that are mine,
The pearls, precious stones, the silks of rare design.

Great, shining, wondrous gems within me lie concealed,
So heavy are my crops that none can count the yield.

Man is my lofty name. I am Mount Sinai,
Life and eternity, the world, the boundless sky.

I am the universe, the spirit, and the dream,
The banks I overflow of time's unending stream.

The stars, the silent orbs, and fate are part of me,
Be mute. No tongue can paint my image truthfully.

I am the golden Sun whose glory never wanes;
Describe me not in words, for I will burst their chains.

I am a man of weight to whom respect is due;
I am a sweet too hard for children's teeth to chew.

I give off sparks like flint, I can be set aflame,
Yet fire cannot devour this that to be I claim.

I am a fount of love; life I beget and mould,
But there is more to me than life's short span can hold.

Both youth and age am I in all their riches decked;
My treasures are too great for mirrors to reflect.

Though famed is Nasimi and noble is his name,
Yet is the man in him far greater than his fame.

Translator – Irina Zheleznov

Who within your form his own Creator cannot apprehend...

Who within your form his own Creator cannot apprehend
Such a person blind into the world did the Creator send.

Separation from beloved lips and yearning for her love
Make the burning candle melt in grief and bitter tears descend.

No one lived in idle thought nor was his loving immature
When his love was kindled by the Truth and God its flame did tend.

He who has not clearly seen the twin-are brows of the full moon
The Koran's symbolic message shall not lightly comprehend.

Though an angel servant tends her fragrant locks of hyacinth
I no servant need: to me the sultan shall himself attend.

Revellers have merged with Truth. The zealot is remote from it.
On the prayer-house chief and on the tavern drunk your glances bend!

There's Sufi hurls at lovers stone-rebukes from time to time.
But they're hollow stones. This Sufi's form and essence comprehend!

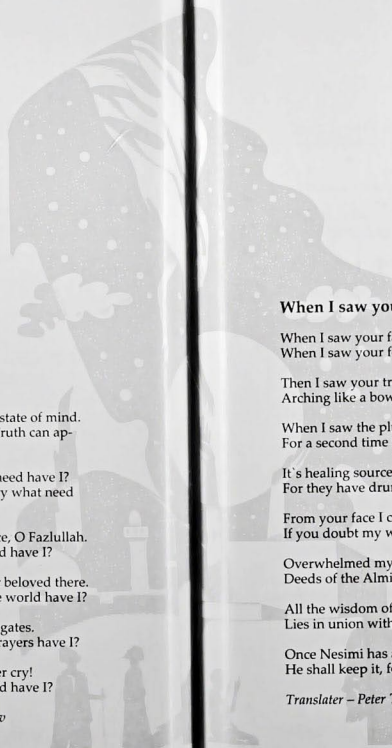
See what final late awaits you in a corner of the mosque.
You who revellers and drunkards of the tavern reprehend!

Love for you has burnt my soul to ash and all my heart consumed.
One who falls in love so deeply everything to fire commends.

In the city of my heart your love has such a palace raised
That the spheres of heaven shall its well-knit fabric never rend.

From the start your love has made ray soul its close companion.
He who knows the rights of comradeship shall never leave his friend.

Yende nigâr itî cihân ben bu cihâna sijnmazam Kevn ü mekândir... ita gider bildiyelim Kimse güman ü zann ile olmadı Hakk ile bî...
Serher-i lâmekân benim kevî ü mekânâ sijnmazam Sen bu nîzân ile bî... ü dîgâne sijnmazam Hakki bilen bilir ki ben zann ü gümanâ sijnmazam

O Nesimi, do not grieve that no one knows your state of mind.
All men's frank and secret thoughts the God of Truth can apprehend.

O love, now you are gone, of soul in body what need have I?
Of wealth and courage, throne and crown of glory what need have I?

My sores I healed when I perceived your presence, O Fazlullah.
I sorely miss you now, of other healing what need have I?

O Muslim, know the world is pleasing with your beloved there.
Now I am parted from my love, what need of the world have I?

I said so many prayers at the Creator's heavenly gates.
If what I wish is not fulfilled, what need of the prayers have I?

Your love has died, Nesimi. Patient be, don't utter cry!
And if I bear the pain today, of sighing what need have I?

Translator – Peter Tempest. Compiled - Vagif Aslanov

When I saw your face, I said: "Give praise to God!"

When I saw your face, I said: "Give praise to God!"
When I saw your form, I said: "Say this is God!"

Then I saw your tresses shedding perfume sweet,
Arching like a bow your brows, so help them God!

When I saw the plunder of your robber eyes,
For a second time I said: "So help them God!"

It's healing source-the sherbet of your lips,
For they have drunk deeply of the grace of God.

From your face I cannot tear away my eyes.
If you doubt my words, I'll swear to it by God.

Overwhelmed my heart is by your beauty's charm.
Deeds of the Almighty are the will of God.

All the wisdom of the letters thirty-two
Lies in union with you. I swear to God.

Once Nesimi has a solemn promise made
He shall keep it, for it is a vow to God.

Translator – Peter Tempest. Compiled - Vagif Aslanov

üsrele bak vü mâ'nîgi süret içinde tanı kim Hem sadefim he...
... hâzi ü süret Genâ-i aşkân benim ben uz ağrı ağrı benim ben
... bî... ü dîgâne sijnmazam Hakki bilen bilir ki ben zann ü gümanâ sijnmazam

Bende sığır ibi otkan ben bu otkana sığmazam Kern ü mekânda sığmazam gıpta gıpta gider bidâyetim Kimse gümân ü zann te olmađı Habbe ile b...
Esheri timshân benim kern ü mekâna sığmazam Sen bu nızân ile kâğıt ü nızgine sığmazam Habbe bilen biler ki ben zann ü gümâna sığmazam

For a fig you sold your love. Its proper price you did not know...

For a fig you sold your love. Its proper price you did not know.
Worthless is a man who for a song lets his beloved go.

Pearls from hands of foolish people buyers cheaply may acquire.
Can a man who knowledge lacks a splendid pearl's true value know?

Love's close secret should be known to none but him who is in love.
Can a man who does not love the lover's secret ever know?

Who for love of his beloved has no sacrifices made,
Has no rightful claim to love. His vows of love are but a show.

If a man is double-dealing and his utterance is false,
Do not trust his utterances, do not heed his tales of woe!

If a lover's not tortured on his love, what shall he do?
Never-ending grief on lovers do beloved ones bestow.

Take the noose, burn brightly-you who, like Mansur, say: "I am God!"
You in other worlds will gain a haven safe from any foe!

Men who let love's tresses from their fingers slip to stay alive,
Blindly in the dust the fragrant musk of Tartary do throw.

The ascetic's rosary repeats: "There is no God but God!"
But to me, sweet soul, repeat what pleasures loving lips bestow!

O Nesimi, sell you pearl to one who is a connoisseur!
Do not sell your splendid pearls to those who only folly know.

Translator - Peter Tempest. Compiled - Vagif Aslanov

If you would scent the air with fragrant hair, I beg you refrain...

If you would scent the air with fragrant hair, I beg you refrain
If you would seize all faith and steal my heart, I beg you refrain.

O beauty with the moonlike face, you have discarded the veil.
If you would start the rush of Judgement Day, I beg you refrain.

Your cheeks and moles for men of one God are "the tongue of the birds".
If you wish to transfer the tongue of birds, I beg you refrain.

Since your moon-face has cast veil from "I am the Truth of God!"
Why should you wish to hide the Truth divine? I beg you refrain.

Your face God's "hidden treasure" is. You show the mirror your face.
If you desire the world entire to show, I beg your refrain.

Your best sword-lash you offered to the drunken Turk of your eyes.
If without feud you wish to shed men's blood, I beg you refrain.

Are not your lashes rows of arrows set to conquer a heart?
If you would turn your brows into a bow, I beg you refrain.

You shook your tresses all about, you threw them into the wind.
If you would leave a heart without a home, I beg you refrain.

The verse "Eternal Being" was sent down your beauty to mark,
If you would show the meaning of the verse, I beg you refrain.

The veil, Nesimi, from the face of Truth you wish to remove,
You seek to influence idolaters? I beg you refrain.

Translator - Peter Tempest. Compiled - Vagif Aslanov

For the sherbet of your lips the very spring of life did thirst.

For the sherbet of your lips the very spring of life did thirst.
For the moisture of your pearls my soul was eagerly thirst.

Is there anyone who is not thirsting for your smiling lips?
It's not only smiling tulips for your smiling two lips thirst.

When the morning breezes blew towards your amber-scented locks,
For a lover's meeting with you did the fresh sweet basil thirst.

Keen the sugar was to savour the sweet flavour of your words.
O how sweet your words must be if sugar cane for them should thirst!

O my heart is bleeding from the suffering and pains of love!
It would seem that my beloved for my heart's blood is athirst.

Shall your anger have no limit? Pity for your lover show!
It is for your pity that your captive lover athirst.

I am lovesick. Merely show! Come, understand your lover's state!
You who have the healing touch, to meet you is my heart athirst.

Paragon of beauty, tripping daintily and coyly, come!
For the blessed dust upon your feet my eyes do keenly thirst.

O Nesimi, cast your words upon the ocean as a gift.
There to greet and heed your words the pearl and jewel are athirst.

Translator – Peter Tempest. Compiled - Vagif Aslanov

At love's most sumptuous feast was I with love made...

At love's most sumptuous feast was I with love made drunk
Is not this why to me besotted seems the monk?

Of love I took a draught, I worship at its shrine;
Think not, a pious one, that I am drunk with wine.

Love leaves me dazed and sick, I stagger, overcome,
Where'er to its embrace, enchanted, I succumb.

I am a drunkard, aye, but wine to me seems weak;
Upon the couch of love sweet solace do I seek.

When man, by Nature's will, did first appear on earth
A dram of love did he receive from her at birth.

Wind, water, fire and flame, the world is drunk with love,
The devil and ghost, the serpent and the dove.

The earth, and heaven too, this would I say on oath,
So trust my words, I pray, are sots and drunkards both.

The sky reels drunkenly; the stars, half-swooning, wink
Of love's sweet-scented wine a cupful did they drink.

And so in paradise did Eve, and Adam too,
Men, angels, hours, sprites, the faithless and the true;

Kings, prophets, holy men, Mukhtar and Suleiman,
And Noah of the Ark, and Jesus everyone:

The Shah Mardan, Kerrar, the heathen, the devout,
Those who are firm of faith and also those who doubt;

Apostles, saints and seers, the scorned and the extolled.
The sages and the fools, the young, the very old.

The zealous, Mufti claims his share in open glee;
The Ghadi, holy one, joins in the revelry.

The tavern-keeper drinks, the tavern haunter too,
The dervish and the priest was maudlin o'er the brew.

The infidels, the ghouls partake of love with zest;
All lovers are alike, none differ from the rest.

Bende aşar işi oñan ben bu oñanı oymazam Kevn ü meñinde...
Ezer-i kimeñan benim hern ü meñana oymazam Sen bu niñan ile...
...kider...
...büyüstem Kimeñan guman ü guman ile oymazam...
...oymazam Habes bilen biler bi ben para ü gümüne oymazam...

The outcast Angel drinks who waits at Heaven's door;
The mystic tires a sip and, thirsting, calls for more.

Love's fumes are wondrous strong, and though the cup be
small,
He who doth fill it full, may reel and, stumbling, fall.

A drop will make one faint, one's limbs to wax 'twill turn,
With passion's melting fire one's hear 'twill sear and burn.

The voices in the inn are hoarse and shrill with wine;
The flute, moan tambourine, carousing, moan and whine.

There is a city where love reigns and lovers dwell;
Come, knock upon its gate, and enter for a spell.

No man who there abides, the morning sober meets:
The city walls are drunk, the market-place, the streets.

Alone the drunkards leave upon this earth a trace.
Mansour was right, for love doth all of life embrace.

Our hearts reflect the glow upon Mount Sinai;
We who are drunk with love can happy live and die.

The Universe is drunk, for drunk it's meant to be
This holds the keeper of both time and destiny.

The sun itself is drunk, else would it give no light;
Tis clear to Nasimi, no veil obscures his sight.

The secret has he probed of love's mad drunkenness,
And now in flaming words his knowledge doth confess.

Translator – Irina Zheleznova

Framed by its dusky locks, your face my heart ensnares...

Framed by its dusky locks, your face my heart ensnares;
I burn with passion's hopes, its yearnings and despairs.

O eyes that glow like stars I am the helpless prey-
Torment me, sweet one, not thus cruelly ere you slay.

But rarely to the end the cup of bliss is drained;
Yet think what pain is mine who is by you disdained.

Count not your beads, I beg, hide not in prayer from me;
A lover is no bird to cage thus mercilessly.

Your beauty night and day I praise in sheer delight.
If I desist, o Lord, turn not my day to night!

You promised I might drink of Eden's gushing spring-
To me not wine-a cup filled with its waters bring.

While you repel my love, there is no peace for me.
Spurn not, o houri mine, your faithful Nasimi!

Translator – Irina Zheleznova

**Need I my throne, need I my crown, my lands and castles,
tell me, love...**

Need I my throne, need I my crown, my lands and castles, tell me, love,
Need I the heart within my breast if you and I be parted, love.

You are the fever that consumes-I waste away beside you, love,
You are the balm that heals my wounds-I live anew beside you, love.

Love is a joy, a priceless gem-no Moslem dares deny it, love,
What need have I of life itself if you and I be parted, love?

I offered vows, I sent up prayers, I knelt before my Maker, love,
But if my dreams go up in smoke, then truly prayers are futile, love.

My love is dead-what use to weep, what use to mourn, O Nasimi?
If you love is dead, and I can live, then tears are vain, O Nasimi!

Translator – Irina Zheleznova

The sweetness of reunion will he know and bless...

The sweetness of reunion will he know and bless
Whole heart was cruelly wrung by parting's bitterness.

He only who did see the moon by arrows rent
Will watch it rise anew in joy and wonderment.

The nectar of your lips he who has tasted not
Is doomed to die of thirst and share a beggar's lot.

To touch that mole of yours, I would give up my sight;
The fool who scorns my choice exists bereft of light.

Beside you precious stones are naught but clods of earth;
He will deprive himself who would deny your worth.

You are a cypress, aye, but not a full-grown tree;
A sapling's grace is yours, its tender modesty.

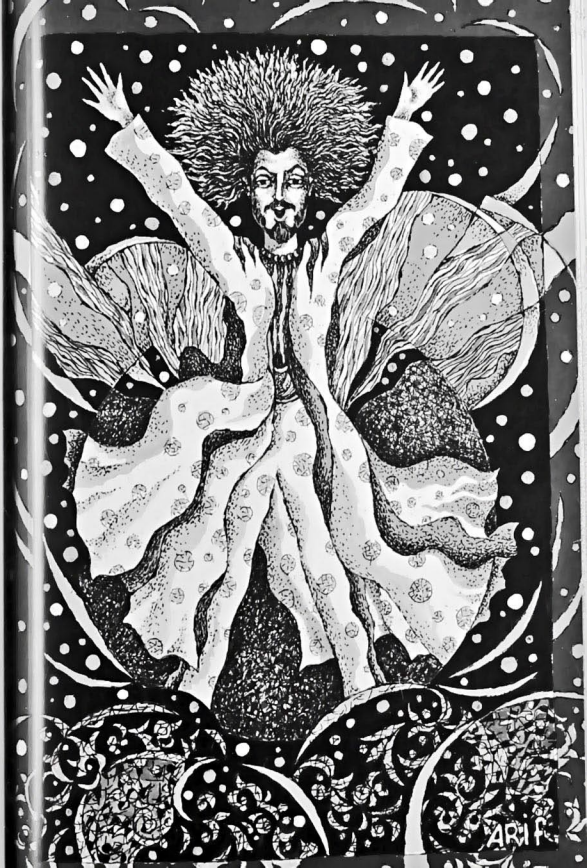
The sun obscures the moon, so dazzling are its rays;
But you defeat the sun-your beauty dims its blaze.

O doff these silks, I pray-your loveliness they mar:
They fade, and you remain a never-fading star.

Translator – Irina Zheleznova

Imadeddin Nesimi

*İspanyolca
Şiirler*

ARIF

Rende sijas ibi cikhin ben bu cikhina sijmazam Kern u meländes...
Berker-i timetän benim ben u melhona sijmazam Sen bu nizer il...
...ata guler bidögelim Kerise gümne ü zannile elmade Habli ile...
...bi deşine sijmazam Habli biten bitir bi ben zann ü gümne sijma...

En Mí Caben dos mundos, pero en este mundo yo no encajo...

¡En mí caben dos mundos, pero en este mundo yo no encajo!
¡Soy la esencia, no tengo lugar, pero en la existencia yo no encajo!

Todo lo que era, es y será se enmarcaron dentro de mí,
¡cállate y sígueme, en las explicaciones no puedo encajar!

El Universo es mi verso, mi ejemplo es tu vida,
¡conóceme por estos signos, pero sé que en signos no puedo encajar!

A través de las suposiciones y dudas no se encontró la verdad,
el que ya sabe la verdad, sabe que yo en las suposiciones no encajo.

Mira la profundidad de mi ser y trata de entender,
soy el ser con cuerpo y alma, pero en esta alma yo no encajo.

Soy una perla oculta en su concha. Soy un puente que conduce
al infierno y al paraíso,
así que con esta riqueza, en las tiendas del mundo yo no encajo.

Soy el tesoro secreto de todos los tesoros, tengo pruebas de
todos los mundos,
yo soy la fuente de la joyería- ¡en mar y el subsuelo yo no encajo!

Aunque soy grande, pero soy Adán, soy un hombre,
soy una creación de universo - ¡pero en la creación yo no encajo!

Soy todo el tiempo y el alma. Soy todos los tiempos y las
edades, para todos no es extraño que en ellos yo no encajo.

Soy el cielo, soy todos los planetas y el ángel de la revelación,
esconde tu lengua, que en tu lengua yo no encajo.

Soy esas piezas de todas las cosas, soy el sol, soy estos cuatro
elementos de la vida,
mírame con claridad, ya en esta claridad yo no encajo.

Soy la esencia del personaje y el azúcar en flores escondidas,
en las bocas cerradas yo no encajo.

Soy el sol, soy la luna, soy la miel y el azúcar,
regalo almas a todos los seres, pero en las almas yo no encajo.

Soy cuerda, soy arco y soy joven y vieja,
soy el poder y la riqueza eterna, en las edades yo no encajo.

Sireto, hab... u ma'nigi siret iginda tani lim Hm...
...haze ü seret Genes nihän benim ben uz agni avin benim b...
...berker-i benim ben uz biter le hana sijma...

Imadeddin Nesimi

*İtalyanca
Şiirler*

In me convivon due realtà, ma alla realtà io non m'appartengo

In me convivon due realtà, ma alla realtà io non m'appartengo.
Son'io com'un gioiello che vaga nello spazio, all'orto di una casa io non m'appartengo.

Delle cose del ciel mi curo, trovando parole.
Pesato al dire, so tacere; al parlar vano io non m'appartengo.

La mia natura è l'umiltà, la sostanza delle cose la mia guida.
Mi riconoscerai da questo segno, anche se a questo segno io non m'appartengo.

C'è chi si fa d'ipotesi e al supporre di cosa fosse il Vero,
a queste loro congetture io non m'appartengo.

Guardando un'immagine comprendi di che lei sia, in anima e corpo è
la mia vita.
All'anima e al corpo io non m'appartengo.

So esser dolce, so esser duro. Sicuro procedo nel destino.
Di tal ricchezza a lor pur io non m'appartengo.

Sono un tesoro nascosto nel mare, sono occhio sul mondo.
Sono pietra preziosa nella miniera, ma al mare e alla miniera io non m'appartengo

Vivo come mirabile creatura, il mio nome è quello di Adamo, sono un
uomo.
Sono l'arco e la freccia, ma pur in questo io non m'appartengo.

Ho l'universo nel mo spirito, pienamente vivo il tempo.
Ti parrà strano, al mondo e al tempo io non m'appartengo.

Sono un angelo profumato d'assenzio, pur un angelo che
rivelazione porta.
Eppur trascino lingua in terra a dannazione, a cotal rettile io
non m'appartengo.

Sono minuscolo, sono il sole, una pedina e un re,
osserva tu l'immagine, a quanto detto io non m'appartengo.

Piango per la mia anima, piango per il destino del mio cuore.
Curo come un giardiniere le mie piante. Ma a questa cura io
non m'appartengo.

In me c'è un rosseggiante melograno, in me una celeste
discendenza. In me vedi una corazza.
Son linguafuoco ardente. Ma a questo grande fuoco io non
m'appartengo.

In me pentimento, in me dolore, in me martirio, in me dolcezza
sono.
Perdono nello spirito, ma in questo spirito io non m'appartengo.

Eccomi a voi, sono Nasimi, colui che veglia, il martire,
è grande il verso mio ma al mio verso io non m'appartengo.

Ascolta questa dolce parola...

Ascolta questa dolce parola,
va leggera in ciel questa parola.

Chiunque può dir che ess'è sapiente,
divina, creativa, parola.

Chi la comprende è saggio, in suo,
sacra unisce al dire la parola.

Lunghi dir dolore non leniscono
ché limit'ha in stretto la parola

Mira in questo sacro detto, saggio,
al capir grand'è questa parola.

Disse il profeta: amica è l'anima
perché vide in cuor suo la parola.

"Sia sì o no il vostro dir" fu detto,
seppe Ali, di libera parola.

D'altra natura si para d'essenza
ricorda esser dono la parola.

Sapienza in trono, stilo mirabile,
è parte ai semplici la parola.

Com'era nel principio e sempre
rapida e frecciante è la parola.

S'è dimostrata giusta al popolo
cura il dir: eterna è la parola

Da Dio il comando, e il mondo fu
intender è chiara la parola.

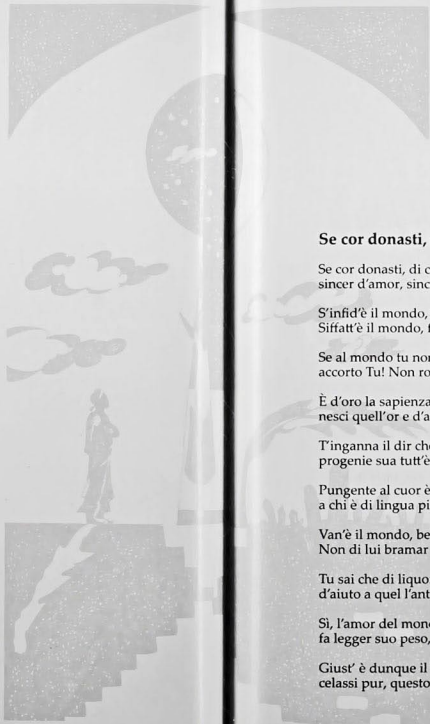
Santo e benedetto il nome Ahmed
sempre amata e viva la parola.

Questo se vorrai tu capirai
cosa d'amorevol ha parola.

Scritto già passò nell' "Immortale",
come tu sai, dolce è la parola.

Mai a lei fia giusto onore in vero
fu ben dettata, a me parola.

Sì come suol esser breve al saggio
Nasimi' tesoro è di parola.

Se cor donasti, di cor torn non chiedere...

Se cor donasti, di cor torn non chiedere,
sincer d'amor, sincerità non chiedere.

S'infid'è il mondo, in chi la fiducia?
Siffatt'è il mondo, fiducia non chiedere.

Se al mondo tu non ve' di fior ma spine,
accorto Tu! Non rose invan al chiedere.

È d'oro la sapienza e il suo compenso,
nesci quell'or e d'altr'oro non chiedere.

T'inganna il dir che non sia ver di Satana,
progenie sua tutt'è menzogna a chiedere.

Pungente al cuor è chi discorre al vero,
a chi è di lingua piatta il ver non chiedere.

Van'è il mondo, bestia chi ne desideri.
Non di lui bramar il brutto e chiedere.

Tu sai che di liquor d'inferno è il mondo
d'aiuto a quel l'antidoto non chiedere.

Sì, l'amor del mondo è fardello ingrato,
fa legger suo peso, di quel non chiedere.

Giust'è dunque il che, d'oggi tu Nasimi,
celassi pur, questo scoprir, non chiedere.

Rende aşar ibi oñan benim ben ü meñana sıjmazam Kern ü meñandem
Gerher-i taneñan benim ben ü meñana sıjmazam Sen ben niñan ile

gita gider bitağetim Kimsa günün ü zana ile olmañı Hablı ile
bi olzane sıjlamazam Hablı bilen bilir ki ben zann ü günün sıjmañ

Imajinca Sinfur

Deh pur, non farlo!

Se vuoi negarmi il tuo volto, deh pur, non farlo!
si veder miei occhi in pianto, deh pur, non farlo!

Sparsa è la tua chioma sul volto candido,
voï'l mio cantar folle d'amor, deh pur, non farlo!

All'arco delle ciglia e'1 tuo nasconder
d'occhi il sanguinar silente, deh pur, non farlo!

Scindi'l mio cor dal vino della fede,
d'iride o cara, tu mi umor, deh pur, non farlo!

Nel tuo amor è la infinita ricchezza,
d'è mia vita, se mi ferir, deh pur, non farlo!

A non aprir di rapido il tuo velo,
nascosta a mantener l'età, deh pur, non farlo!

Appar inver ch' il cor d'amor mi brucia,
tu prostrarmi vuoi al mondo, deh pur, non farlo!

M'ergo d'aculeo a freccia alla tua vista,
tu mi pieghi com'un arco, deh pur, non farlo!

Rovina è il tuo amor che in cuore m'abita,
colà'l tuo permaner bramar, deh pur, non farlo!

Nasimi certo sa al sapor tal bocca,
se si a quel t'avvicinassi, deh pur, non farlo!

"...franto..."

Fedeli, ho nascosto il mio amor franto
si piango il corpo all'anima franto.

Mia bella, dispero in preda a mancanza
un mar di lagrime agli occhi s'è franto.

Di quel mal fui sconvolto e pur malato
che poteva lenir dolor fu franto.

Ingiallito ho'l viso, rossastro il corpo,
il sole mio prezioso o cara è franto.

Forze e costanza ven' meno, che fo?
Folle d'amor, ruzzo da fonte franto.

Mal mi verranno nel di del Giudizio
come Giuseppe da Canaan franto.

Saprai tu spenger quel timor di foco?
Nasimi, a tutti 'l ius di fede è franto.

Sinelo bal ü manigi sıret iginde tano kim Hem vadoñim
Com ile cin benim ibi ciam ile cina sıjmazam Bunca kumaz ü

gim haze ü sıret Gerher-i nñan benim ben uz agn-i agn benim ben
bi ü dñana sıjmazam Gerher-i hñan benim ben uz baki ile bñna sıjmañ

Rende sıyar ibi cihân ben bu cihâna sıymazam Kevn ü melâhânî
Çerkes-i lâmchân benim bân ü melâhânî sıymazam Sen bu nîgân ile
... gâzî gâzî bîdîgelm Kevnâ gümân ü zann ile olmadı Hablî ile
... kî dîgâne sıymazam Hablî bilen bilîr ki ben zann ü gümânâ sıymaz

Cosa farò?

Amor mio, da te tolto cosa farò?
Pur ricco o incoronato cosa farò?

Volto tuo sublime è cura, se malato
in tua passion, d'altra cur cosa farò?

O fedeli, sì l'amor contenta il mondo
s'io tolto dal mio amor cosa qui òr farò?

Molte preci lasciai in porta al mio Creator,
non accolto il mio desio, cosa farò?

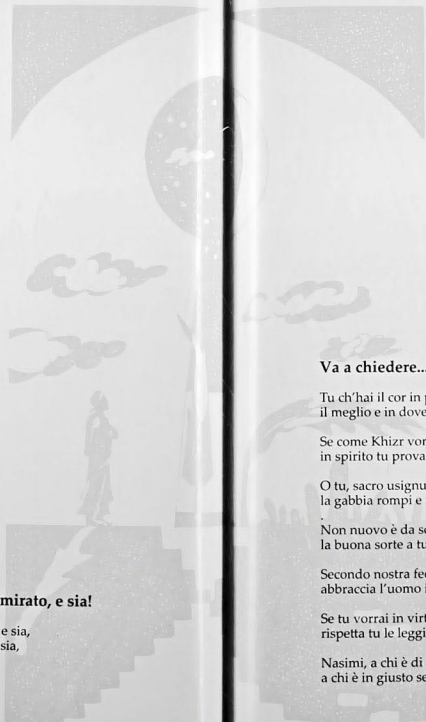
O Nasimi, alla luna e a sua bellezza, / consolati paziente,
pur saggio e pur paziente /del pianto alla mattina cosa farò?

Dèstati!

Se disdegni conoscer te stesso, dèstati!
Ricorda che menzogna è il mentire, dèstati!
Non esser prono a un mondo fallace, dèstati!
Segui virtù per tua perfezione, dèstati!

Sizeler bab ü ma'nîgi övret içinde tane him Hem arıfım
Sen ile cân benim selti cism ile cân sıymazam Buvca bümâz ü
... gâzî hâzî ü sevât Genc-i nîhân benim ben uz sıymâzân benim ben
... bu dîhânâ sıymazam Çerkes-i bân benim bân uz bân ile cân sıymaz

Rende sıyar ibi aşân ben bu aşânâ sıymazam Kern ü mekânde...
Çerkes-i limetân benim ben ü mekânâ sıymazam Sen bu nîzân ile...

İlahiyye Sâik

Luna e sole attiran lo sguardo ammirato, e sia!

Luna e sole attiran lo sguardo ammirato, e sia,
unguenti e ambra proteggono i capelli, e sia,
Nasimi del mondo è un re, e sia,
fa girar suo giro il tempo, e sia.

Sürret hab vî ma'nîgi sürret iginde lare him Hem...
Süm ile cîn benim deli cîm ile cîmâ sıymazam Buncâ kumâg ü...

Va a chiedere...

Tu ch'hai il cor in pena, / tal farmaco va a chiedere,
il meglio e in dove tu / va alla tua amata a chiedere.

Se come Khizr vorrai / tu vivere per sempre
in spirito tu prova / vita sorgente a chiedere.

O tu, sacro usignuolo / che in gabbia sei caduto
la gabbia rompi e va / il tuo giardino a chiedere.

Non nuovo è da scoprire / "attento alle tue spalle"
la buona sorte a tutti / d'umanità va a chiedere.

Secondo nostra fede / fallace è il dir coi demoni
abbraccia l'uomo in vero / di compassion va a chiedere.

Se tu vorrai in virtù / poi essere un brav'uomo
rispetta tu le leggi / e al gran sultan va a chiedere.

Nasimi, a chi è di bassa / non dare tua amicizia,
a chi è in giusto sentiero / tu fanne esempio a chiedere.

...ğim huzr ü sırat Çerkes-i aşân benim ben vî sıyr-ı sığâr benim ben...
...bu dîbânâ sıymazam Çerkes-i bân benim ben vî bahr ile tânâ sıymazam

*Beude sizar itti cihân ben bu cihâna sijnmazam Kern ü mehdâdis... gite gider bidâyetim Kimse gümân ü zann ile olmaide Hakk ile b...
Göher-i timbûlân benim ben ü mehdâna sijnmazam Sen bu nîzân ile b... ü nîzânâ sijnmazam Hakke bilen bilis ki ben zann ü gümâna sijnmaz...*

E pur si detto fu!

S'attingi alle sue labbra / avrai mirabil fonte. E pur si detto fu!
Gli augelli in volo hanno / lo spirito di vita. E pur si detto fu!

Tu di tal grazia adorno/ in tua leggiadria,
e s'ha timor al dire: / è di ritorno l'Uomo. E pur si detto fu!

Ad ogni ovunque chiesi / il volto tuo qual fosse,
misericordia specchia / il senso tuo profondo. E pur si detto fu!

Riversi i girasoli, / così la gente ha detto,
Dio mio, perché perché! / va tutto alla rovina? E pur si detto fu!

La madre a tutti dette / il prezzo dell'amore,
così fu per Karim / molt'altri e Salomone. E pur si detto fu!

Chiesi in amor qual fosse / il nome del nemico,
tutti mi disser l'empio / chi d'infedele fosse. E pur si detto fu!

Chi non ha occhi certo / potrà giammai vederti
del Cielo tu sei figlia / bellezza profetata. E pur si detto fu!

Se leggerlo da labbra / per me sembra impossibile
con attimi sospiri / di lingua è facil dire. E pur si detto fu!

Chi al dir segreto anela / ben certo sa comprendere
perché i figli noscono / il latte della madre. E pur si detto fu!

Se il tuo respir non fosse, / l'eco in spiro, Nasimi, di Gesù,
perché la madre a tutti / donò di respir correttamente?
E pur si detto fu!

Si è con te!

Tu che te stesso ignori, conosci ciò che è sacro. Si è con te!
La tua coscienza osserva, sua essenza scorgerai. Si è con te!

Dove pensi che arrivi / chi per vie torte andasse
per te spazio c'è ovunque / di bell'anima ai passi. Si è con te!

Con qual ardir direi / che il ver con te non è
con i miei occhi ho visto / in te del ver il segno. Si è con te!

Se'n vai santo usignolo / cercar fiorito asilo
mirati pur in spiro / del fior che già è con te. Si è con te!

In settecento pagine / è scritto ciò ch'è bene
va lesto tu a studiare / l'or'è del buon mattino. Si è con te!

Disponi pur tue forme, Nasimi a spiegar che
di Qaf l'uccello sacro / s'annidi pur in te. Si è con te!

*Sürüle hak ü ma'nigi süret iginde lare kim Hem sadefim kim... gine haze ü srât Genç-i aşkân benim ben ü şerh-i aşkân benim be...
Bom ile cân benim ile oim ile cânâ sijnmazam Buncar kumûz ü srât... bu dâhâna sijnmazam Göher-i hân benim ben ü tahîr ile bâna sijnmaz...*

Bende sığar itî sîhân ben bu cihâna sîjmağam Kern ü mekânder... gita gîdor bidâyetim Kîmce gümân ü zann ile olmađe Habîb ile b...
Gerhes-i lâmhân benim kern ü mekânâ sîjmağam Sen bu nîzân ile b... lî' lîzânî sîjmağam Habîbî bîlen bîler kî ben zann ü gümânâ sîjmağam

Tutt'è così ben chiaro!

Non chiedere al virtuoso / dond'ha sua gloria attinto. / Tutt'è così ben chiaro!
Al sol parlar t'accorgi / se v'è di conoscenza. / Tutt'è così ben chiaro!

Parola di profeta: / traspar la scienza in volto,
se guardi in volto un uomo / vedrai di ch'è sua scienza. / Tutt'è così ben chiaro!

Non chiedere al derviscio / da chi sua arte apprese,
se guardi attentamente / sua povertà te'l dice. / Tutt'è così ben chiaro!

Conosci chi ha cuor d'oro / già dalla sua parola,
quant'è valor d'amore / la sua passion rivela. / Tutt'è così ben chiaro!

Da cosa puoi saper / chi sia il tuo avversario,
dal dire suo saprò / dalla sua bocca torva. Tutt'è così ben chiaro!

Non dare all'ignorante, Nasimi, le tue perle,
che valga qual prezioso / a entrambi è noto e certo. / Tutt'è così ben chiaro!

Mai certo farà male...

Se dal tuo cuor qualcosa / al mio interior venisse / mai certo farà male.
In verità si sa / che punta d'ago a vena / mai certo farà male.

Mio re, che a me portassi / d'amor oppur d'affetto,
se pur mio corpo fosse / tagliato in mille pezzi / mai certo farà male.

Mi giran torno l'ombre / la pelle sibilando,
ma se da te il dolor / venisse al cuor le vene / mai certo farà male.

Da un credo falso ebbi / un danno irreparabile,
se da te sgorga o Re, / a chi ha fede il ver / mai certo farà male.

Se sol ferito è un empio / dal ver ei fuggirà,
se vedi d'amor vero / in tutti i suoi colori / mai certo farà male.

Ripone nella fuga / lo scampo il traditore,
dil come nella sfida / al valoroso audace / mai certo farà male.

Del corpo di Nasimi / voi rettili, la pelle pur avrete
seppur ebbe d'inciampi / a chi è fedel virtuoso / mai certo farà male.

Interprete - Davide Gualtieri, Mais Nouriev

Süsîde bab ü mî'nîgi omet igînde tane him Nam sadefim hem...
Pîsm ile cîn benim delî cîsm ile cîna sîjmağam Bunca kîmîz ü...
hazî ü sevîl Gençî nîhân benim ben ne ağrı ağrı benim ben...
bu dîbîna sîjmağam Gerhes-i hîm benim ben ne bahîr ile bîna sîjmağam

Imadeddin Nesimi

Rusça
Şiirler

Süsle bah vü ma'nîgi süset içinde tane him ifem ardefim hem
Züm ile cân benim İle oim ile cânı sızmazam Bunca kumâz ü rahle

Bende sîre iki cihân ben bu cihâna sîymazam Kevn ü mekânder...
Gerher-i tamâm benim ben ü mekânâ sîymazam Sen bu nîzân ile...

...sta gider bîlâgetim Kimse gümân ü zann ile olmadı Habîb ile b...
...ki nîzânâ sîymazam Habîb bilen bîler ki ben zann ü gümânâ sîymaz...

В этот мир я не вмещусь

В меня вместятся оба мира, но в этот мир я не вмещусь.
Я суть, я не имею места, и в бытие я не вмещусь.

Все то, что было, есть и будет, все воплощается я во мне.
Не спрашивай! Иди за мною. Я в объяснения не вмещусь.

Вселенная - мой предвозвестник, мое начало - жизнь твоя,
Узнай меня по этим знакам, но я и в знаки не вмещусь.

Предположением и сомнением до истины не дошел никто;
Кто истину узнал, тот знает - в предположения не вмещусь.

Поглубже загляни в мой образ и постарайся смысл понять:
Являясь телом и душою, и в душу с телом не вмещусь.

Я жемчуг, в раковине скрытый. Я - мост, ведущий в ад и в рай.
Так знайте, что с таким богатством я в лавки мира не вмещусь.

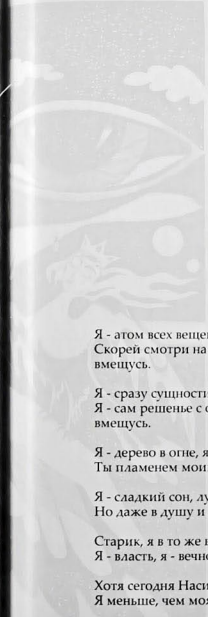
Я - самый тайный клад всех кладов, я - очевидность всех миров,
Я, драгоценностей источник, в моря и недра не вмещусь.

Хоть я велик и необъятен, но я Адам, я человек,
Я - сотворение вселенной, но в сотворенье не вмещусь.

Все времена и все века - я. Душа и мир - все это я,
Но разве никому не странно, что в них я тоже не вмещусь?

Я - небосклон, я - все планеты и Ангел Откровенья я,
Держи язык свой за зубами, и в твой язык я не вмещусь.

Bende hab ü me'nîgi sîret içinde tam bin Hem ardefim hem...
Ben ile cîm benim delî oîm ile cîna sîymazam Bunca bîmîg ü sîll...

Я - атом всех вещей, я - солнце, я - шест сторон твоей земли,
Скорей смотри на ясный лик мой: я в эту ясности не вмещусь.

Я - сразу сущности и характер, я - сахар с розой пополам,
Я - сам решение с оправданьем, в молчаливый рот я не вмещусь.

Я - дерево в огне, я - камень, взобравшийся на небеса,
Ты пламенем моим любишь, я в это пламя не вмещусь.

Я - сладкий сон, луна и солнце. Дыханье, душу я даю,
Но даже в душу и дыханье весь целиком я не вмещусь.

Старик, я в то же время молод, я - лук с тугой тетивой,
Я - власть, я - вечное богатство, но сам в века я не вмещусь.

Хотя сегодня Насими я, я хашимит и корейшит,
Я меньше, чем моя же слава, но я и в славу не вмещусь.

Перевел - Константин Симонов

...hem herg ü sîret Bende-i nîhân benim ben uz agn-i agnâ benim ben...
...du dîbânâ sîymazam Gerher-i bîm benim ben uz bîler ile bîne sîymâ...

Наставление

Невежество - вино, но ты его не пей.
Ты истину познай, чтоб стать еще мудрей.

Быть жадности рабом - удел невежд презренных.
Обычно чем глупей, тем, люди, мы скупей.

Что сеют, то и жнут - таков закон извечный.
Ты семени вражды и смуты не посеи.

Чтоб горьких слез не лить потом в нездешнем мире,
Здесь слабых накорми, замерзших обогрей.

Чтоб не жалеть потом, не трать напрасно время,
От праздности беги и от пустых затей.

Нет у тебя богатств - не начинай торговли,
Чем торговать тебе, когда ты всех бедней?

Будь помыслами чист, всегда будь крепок духом.
Находит тех, кто слаб, любой недуг быстрее.

Несовершенен мир, его не переделать,
Ты эту мысль усвой и горьких слез не лей.

Завистником не будь, от злых дум избавься.
Чтобы спастись, не будь рабом дурных страстей.

Великий создал дух великим человека,
Ему ты поклонись и возлюбил людей.

О Насими, не будь рабом греха земного,
Ты сам султан и шах, ты - бог, ты всех сильней!

Перевел - Наум Гребнев

Любовью создан мир

Любовь, когда она сильна и беспощадна,
Сравни я с судным днем, грядущим неотвратно.

Мне кажется, что был любовью создан мир,
Но и разрушен был любовью мир стократно.

Хочу я дичь поймать, глядишь - а сам в силках,
Пускаю в цел стрелу - стрела летит обратно.

Но поиски тебя - моя дорога в рай,
Ты - дерево в раю, оно цветуще, статно.

Явлением твоим встревожен целый мир,
И за любовь меня карает мир нещадно.

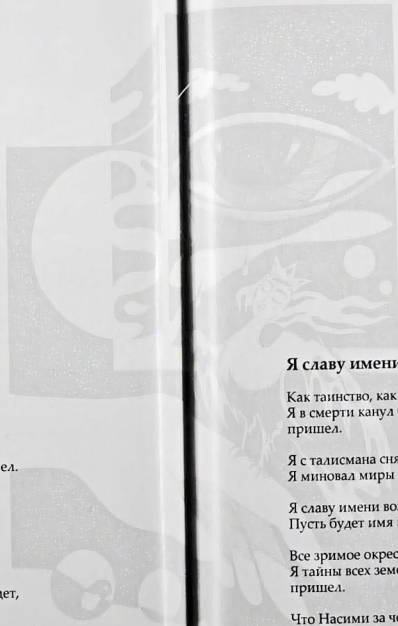
Что четки, что зуннар, что коврик для молитв?
Лишь локон твой - вот что аллаху не отвратно.

Лишь локон твой дарит благоуханье нам,
Я знаю: на земле все остальное смрадно.

И, может, в двух мирах лишь красота твоя,
Как божья благодать, от века необъятна.

Сегодня Насими пропел тебе хвалу,
А жизни петь хвалу так сладко и приятно.

Перевел - Наум Гребнев

Любимой тонкий стан

Любимой тонкий стан я описать хотел
И душу на нее я, как халат, надел.

Как вылечить тебя от горя, если, друг мой,
Ты горя до сих пор еще не претерпел.

Тебя не видел тот, кто думал: богохульство
Смотреть на божий лик, кто был всегда несмел.

И тот, кто говорил, что божий лик невидим,
Так твоего лица ни разу не узрел.

А я готов отдать за благо нашей встречи
И этот мир, и тот, отдать любой предел.

Пусть прах твоих подошв моей сурьюмо будет,
Пусть будет тупней, так бог мне повелел.

Пусть люди обретут бессмертье, стих читая,
В котором Насими тебя воспеты посмел.

Перевел - Наум Гребнев

Я славу имени воздам

Как таинство, как талисман, я этот бранный свет пришел.
Я в смерти канул без следа, я в вечность, словно след, пришел.

Я с талисмана снял покров, и мрак от света стал багров,
Я миновал миры и, в эту плоть одет, пришел.

Я славу имени воздам, в котором был исток мирам,
Пусть будет имя мне - Адам; я за творцом вослед пришел.

Все зримое окрест - мой лик, я взором все вокруг проник,
Я тайны всех земель постиг: вняв смыслу всех примет, пришел.

Что Насими за человек? Открыл он тайну тайн навек,
Слагал он песнь, и слов разбег к стиху, который спет, пришел.

Перевел - Сергей Иванов

Rende sığa ibi oshän ben bu oshäna sızmaqam Ken ü meländer... ite giler bidayetim Kimse gümän ü zana ile ömadi Hablı ile i...
Goshar-i timohän benim ben ü meläna sızmaqam Sen bu nigän ile k... il ki nigäno sızmaqam Hablı bilen bitir ki ben zana ü gümäna sızma...

Когда ты - шах

Когда ты шах, где суд твой и устав?
Коль кравчий ты, где твой веселый крав?

Не всякой птицы тень приносит счастье,
Но если ты Симури, то где твой Каф?

Весь божий мир вместился в человеке,
Мы существуем, божьим миром став.

Но место мудреца не в этом мире,
И ты томишься, в этот мир попав?

Как мухтасиб ты ищешь на базарах
Торговцев, что нам лгут, закон поправ.

И если ты абджад, то где скрижали?
О создатель, где твой «нун» и «каф»?

Коль милости ты ждешь, что ж сам проходишь,
Руки страдающему не подав?

О Насими, нет лишь любви границы,
Ты в этом убежден и в этом прав.

Перевел - Наум Гребнев

Как жаль

Как жаль, что на земле у нас друзей немного,
Здесь, на земле, мой друг - лишь ты, о недогрома.

Так осчастливь меня, любима моя,
Когда ты не со мной, шлетет меня тревога.

Своим кокетством ты разрушила мой дом,
В дому души моей ни крыши, ни порога.

Поспешно дин бегут, не бойся ничего,
Положимся давай с тобой на милость бога.

Я горько слезы лью, болит моя душа,
Лишь от тебя мой свет и от тебя подмога.

Аскет идет в мечеть, не видит ничего,
Другая для него немислима дорога.

А ты, о Насими, лишь о любит поешь,
И пусть тебя за то наказывают строго.

Перевел - Наум Гребнев

Parde bab ü ma'nigi süet iginde tane bir Hem mülefin hem...
...üm ile sin benim deli cüm ile sin sızmaqam Bunca kumiz ü z...
...üm haqe ü övöl Genç-i nöhän benim ben üz ayır ü şöhän benim b...
...üm bu düküna sızmaqam Goshar-i bin benim ben üz baki ü hün sızma...

Песня весне

Наступила весна, и с лица Гюлизар приподнялась завеса теней.
Время терний минуло, в бутонах кусты, и сады с каждым днем зеленей.

И, весенним огнем озарен, Гюлистан, как священный Синай, запылал,
Приходи, Моисей, приходи и взгляни на огонь и сиянье ветвей.

Как уста, улыбнулись бутоны вокруг, и неслышно раскрылись цветы,
И в прекрасную розу с приходом весны снова бедный влюблен соловей.

Сколько разных цветов, столько ярких цветов, но под утренним
солнцем они,
Потеряв пестроту, все горят золотым отраженьем небесных лучей.

Напои меня, краевич, весенним вином, я серебристую деву лицу,
Торжествует цветенье, но нет еще роз на ланитах любимой моей.

Ты послушай: в саду гиацинт и нарцисс шепчут нежно друг другу
слова,
Гиацинт и нарцисс знают тайну одну, никому не расскажут о ней.

Если хочешь ты скрытые тайны узнать, если хочешь проникнуть в
ничто,
Ароматы цветов пусть расскажут тебе о начале миров и вещей.

Если хочешь, о внемлющий, чтобы сейчас все на свете открылось тебе,
Ты, мелодию взыв, отыщи в глубине все законы движения в ней.

Если ты не немой, гиацинт, приходи, будем рады послушать тебя,
Ты, откуда великое слово взялось, Расскажи, Расскажи нам скорей.

Обратился наш мир в расцветающий рай, ходят райские гурни в
нем,
Приоделись сады, и раскрылись вчера на деревьях десятки очей.

Ты доволен, что розы покрыли цветник, что жасмины вокруг
разрослись?
Оцени этот миг, ибо все пропадет через пять торопящихся дней.

Пусть подобны дыханью Иисуса слова, что изрек пред тобой Насими,
Все равно для тебя безразличны они - нету силы у веры твоей.

Перевел - Константин Симонов

Не надо

Измен твоих мне ни на миг не надо,
Разлук, когда любовь постиг, не надо.

Тому, кто влает уст твоих лишился,
Искать живой воды родник не надо.

Скорбь о тебе - моей души властитель,
Одной державе двух владык не надо.

Томишь влюбленных - им и боль во благо:
Лечить от скорби горемык не надо.

Где нет тебя, там вместо роз - колючки,
Мне без тебя роз и гвоздик не надо.

От века я в любви к тебе был верен,
Клятв ни давать, ни рушить вмиг не надо.

Приди, ты - райский сад для всех влюбленных,
А без тебя на что цветник? Не надо.

И в двух мирах, о друг мой милосердный,
Мне никого, коль есть твой лик, не надо.

Испившего нектар свиданья мучить,
Чтоб в душу яд измен проник, не надо.

Мне жить, терпя жестокий пнет разлуки,
Велик ли он, иль невелик, не надо.

Коль не обделишь Насими свиданьем,
Скрываться от него в тайник не надо.

Перевел - Наум Гребнев

Где ты, желанная моя?

Где ты, желанная моя, ты душу мне зажгла, где ты?
Ты свет очей, ты в двух мирах богатство мне дала, где ты?

О ты, чья сладость губ вдвойне приятнее вина, приди,
Себя не видел я, мне кровь все сердце залила, где ты?

О ты, как роза, нежный друг, с глазами, как нарцисс, приди,
Ты мне разлукой, как шипом, все тело порвала, где ты?

О, где спокойствие мое, о, где терпение мое?
Любовь разрушила покой, терпение сожгла, где ты?

Я в пилт тобою превращен, от стрел, упреков зашпилен,
С бровей и глаз ты до сих пор забрала не сняла, где ты?

Я мотылек, но не могу стореть от лика твоего,
Огонь мой, свет мой, я умру без света и тепла, где ты?

Других друзей не надо мне, когда я от тебя вдаль,
О ты, что красотой своей всех в мире превзошла, где ты?

Где ты, земной и неземной, о где ты, храбрый всадник мой?
Разлуки горькая стрела мне прямо в грудь вошла, где ты?

Дал тайну бытия аллах в залог твоим кудрям, скажи,
Мой ростовщик, ты никому залог не отдала, где ты?

Ты мускус для своих волос себе в Татарини нашла,
Благоуханием кудрей меня ты в плен взяла, где ты?

С рассветом посылай ко мне душистый запах кос твоих,
Я в нетерпении жду. Меня ты со свету сжила, где ты?

Похмелье вечное мое, с тобой вдвоем на что нам рай?
Ты мой нектар, ты вручена мне с райского стола, где ты?

Со всеми дивами вражду затеял я из-за тебя,
Ты мне границей была, ты крепостью была, где ты?

Сегодня будет Насими властителем своей любви,
О ты, что счастье и любовь одна мне дать смогла, где ты?

Перевел - Константин Симонов

Bende nâzâr işi cihân ben bu cihâna sîjmağam Keen ü mekânînde... gita gider birâyetim Kimse gümân ü zann ile elmade Hâbl ile bit
Gerher-i timchân benim ben ü mekânîna sîjmağam Sen bu nâzân ile... ki dîğâne sîjmağam Habbe bilen biler ki ben zann ü gümânâ sîjmağam

Когда бы не ланит твоих атлас

Когда бы не ланит твоих атлас,
Луна угасла б, солнца свет угас.

Ты столь добра, мудра, сладкоречива,
Что я смолкаю пред тобой тотчас.

Перед тобой открыты оба мира,
Все то, что спрятано от наших глаз.

Тот, кто к твоим стопам припасть захочет,
Лишиться должен головы в свой час.

«Мы поклялись» - начертано в коране.
Так что же пожелать тебе сейчас?

Твой аромат распространился в мире,
И он мужей любви наполнил, нас.

С тех пор, как Насими тебя увидел,
Пред ним создатель представлял не раз.

Перевел - Наум Гребнев

От ран любви леченья людям нет

От ран любви леченья людям нет,
Как нету снадобья от многих бед.

Не требуй верности земной любимой,
Хоть верности она дала обет.

И даже если сам ты веришь в бога,
Не требуй, чтобы верил и сосед.

В несправедливом этом мраке мира
Не ожидай, чтобы зажегся свет.

Ты высшего сиянья не увидишь,
Пока не ведаешь его примет.

Ты вороном не будь, не будь керкесом,
Что мертвечины ищет на обед.

О Насими, все в этом мире гленно,
Все изменится с течением лет.

Коль свет увидел ты, огня не требуй
И будь готов за все держать ответ.

Перевел - Наум Гребнев

Sürsetle baki vü mâ'nîği sürset içinde tani him Him sadefim...
Cism ile aîn benim belâ cism ile aînâ sîjmağam Buncer kumîz ü...
... hâze ü sürset Bena-i nihîn benim ben uz ayv-e aqân benim ben
... dîğâne sîjmağam Gerher-i kân benim ben uz baki ile hâma sîjmağam

Bende nisar ihi cihân benim ben ü cihâna sijnmazam Kervn ü mekânında...
Çerhêri tanehên benim ben ü mekânâ sijnmazam Sen bu nîzân ile...

...nîzânê bîstîyêtelim Kervnê gümân ü zâm ile olmaê Habbê ile bî...
...ê sîzânê sijnmazam Habêrê bîlêr bî ben zâm ü gümânâ sijnmazam

Rafiq Sifari

Слово

Приди, внемли, я повторяю снова:
Есть в слове знак начала неземного.

Со всех шести сторон взгляни на мир,
Лишь слово - мира нашего основа.

Меж речью и произносящим речь,
По сути нет различья никакого.

Пророк сказал, что сердце - это трон,
Но слово - вот его первооснова.

Дарящий дарит речь без платы нам,
И нету ничего прекрасней слова.

Все - слово: и начало, и конец,
Земля и твердь, свобода и оковы.

В основе всей вселенной «каф» и «ну»,
Лишь знак и слово - ничего иного.

Был чист Иса и праведен Ахмед,
И было слово их надежней крова.

Ты слово «Книги Вечности» познай,
Пойми, где слово добро, где сурово.

Где бы ин слышал слово, отличай
Ты слово доброе от слова злого.

Сам, Насими, не будь в леречив,
Пусть слово будет кратко, мудро, ново.

Перевел - Наум Гребнев

Прекрасно все в тебе

Прекрасно все в тебе; и лик, и стан, и плечи,
Моя душа с одной тобою жаждет встречи.

Дай сладость мне испить из сладких уст твоих,
Душа моя горит, и пламень бесконечен.

Я не могу смотреть на звезды, на луну,
Чей свет твоей красую навеки обесцвечен.

О милая моя, не надо, не гляди
На тех неверных, чей грехами путь отмечен.

Пред амброю твоих струящихся волос
И мускус дорогой отнюдь не безупречен.

Пред светом глаз твоих, перед сияньем щек
Ничтожен солнца свет: он слаб и быстротечен.

Не сладок сахар мне, не сладок свежий мед
При мысли о твоей сладчайшей в мире речи.

Мечтает Насими пожертвовать собой,
Извечен путь любви, путь к совершенству вечен.

Перевел - Наум Гребнев

Sûretê bahr ü mâ'nîgî sûretê igînde lare him Hem radîfem...
Bîm ile sîn benim delî sîm ile sîna sijnmazam Buncê kumîz ü...

...hazê ü sîmê Genêrî nîhân benim ben nîz agnî agnî benim ben...
...ê sîhânê sijnmazam Gerhêrî bîr benim ben nîz bahrê llo bîna sijnmazam

Bende nıñar iñi sıñan ben bu sıñana sıñmazam Keñi ü meñäñder... şiti gıder bıñıñıñ Kimce gümän ü şarı ile omadı Habıñ ile b...
Çerhes-i lâñhân benim ben ü meñana sıñmazam Sen bu nıñan ile... şiti ü dıñanı sıñmazam Habıñ bilen biler ki ben şarı ü gümäna sıñmazam

Пусть говорит со мной правдивый человек

Я с праздным болтуном пметь не буду дело,
Косноязычных речь мне тоже надоела.

Пусть говорит со мной правдивый человек,
Меж языком его и сердцем нет раздела.

Богатство мира - зло, на свете зло творят
Богатство и нужда - скорей бы все стореало.

Любимой нет - бега и если есть - беда,
Вовек не будет так, чтоб сердце не болело.

Захочешь взять цветов - наколешься на шип.
Нет радости без слез, коварству нет предела.

Зачем Мансуру трон, зачем ему минбар?
Он предпочел помост, и там петля висела.

Блаженство мира - прах, богатство мира - смрад,
И радости мира - грязь, и все давно истлело.

И все же мы живем, и пусть проходит век,
Все на веку снеси достойно, честно, смело.

Живет и слезы льет несчастный Насими,
Пока его душа не отойдет от тела.

Перевел - Наум Гребнев

Не найти

О, сердце стореало от мук - любимой моей не найти.
А где не искало оно - где даже людей не найти.

Слывущих друзьями не счастье, да только все это обман:
Пора испытанья придет - верных друзей не найти.

От века уж так повелось: любимому сердце отдай,
А сердце погибнет - того, кто сердцу милей, - не найти.

И сколько рялилось врагов, чтоб веру ислама сломить,
Да только - где крест и зуннар? О них и вестей не найти.

Бездарным радеет родня - чины и места захватить,
А умным ни мест, ни чинов - хоть все разумеи! - не найти.

Не каждом - халат и чалма, а что под чалмою найдешь?
Средь тысяч голов ни одной достойной под ней не найти.

Напрасно изменчивый рок невежд и глупцов возлюбил:
Ведь спроса на куплю невежд и глупых затей не найти.

Где воры украли добро и дочиста все увезли,
Там тех, кто стерег караван, - и думать не смей! - не найти.

Мужайся, все муки стерпи, в страданиях выносливым будь:
Желаний - всем мукам взамен и добрых страстей - не найти.

Лишь хитрым на свете дано торговлей достаток снискать,
А мужу науки вовек к богатству путей не найти.

Как мало, как мало друзей, как много жестоких врагов,
А зодчего - сердцу помочь, чтоб стало прочней, - не найти.

Смирись и молчи, Насими, сокровищ души не раздай:
На свете - достойных любви, хоть разбей, - не найти!

Перевел - Сергей Иванов

Sürsete bık vü mañıñı sürset iñinde ları bım Hem arıñfem kımñım hañı ü sıñar Çerhes-i nıñan benim ben ü şarı ile omadı Habıñ ile b...
Çerh ile aın benim belı aım ile aına sıñmazam Bunca kımñıñ ü şiti ü dıñanı sıñmazam Çerhes-i bän benim ben ü bık ile bän sıñmazam

Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç ü mekânder...
Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...
Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...
Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...

Ruşa Saifler

Горю я и стораю

В разлуке мы с тобой, и много дней горю я и стораю:
Мечтаю о тебе, и все сильней горю я и стораю.

Меня жажет огонь твоей любви, огонь мгновенный,
И кровь сочится из моих очей, горю я и стораю.

Но мы разлучены, и жжет меня огонь разлуки,
Доселе не было таких огней, горю я и стораю.

Ты и сама светильником была, сама горела,
И с той поры мне, что ни день, больней, горю я и стораю.

И в том, что я горю, не виноват ни зной, ни ветер,
Не от стихий, лишь от любви своей горю я и стораю.

И черный дым горенья моего до неба взвился,
Смотри: издали огонь видней, горю я и стораю.

Нет, мой огонь не тайна для тебя, одна ты можешь
Унять его или разжечь сильнее, горю я и стораю.

Смеются люди: страждет Насими из-за любимой,
И люди правы: думая о ней, горю я и стораю.

Перевел - Наум Гребнев

Где ты?

Созгла мне душу страсть к тебе, ты исцелишь меня, но где ты?
Душа моей души - в тебе, ищу при свете дня, но где ты?

Я захмелел не от вина, а в миг, когда тебя увидел,
От жажды все во мне горит, - вода звенит, маня, но где ты?

О, средоточье красоты, даруй мне благо новой встречи,
Нет благодетельней тебя, ты радостей родня, но где ты?

Судьба, так много посулив, из рук моих взяла твой локон,
И я расстроен, как Междун, и плачу, жизнь кляня, но где ты?

О, сила красоты, о, страсть, кровавыми слезами плачу,
Зову свой стройный кипарис, мой зов летит, звеня, но где ты?

Бутон твоих горячих уст дохнул - я превратился в пепел,
Приди, разлука жжет меня, горю сильнее огня, - но где ты?

Ты - свет очей моих - явьшь, душа тебя увидеть жаждет,
О, гурния, твоя краса сильна, как западня, но где ты?

Оковам мускусных волос я, Насими, доверил сердце,
Других оков, другой тюрьмы не пожелал бы я, но где ты?

Перевел - Лев Озеров

Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...
Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...
Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...
Gençde seyar ibi aşkın ben bu aşkına sızamazam Genç bu nigân ile...

İmadeddin Nesimi

Romence
Şiirler

Bürcle bah vü ma'nîgi süret iginde tani bim Hem sadefim hem
Zom ile cân benim velti oism ile cânâ sijnmazam Bunca kumâr ü rahat

Vezi, primăvara a venit în verde strai de sărbătoare...

Vezi, primăvara a venit în verde strai de sărbătoare,
Hai, lasă gândul negândit căci vinul fierbe în ulcioare!

„Tu vezi, șoptește-un glas de sus, - ai tot ce vrei: fecioare dulci,
Vin ca rubinul și, în plus, grădina - toată numai floare”.

Chiar de nu bea suflust vin să nu-i faci vre-un reproș, te rog:
Lui i se-oferă-un dar divin: e tescovina-n spumegare.

Unde se vinde vin adie chiar duhul lui Isa, ușor:
Tu mergi, tribut să-ți dea și ție la umbra casei primitoare.

Ocotitor al frumuseții! Gustă licoarea rubinie -
Un pâlcc de roze vor să-nvețe ce-i focul lui Musa, cel mare.

Ce-i veșnicia pentru cei de n-au iubit o dată-n viață?
Sunt morți, sârmanii, și de-aceea destinul lor n-are valoare.

Pândesc dușmanii tăi într-una și-abia așteaptă să greșești -
Tu, inimă, ca-ntotdeauna ține-ți durerea sub zăvoare.

Hai, dă-i cu vinul, om de lume, și muzica să te desfete -
„Ca-n rai cu bunul lui renume!” se-aude-a Domnului chemare.

Și n-are rost vre-o întrebare ce chinuri noaptea am avut,
Dar câte nopți trecut-au oare în lacrimi și în supărare?

Mărite Stolnic, toarnă vin, azi ne tămăduim la curte,
Cu vin putem trata deplin pe tot nauval la strămoare.

O, Nasimi, în timp ce bei, gura iubitei sărutând-o,
În fața slută-a vicleniei tu nu-ți pleci capu-n ascultare!

În mine două lumi încap da-n lume eu nu mă-ncadrez...

În mine două lumi încap da-n lume eu nu mă-ncadrez.
Esență-s, n-am un loc anume și-n viață nu mă încadrez.

Tot ce a fost și o să fie în mine e întruchipat.
Nu mă-ntreba. Vino aici. În lămuriri nu mă-ncadrez.

Profet imi este Universul, mi-i începust viața ta,
După-acest semn mă poți cunoaște, da-n semne tot nu mă-ncadrez.

Cu presupuneri și-ndoieli la adevăr n-ajunge nimeni,
Aflând un adevăr, să știți - în bănueli nu mă-ncadrez.

Privește chipul meu atent și-ncearcă sensul să-nțelegi:
Sunt trup și suflet dar și-n ele eu nici de cum nu mă-ncadrez.

Sunt perlä-n scoică-ascuns. Sunt pod ce duce-n iad și-n rai,
Dar cu asemenea comoară-n dugheană nu mă încadrez.

Sunt bogăția cea ascunsă și cel mai clar pentru voi toți,
Sursă-a comorii da-n adâncuri eu iarăși nu mă încadrez.

Chiar de-s imens, de necuprins, sunt totuși om, sunt ca Adam,
Geneză-a lumii sunt dar, iată-n geneză nu mă încadrez.

Eu sunt chiar timpul, veacuri multe, suflet și lume la un loc,
Și oare nu vă pare straniu că-n ele tot nu mă-ncadrez?

Sunt ceru-n stele și planete, sunt Îngerul Mărturisirii,
Tu puneți lacătul la gură că-n vorba ta nu mă-ncadrez.

Sunt soare și atom și încă sunt cele șase continente,
Admiră-mi chipul luminos da-n clarul lui nu mă-ncadrez.

Esență sunt și caracter, zahăr cu roze-amestecat,
Sentiință sunt și achitare și-n tot ce-i mut nu mă încadrez.

Sunt lemn ce arde, piatră sunt ce a ajuns în ceruri, sus,
Admiră-mi flacăra imensă dar și în ea nu mă-ncadrez.

Sunt dulce somn, soare și lună. Eu sufletu-mi arăt acum,
Dar chiar în suflet, cum respiră, eu astăzi nu mă încadrez.

Bătrân și tânăr totodată, sunt arc cu coarda sa întinsă,
Sunt stăpânirea, sunt teaur da-n veacuri nu mă încadrez.

Și dacă azi sunt Nasimi, sunt hașimit și coreișit,
Mai mic fiind ca slava mea, dar și în ea nu mă-ncadrez.

Sunt sacrul vers și ard cu el în, veșnic, focul sideral...

Sunt sacrul vers și ard cu el în, veșnic, focul sideral.
Sunt muntele Sinai și-ades discut cu Cel fără Egal.

Sunt profeția-n vers divin și descriptivul ei velin,
Sfârșit și început, destin, în versul meu într-un final.

Sunt rădăcină, frunză sănt, moarte și naștere pe rând,
Sunt rob ce-s singur pe pământ, ocnăș și jude-impărțial.

Bolta moscheii sau pustiu, la margine de lumi mă știu,
Suspin abia-nțele, târziu, plăceri în ceasul matinal.

Port două lumi acum în mine: și întuneric, și lumină,
Vălcea și pisc - două destine, și răsărit și-apus total.

Un pergament sortit să-l am, ucenicie și imam,
Sunt glorie și sunt infam, și-n toate eu nu am egal.

Stabilității-i sunt oștean, dar zi de zi și an de an
Stele-mi roiesc în jur noian și chiar nestinsul foc astral.

În slova „Fii!” mi-e începutul, sunt viitorul și trecutul,
Bătrân dar tânăr ca recrutul – un fel de supranatural.

Milog dar ca Fağur – bogat, sunt fluviiul Tigru sau Bagdad.
Întreg sunt dar și divizat, șarpe-nțelept, zodiacal.

Sunt rai și pomul lui ceresc, ultima zi ce o vestesc,
Sunt șah, pe drum de robi pașesc - zvon de cătușe, infernal.

Paharnic sunt cu tot cu vin și vād ce-altora li-i străin,
Modest și tortuos puțin, timid dar și torențial.

Eu sunt Mansur și drum spre moarte, durerea ce ne ia departe,
Sunt inger ce cu voi împarte și Valea Plângerii,-n final.

Natura-i muma mea și sănt ca floarea pe acest pământ,
Cu harpa am un legământ și-s cântul apei în aval.

Sunt cel ce vă urez noroc și de blândetea-mi îmi bat joc,
Miere și-albină la un loc, zbor lin spre fructul de curmal.

Sunt cer și piatră, sunt pojar, potop și abur tributar,
De spini, coroana mi-i umbrar, cu Suleiman sunt cam egal.

Perlă-s din fund de ocean, prezic ce-o fi și peste ani,
Fața-n lumină, simultan, cu-avântul ceremonial.

O, Nasimi, ce am de spus? Auzi porunca cea de sus:
„Ești far în cer și-aici repus!”, prezi-ne viața-n mers global.

Întrezării dreptatea, trecând printr-un calvar...

Întrezării dreptatea, trecând printr-un calvar,
Și cu-adevăru! ista m-aș contopi plenar.

De focul lui Musa aflați chiar de la mine
Căci eu sunt flăcăruiă ce arde solitar.

Cu adevăru-n față mă simt chiar Dumnezeu.
Convins de lucru-acesta îl spunem iar și iar.

În numele-mi le faceți pe toate, cum doriți:
O rugăciune-n șoaptă sau blamul cel vulgar.

Sunt beat în permanență, dar nu de vin căci beau
A dragostei licoare și al științei iar.

Ce ameteală dulce mă ia atunci când vîi
Pe-ascuns la întâlnire sub tainicul umbră!

Ca floarea-n florărie petalele-mi desfac,
Răzbindu-mi ofilirea prin rostul temerar.

Îmi pare uneori că sunt vopsitorie
Când trag în piept parfumul ce-l lași involuntar.

Splendoarea ta emană lumină-n jur și cred
Că eu devin o rază din nimbul tău stelar.

Privirea-mbătătoare absoarbe tot ce am:
Iubirea-amețitoare și pocăința chiar.

Descoperi o taină: ți-am prins cu ochii chipul
Și-am devenit comoară. Geneva mi-e în dar.

Întotdeauna liber, eu umilit n-am fost,
Dar robul tău sunt astăzi și-s pedepsit amar.

Și de când eu, Nasimi, văzut-am chipu-ți drag,
Oroare mi-e de mine și-iertare n-am, e clar.

Hande sija ihî ahan ben bu ahanâ sijnazam Kevn ü melânder
Çerkes-i bincân benim ben ü melâna sijnazam Ben bu nigân ille

Iubita mea, mi-i sufletul de dor topit - tu unde ești?

Iubita mea, mi-i sufletul de dor topit - tu unde ești?
Lumină-a ochilor, tezaur nesfârșit - tu unde ești?

Sărutul tău de zeci de ori mai dulce decât vinul e.
Pierdut sunt și în piept un foc ardeoc - tu unde ești?

Ca roza cea înflăcărată, hai vino, mi te-arată
Că despărțirea-i spin ce frige neuzit - tu unde ești?

N-am liniște și nici nu știu îngăduința-mi unde e,
Pierdută-i liniștea că sunt îndrăgostit - tu unde ești?

Sunt scutul tău de-acum și sunt ferit de-orice reproș,
De vizieră chipul tău e-acoperit - tu unde ești?

Sunt fluture dar nu pot arde în flăcările tale.
Lumina mea, să mor de beznă înghițit - tu unde ești?

Eu alți prieteni nu mai caut când nu ești lângă mine,
O, tu, cu chipul tău o lume-ai cucerit - tu unde ești?

Tu unde ești, nepământeană și-așa cutezătoare?
Săgeata despărțirii-n piept mi s-a înfipt - tu unde ești?

Allah a dat a vieții taină-n zălog buclelor tale,
O, cămătarul meu, tu cui m-ai zălogit - tu unde ești?

De la tătari adusa-i mose pentru zulufti tăi frumoși,
Parfumul lor captiv m-a luat, și-s amețit - tu unde ești?

În zori trimite-n dar, de vrei, aroma părului tău lung,
Din lume tu m-ai obligat să plec tacit - tu unde ești?

Uimit, mă-ntreb, la ce bun raiul când suntem amândoi?
Ești un nectar la masa raiului servit - tu unde ești?

De când te știu în ceartă sunt cu orișice miracol,
Cetate îmi erai, hotăr de neclintit - tu unde ești?

Azi Nasimi e domnitor pe dragostea-i cea mare.
O, tu, ce dragoste mi-ai dat și-s fericit, tu unde ești?

sta gider bidayetim Kimse günün ü zanmı ile clarede Habl ile bi
İsâ nigâne sijnazam Habl biler biler ki ben zara ü günâna sijnazam

E cerul în lumini cuprins, înalt și înstelat...

E cerul în lumini cuprins, înalt și înstelat,
Venera,dintr-un dor nestins, surăde pe-nersat.

Să fim oglindă ne-a prezis, ce dă un sens în viață,
Lumina-n miezul ei deschis ce-n noi s-a arătat.

În sfânt palat, de sărbătoare, ne-om aduna atunci,
„Mare-i Allah!”, „Allah e mare!” se-aude-un glas tunat.

De ce-ai tăcut, psalmist divin? Revarsă-te în strune,
E chiparosu-n flori, blajin, și ne-a inseninat.

Voi, ce ardeți în foc de-amor, descoperiți comoara
Ce se deschide în izvor din raiul luminat.

Tu lasă bunuri și plăceri ce îți urzesc ființa:
Stăpânul ne va da averi în suflet, ne-apărat,

Și lasă inima în zbor în voie să se-nalțe
Și pasărea iubirii-n dar primește-o,-inaripat.

Mi-s vorbele călite, tari ca spada lui Ali -
Mulțime de dușmani cumpliți el a decapitat.

Părul tău negru-abia și-a-întins năvodu-n Horasan
Că olmu-n răsăritu-aprins ca-n rai ne-a îmbătat.

Fugi din pustiu și, cuvios, revino-n dor de casă,
Unde-al iubitei chip frumos de lună-i alintat.

Când de pe frunte o să scoți confuzul vâl, iubito?
Din jurul tău fătarnici, toți, azi s-au evaporat.

E Nasimi cu pieptul plin de litere și taine -
Prin voia Domnului, senin, le-a scris cu-adevărat!

Süete bahr ü mâniği sürel iginde tane hem hem sadefim hem
Som ile cân benim deli cism ile cânâ sijnazam Banca kumâz ü râl
bu dâbâna sijnazam Çerkes-i hân benim ben üz bahr ille hânâ sijnâ

Cine a zis că ești asemeni cu-o roză ori cu-o iasomie...

Cine a zis că ești asemeni cu-o roză ori cu-o iasomie
El florile a înălțat, imboldul prim fără să-l știe.

Și-n veacuri nu aibă noroc să vadă cât ești tu de zveltă
Cine a vrut să pună-n rând stejar și chiparos, să fie.

Păcatele să i se ierte necredinciosului ce-acum
Cu mine ți se-nchină ție – stăpână întru vrednicie.

În zori, o boare-abia atinge părul tău negru, impletit,
Că-i inundată lumea-n jur – parfum de mosc și armonie.

Și dacă idolu-n zadar să semene cu tine-ncercă
De ce ateu-n fața lui se-nchină-n zori și în chindie?

Precum un orb, ce n-a pătruns destinul trist al lui Iusuf,
Au cine-a vrut de jalea lui să și profite-ntr-o mânie?

Un înțelept va fi acel, si-o minte ageră, când singur,
Abia-nflorit zâmbetul tău în taină mare-o să-l descrie.

Tu ne vorbești, vorbești meru dar gura ta,vai, nu se vede,
Și nu-nctez a mă-ndoi de-o, fără gură, vorbărie.

De-ar înțelege toată lumea ce perle-ascund în slova mea
Mărgăritarul din Aden din preț ar pierde, din trufie.

Au ce e mai plăcut decât să-admiri un chip frumos, divin?
De ce respecti nu ce-i frumos ci-o aparentă-n colivie?

Iar Nasimi slăveste-ntruna vorbele tale cu mult tâlc:
Insuflă viață-n trupuri care-s deja în drum spre veșnicie.

...gata gidar bidiricim Kimese gümân ü zann ile dımdı Habb ile bi
...ü niganc sızulazam Habbe bilen biler ki ben zann ü gümâna sızmazam

Timpul lui Navruz trecut-a - ploaie liniștită - iarăși...

Timpul lui Navruz trecut-a - ploaie liniștită - iarăși.
Șeihu-n pace-și bea nectaru-n cupă aurită - iarăși.

Oza a-nflorit și parcă s-a luat de pe față-o ceață,
Cântă-n zori privighetoarea, inima palpită - iarăși.

Și în straiie noi se-mbracă lumea veche, ca-n poveste.
Univers-i o splendoare neobișnuită - iarăși.

Toarnă vin Marele Stolnic, rubiniu, ce fierbe-n cupe,
De se-mbată toată lumea și-i descumpănită - iarăși.

Dacă vrei, ca-n rai odată, vin cu huria să bei,
Leși afară, în grădina astăzi primentă - iarăși.

Toarnă-mi vin, Mărite Stolnic, că încalc azi jurământul,
S-a topit fâgăduința, parcă-a fost vrăjită - iarăși.

Nasimi, tu roagă vântul taina-ți dragei să i-o ducă:
Sunt înfrânt și mila doamnei e binevenită - iarăși.

...Sirele bab vü ma'niyi süret iginde tane kim Hem ardefim kom
...Gim ile cän benim seli aom ile cäna sızmazam Bunca kumiz ü seli
...bu dükâna sızmazam Gerher-i bän benim ben uz sız-nı ayın benim ben

Hande sığar ibi ohsân benim ben ü mehânâ sığmazam Kern ü mehânâder
Gerhes-i lâmelân benim ben ü mehânâ sığmazam Sen bu niğân ile

O umbră-a aripii curate și-un dar ceresc – gățele tale...

O umbră-a aripii curate și-un dar ceresc – gățele tale,
Ce, trup și suflet, laolaltă, azi îl căznesc – gățele tale.

Dar nu o să renunț la ele nici pentru-lumii bogăție -
Fără de preț, în veac de veac, ne stăpânesc – gățele tale.

E veșnicia-n chipul tău dar n-o va înțelege cine
Nu a iubit inflăcărât, dumnezeiesc, gățele tale.

Temeiul sufletului nostru-i ființa ta și părul lung,
Tăria ce-o avem, curajul – toate slăvesc gățele tale.

Privirea ta și părul tău ascund puterea învierii,
Și judecățile de-apoi sunt, bănuiesc, - gățele tale.

Ochii tăi negri pentru noi sunt ne-ndoielnică ispită,
Dar pentru lume – bunt și vrajbă azi izvodesc – gățele tale.

Și dacă vântul a-încălcit buclele tale-n mosc vrăjite,
La zile triste și amare mă osândesc - gățele tale.

Două coșite prind ca-n ramă chipul și fruntea ta acum,
Dar unu-i adevăru-n care și eu trăiesc – gățele tale.

Buclele tale-n zori mi-aduc miresme dulci, îmbătătoare,
Din umbre răsăritu-a scos, nepământesc - gățele tale.

Nu-nvinuiesc eu părul tău că-nalcă orice legăminte -
Păstrând credință, viață-n jur azi dăruiesc – gățele tale.

Făptura ta-i ca un locaș neprihănit, intru credință -
Raze-n bordelii sau neguri triste-n local regesc – gățele tale.

Lui Nasimi-i arată calea spre fericire, promițându-i
Splendoarea Domnul și raiul, urmând firesc - gățele tale.

gita giler bittigelim Kömso gümân ü zana ile olmadı Habib ile bit
hi niğân sığmazam Habib biten bitir hi ben zana ü gümânâ sığmaz

În lumea-n veșnicu-i frământ chipul iubitei-am prevăzut...

În lumea-n veșnicu-i frământ chipul iubitei-am prevăzut,
Simbolul frumuseții tale mi s-a deschis în cărți, tăcut.

Nu poți gândi un adevăr mai măndru decât fața ta -
Tot restul pentru mine-i mort, lipsit de sens de la-nceput.

De supărări și despărțiri am parte cât nu pot să duc:
„Pâinea de toate zilele” taina unirii mi-a țesut.

Tot elixiru-acelei taine, de-a fir a păr, în semnul clar
Al unei false alunițe pe fruntea ta, l-am cunoscut.

Licoarea buzelor, tinută departe de alți doritori,
De Creator mi-a fost trimisă – izvor de viață și sărut.

Ființe multe am văzut ce au pălit, cam rușinate,
În fața frumuseții tale, unde-am rămas și eu un mut.

De când e lumea pe pământ, din veacuri multe până-acum,
Nici luna nu a fost frumoasă ca tine măcar un minut.

Un ignorant glumeț a spus că semeni cu-alții tu la chip,
Dar Dumnezeu cu multe fețe, ca oamenii, s-a mai văzut?

Marele Stolnic semn îmi face să beau licoarea bucuriei:
La curtea împăcării este o cupă-a unui om pierdut.

De secole splendoarea ei ne-a fost lumină-n măreție
Și raza chipului ei drag pe veci în noi a străbătut.

O, Nasimi, azi Fazlullah vrea să te ajute cu un sfat:
De prafu-acestei vieți umile să-ți amintești ca de trecut.

Sirete bak vü ma'nige süret iginde tane kim Hem sadefim hem
ben ile vîn benim selti cism ile vînâ sığmazam Bunca kumâg ü sâht
ben hâzî ü süret Gonoi nihân benim ben uz sen-i sığn benim ben
ben ü mehânâ sığmazam Gerhes-i hân benim ben uz bahr ile hânâ sığm

Gende aşır ihâ cihân ben bu vithâna sîymazam Kevn ü mebindir
Gerher-i lâmhâr benim ben ü mebindir sîymazam Sen bu neğân ile

Şite gider bidâyetim Kevn gümân ü şân ile olmađı Habîb ile bi bî
Şî neğân sîymazam Habîb İten bilîr ki ben şân ü gümân sîymazam

Din nefiintâ Duhul Sfânt, plin de prinos - s-a-nfâtîşat...

Din nefiintâ Duhul Sfânt, plin de prinos - s-a-nfâtîşat,
Nespuse semne tânuind, armonios - s-a-nfâtîşat.

A adevărului lumină s-a revărsat în jur, grăbit,
Ca roza ce-a învins, senină, răul văscos - s-a-nfâtîşat.

Mansur cu flamura în vânt a declarat: „Sunt Adevărul!”
Şi-al bunăstării legământ, evlavios, s-a-nfâtîşat.

Fire pioasă, precum ești, dreptatea-i chiar esența sa:
Din slove, lumea ce-o privești, - chip luminos - s-a-nfâtîşat.

Lumina ce-apăru să-nfrunte ceața-n oglinda din priviri,
Aș vrea să știu pe care frunte, conștiincios, s-a-nfâtîşat?

Lumina s-a păstrat în taină: iubirea ingerii-o hrănesc,
Ea celor fără de prihană, dar din prinos, s-a-nfâtîşat.

Tu, ce la idoli te închini, privește-acum spre Cel de Sus,
Prin voia Lui, prins în lumină, gândul mănos s-a-nfâtîşat.

O, pustnice, ce a-i răvnit să prinzi al slovelor temeii,
Doriința-n tine de-ai zidit, mărinos - s-a-nfâtîşat.

Cu farisei ți-ai făcut jocul, trăind în cloacă și minciuni!
Precum ți-e fapta,-i și norocul, neputincios înfâtîşat.

Tu, șahule, sorbit de intrigi și la palat, și peste tot -
Cuvântul „sah” urmat de „mat” deja ți s-a înfâtîşat.

Glorie Domnului! Că blând e cu cei din jurământul fals:
Lor, fără alte grele-osânde, întru folos s-a-nfâtîşat.

Ei, Nasimi, cerea în dar dreptatea celor două lumi:
Și auzit a fost că, iată, ce-a scris cu har - s-a-nfâtîşat.

Compar cu luna chipul tău și de rușine vreau să mor...

Compar cu luna chipul tău și de rușine vreau să mor.
Cu lumea-l semui - și mai rău: pe Domnul supăr în sobor.

Asemeni ție nici în cer nu poți găsi, printre serafi:
Splendoarea ta e un mister - perfectă-n orice firșor.

Nu te-ntrista că-auzi minciuni și despre păru-ți de-abanos:
Neagra invidie-n genuni e-al răutăților izvor.

Și va pătrunde-n taina ta doar cel ce sufletu-ți deschide:
Perla-n adânc o va căta cine-i al mării dregător.

„Unde mi-e inima?” o-întreb și mi-a răspuns ne-nțarizat:
„În mreaja ei s-a prins superb părul meu negru, curgător”.

Făcut din lut sunt iar pământ dar nu o să găsești măcar
Un fir de praf unde nu sânt captivul dulcelui amor.

Tu sufletul mi l-ai furat și fără el voi viețui:
Din mreaja părului buclat nici mort nu voi scăpa ușor.

„Nu crede vorbelor femeii” spun unii, însă eu le zic:
„Cei mândri nu au vre-un temei să-și țină vorba în onor”.

Prietenii noi o să-ți găsești, ascetule, în chef și-orgie:
Au sunt mai buni ca ei acești vicleni, ciopliți ca din topor?

Argintul e al tău temeii, iar eu ca toată lumea sunt:
De mă jubeste, doar un crâmpet, nu-mi este frică nici să mor.

O, Nasimi, dacă-i cu tine nu-i trebuiesc lui două lumi:
Cine-adevărului se-nchină în viața asta-i domnitor!

Şirete bah vâ ma'niği süet iğinde tene kim Hem ardeşim hemim haze ü süet Gerher-i nihân benim ben ü şân ü aşân benim ben
Ben ile cân benim teli oşm ile cân sîymazam Bunca lumîğ ü şân ben dîbâna sîymazam Gerher-i bîn benim ben ü bahr ile cân sîymazam

Geno-i nihân benim ben ü mehdîm
Gerher-i lâmhân benim ben ü mehdîm
Sen bu nigân ile

zita giles bitâyetim Kimse gümân ü zann ile olma
Habîb ile bî
bi neğine sijnmazam Habîb bilen biler ki ben zann ü gümânâ sijnma

Când luna mea va răsări pe-al frumuseții cer senin...

Când luna mea va răsări pe-al frumuseții cer senin,
Tu vei putea să-admiri atunci înalta boltă în lumini.

Grădina raiului în clipa când va vedea profilul tău
Invidia-și va arde-aripa prin chiparoși, cu un suspin,

Când de pe frunte îți vei scoate vălul, să-apară fața ta,
S-or ofili rozele toate, plângându-și soarta în declin.

Splendoarea ta-n lumină blândă a adumbrît și luna-n cer:
Prin nori plutește, tremurând, cu cearcăne, ca un străin.

Soarta-ncercam să mi-o ghicesc în trăsătura feței tale –
Din orice semn, nepămăntesc, privea Iusuf la noi cu-alin.

Statura-ți zveltă mi-a crescut în inimă, iubita mea,
Săgeată-n piept ce n-a durut, dar viața mi-a făcut-o chin.

Și îngerii de te-ar vedea în frumuseța ta deplină
Cu toți în cor ar exclama: „E-o rază chipul ei virgin!”

Buzele tale senzuale-s ca aburul unui izvor
Unde în clipe matinale e primăvară-n dans divin.

Sprânceană ta e arcuită ca semiluna-n boltă, sus,
Splendoarea ta de-ndrăgostită-i lumina cerului preaplin.

Dacă-ar citi în taină mare sihaștri-un vers din ce am scris
Stările lor de exaltare chiar munții-ar clătina pușin.

Buzele tale! Taina lor doar Nasimi a cunoscut-o –
Oare le-a fost dat și altor să afle mierea lor, deplin?

Profeții când despre frumos vorbesc - la chipul tău arată...

Profeții când despre frumos vorbesc - la chipul tău arată.
Zulufii tăi – joc misterios ce viclenia și-o arată.

Toți robii dragostei din vis și-ai legilor din alte vremi
De bucla ta vorbesc deschis și doar la chipul tău arată.

Privirea te de-ndrăgostită e-o taină-a păsării în zbor:
Sprânceană-ți mică, arcuită în veșnic zbor ni se arată.

Și cei ce mint azi recunosc, văzând a dinților tăi perle,
Ca-ntr-un șirag, cu olm de mosc, mărgăritarele se-arată.

Cei de-au văzut grădina ta, ei, obsedații de iubire,
Spun că în lăstăriș deja lumina raiului se-arată!

Cuprinși de-o dulce ameteală, toți cei vrăjiți de chipul tău,
Zic că-i deochi sau o momeală privirea ta când se arăta.

Vrăjiți de fața ta divină, parcă adusă din penel,
Degeaba-ți caută vre-o vină când moartea-n față li se-arată.

Pentru sârmani – dezastru ești: credința, viața le-o consumi.
Ei zic: nenorociri lumești prin chipul tău li se arată.

Cei ce se simt atrași de tine, de focul buzelor fierbinți,
Spun că izvoare sunt divine ce parcă raiul mi-l arată.

Iar celor ce cândva-au aflat din cărți, ca Nasimi, de tine,
Drept adevăr suprem, curat, chipul tău drag acum se-arată.

Surele bab vü ma'nîgi sâret igînde tene kim Hem sâlefim hem sijnim haze ü sevâl Geno-i nihân benim ben ü sijn ü sijn benim ben
Com ile cân benim selti cân ile cânâ sijnmazam Bence kumâz ü sâlet ben bu dubâna sijnmazam Gerher-i hân benim ben ü bahr ile cânâ sijn

Demult ni-i bordeiul modelul de viață senină...

Demult ni-i bordeiul modelul de viață senină.
Ni-i traiul ca vinul dulciu din cupa cea plină.

Are-un rost apa vie și cine azi o mai bea?
Ea nu e ca vinul ce-n cupă revărsă lumină.

Soarele-i ziua pe cer, noaptea ne mângâie luna –
Torță de vis ce inundă plăcut și văi, și colină.

Nici tu Caab, nici tu capiște-alături de noi,
Numai Domnul Ceresc ne primește la el în grădină.

O pasăre zboară – ce liber plutește prin aer –
Au nu e o scoică? Iar noi suntem perla-regină.

Scrie în Carte: „Allah! Zi-ne o vorbă de-a ta!” -
Miraculosul inel ce ne ține pe-aceiași tulpină.

Noi ne plângem ades că ni-i viața ruină și scrum,
Dar a pus Cel de Sus o comoră-n această ruină.

Chipul ei e-un crâmpel al acestui pământ necuprins
Și nespus de frumos, unde totul cu toate se-mbină.

Din înalt Fazlullah ne întinde o umbră, ușor,
Și-i din nou Nasimi bucuroși de o viață deplină.

Tu ești idolul meu, ești credința și forța mea ești...

Tu ești idolul meu, ești credința și forța mea ești.
Tu ești pacea, suflarea, temelul ce viața-mi clădești.

Tu ești torța și negura mea, ești nestinsul meu foc,
Tu ești huria mea, raiul meu, briza cea din povești.

Ești nectarul, balsamul, licoarea ce-mi este de leac,
Tu ești roză, zambilă, busuioc și tot ce dorești.

Tu ești vraciul și mila, ești Judecătorul Suprem.
Ești grădina-n arome, flori de mai și triluri cerești.

Ești Coran pentru mine, scut, esență te știu,
Rugăciune, chemare și nu poți să-mi lipsești.

Tu ești suflet și trup, rațiunea și bunul meu simț,
Ești pedeapsa și mila, ești viața-mi prin tot ce gândești.

După ce te-a văzut Nasimi, totu-n lume-a uitat:
Dragul meu chiparos, cel mai bun. Și nu poți să contesti.

Bende oşar itî cihân ben bu cihâna sîjmaşam Kerem ü mehânder
Gerher-i tîmchîn bonim ben ü mehâna sîjmaşam Sen bu nişin ile
İste gider bidâyetim Kimse gümân ü zâr ile olmadı Habîb ile
Bî nişâne sîjmaşam Habîbî bilen biler bî ben zâr ü gümân sîjmaşam

O prietenă odată a-ncâlcit o învoială...

O prietenă odată a-ncâlcit o învoială
Şi-a urmat, cum des se-ntâmplă, chiar o ceartă în finală.

Ca vrăjît eram de tine şi-am ajuns, vezi, o ruină,
S-a sfârşit iubirea noastră şi-am pus capăt la tocmeală.

Am vrut să ascund în suflet taina vicleniei tale,
Însă inima-mi cernită-a scos secretul la iveală.

Nu-ncerca să-atingi dorinţa, rabdă şi, de vrei, mai speră –
Cine te-a jignit, se poate, să-ţi găsească leac de boală.

Cine-amorezat de tine n-a fost ca să-şi piardă capul
Nu poate avea nici stimă, nici iertată-a lui greşală.

Sufletu-i ars de iubire, leac nu are suferinţa-mi,
Chipu-i galben nu că-s de-aur, ci-s zdrobot de tânguială.

Fă-mi plăcerea şi-mi arată iar a ta fidelitate
Să nu zică: cearta noastră-i din motiv de amăgeală.

Nu-n zadar cu vorbe bune Nasimi-a urzit gazelul:
Pune-n vorba-armonioasă miera slovelor, domoală.

Pe-o floare dintr-un câmp căzu un punct frumos - o aluniţă...

Pe-o floare dintr-un câmp căzu un punct frumos - o aluniţă,
Momeală-a fost sau prinsă ea, misterios - cea aluniţă?

Gropiţele-n obraji ca şi a Babilonului havuz,
Pe-ndrăgostiţi i-a luat captivi, ambiţios, o aluniţă.

Ca perlele sunt dinţii ei şi ca rubinul buzele,
Deasupra lor o perla e sau, ne-ndoios, o aluniţă?

Privighetoarea parcă geme şi faţa ta-i ca focul
Iar buzele-ţi inmguresc păzind sfios o aluniţă.

Şi în Egipt plătesc tribut buzelor tale ca de jar,
Faima şi-n Indii a ajuns, elgios, de aluniţă.

Odată ce s-a declarat stăpână peste trandafiri,
De ea se-ndrăgosti chiar şahul cel norocos - de aluniţă.

Tu lanţul buclor mi-ai pus pe gât fără să ştiu măcar,
Sortit mi-a fost să ies din minţi înfrânt duios de-o aluniţă.

Pe Nasimi, sufletul lui, prin farmece l-ai cucerit,
Şi inima mi-o rupe-acum, ce dureros, o aluniţă.

Sufletu bab vü ma'nîgi sîret icinde tene him Hom sadefim her nasim haze ü sırat Gerher-i nihân bonim ben uz agmî aşîn bonim ben
İste gider bidâyetim Kimse gümân ü zâr ile olmadı Habîb ile Bî nişâne sîjmaşam Habîbî bilen biler bî ben zâr ü gümân sîjmaşam

Un singur adevăr avem și e în noi, se știe...

Un singur adevăr avem și e în noi, se știe.
Suntem temeiul-acestei lumi în drum spre veșnicie.

Ca adevărul să-l pătrunzi nu sta de el departe,
Priviți în jur îndrăgostiți și plini de bucurie,

Că s-ap putea ca orice om să aibă-un fel de taină
Asemeni stelei strălucind prin nouri, în tărie.

Suntem ce-am fost și pe pământ rămâne-vom așezeri
Și-n alte lumi, în templu sau în crăsmă, la beție,

Mulțimi de căi ni se deschid și drepte, și greșite.
E una lumea-n veci și unici suntem în tot ce-ădie.

În noi e Tatăl și-ncântarea din muntele Sinai
Unde Musa-i uimea pe toți prin taine și-armonie.

Cel rău cu bunu-amestecat, urâtul cu frumosul
Și chiar în noi se-ntâmplă tot: potop și foc, furie.

De vreți să-ajungeți înțelepți grăbiți-vă deja,
Deschideți ușile științei și-o scoateți din sclavie.

O, Nasimi, și tu ca toți, înstrăinat de lume,
În universu-acest te-nvârti ca roata în pustie.

Sunt slova Domnului și sunt al vremilor fior...

Sunt slova Domnului și sunt al vremilor fior.
Triumful unității sunt și-uitat tălcuitor.

Mișc lumea asta și cu ea mă mișc și eu mereu,
Nedespărțit de lume sunt - un veșnic călător.

Nemuritor sunt chiar de am un trup fragil, plâpând,
E viața veșnică dar eu nascut sunt ca să mor.

Semn al nemărginirii sunt și-n om mi-s Demiurg.
Ursita am invins-o chiar și-am pus-o-n vers sonor.

Sunt Dumnezeu și am ca el un chip cu înțelesuri,
Din plante-am apărut, ajuns Supremul Creator.

Sunt duhul pur ce îl vedeți, apropiat de cer.
Nu știu ce-i pofta de-a domni, nu știu de-s luptător.

Sunt două"șopt de semne dragi în versul din Coran,
Sunt Cadrul pentru toți cei vii și-n legi cuceritor.

Sunt perlă și ascuns tezaur, Mesia cel divin.
De sărbători vă sunt Barat cel sfânt și iubitor,

Obstacol pentru-adoratori de viață în plăceri,
Eu, Nasimi, vă scriu ca al dreptății slujitor.

Tradus - Ilie T. Zegrea

İmadeddin Nesimi

Tacikce
Şiirler

ARİF

Pürcele bah vü mâniyi üsret içinde lene him Hem sadefim ken
Zom ile cân benim vâli cism ile cânâ sıjmazam Bunca kumâz ü rahat il

Соқие, омад ба чӯш аз шавкий лаълат чони мо...

Соқие, омад ба чӯш аз шавкий лаълат чони мо,
Хизри мойи, ма, май биёр, эй чашман хайвони мо.

Бо лаби лаълат ба чон бастем паймон дар азал,
То абад паймониаш лаъли туву паймони мо.

Дарди бедармони моро чора чуз васли ту нест,
Равзае, кӯ гаир аз ин, эй равзан ризвони мо.

Чашми Яъқуб аз гами рӯии чу мохат шуд зарир,
Сар барор аз Қаъри чоҳ, эй Юсуфи Кағъони мо.

Бар гуду рағзон кай андозанд ахли дил назар,
То ки бошад зулфу рухсораш гулу рағзони мо.

Оқибат хоҳад зи мо дуде ба равзан баршудан,
Гар чуғини сӯзон бимонад оташи лиғзони мо.

Киштие чун Нӯҳ агар дорӣ, зи тӯфон ғам махӯр,
Чун бигирад кӯху сахро сар ба сар тӯфони мо...

Умр дар савдон зулфат рафту раҳ охир нашуд,
Оҳ аз ин савдон дуру роҳи белоғии мо.

Шуд ба сар гардон Насимӣ дар хавоят чун фалак,
Эй асири банди зулфат чони саргардони мо.

Зулфи ту шаби қадри ману рух маҳи ид аст...

Зулфи ту шаби қадри ману рух маҳи ид аст,
В-аз хусни ту андешаи идрок баъид аст.

Абруи ту ҳар як маҳи ид аст, аз он рӯ,
Дар олам аз абруи ту пайваста ду ид аст.

То рӯи туро дидаам, эи сарви гландом,
Рӯзам хама чун толеу бахти ту саид аст.

Ҳаргиз нафасе дар ду чаҳон шод мабодо,
Он дил, ки зи дарди ту ба дармон нарасидаст.

Рухсат надиҳад ақл, агар хонамат инсон,
Инсони худорӯй бад-ин сон, кӣ шундидаст.

Донӣ кӣ зи олам барад имон саломат?
Он дил, ки ба кӯфри сари зулфат гаравидаст.

Ҳолӣ набувад то абад аз нури таҷаллий,
Онро, ки ба рухсори ту биношуда дидаст.

То қиблан ушпоки ту рӯи ту шуда фош,
Чун тоқи чу абруи ту мехроб хамидасто.

То васфи руҳат дар қалам овард Насимӣ,
Хат бар варақи хусн руҳи мох кашидаст.

Geno ile sizar ile nihân benim ben ü nihâna sijnmazam Kern ü mekindir...
Geno ile cân benim deli cân ile cânâ sijnmazam Buncâ bunnâz ü rahî...
Geno ile cân benim ben ü nihâna sijnmazam Kern ü mekindir...
Geno ile cân benim ben ü nihâna sijnmazam Buncâ bunnâz ü rahî...
Geno ile cân benim ben ü nihâna sijnmazam Kern ü mekindir...
Geno ile cân benim ben ü nihâna sijnmazam Buncâ bunnâz ü rahî...

Çende şıgar ibi oñın ben bu oñına oñmazam Keñn ü meñkänder şıgar zıta gıder bıdığelım Kımso gümän ü zann ile olıadı Hablı ile şıgar
Gerher-i tımehın benım ben ü meñına oñmazam Sen bu nıñın ile şıgar bil bi nıñıne oñmazam Hablı biler biler bi ben zann ü gümäne oñmazam

Гарчи чашми турки мастат фитнаву абрӯ балост...

Гарчи чашми турки мастат фитнаву абрӯ балост,
Ин чунин дилбар балову фитнаи дигар кучост?

Накши Ширин сар ба сар шуд, равшан аз рӯят магар
Чоми Чамшеди рухат ойинаи гетинамост.

Чун ту хастӣ рӯзу шаб дар хонакоху майкада,
Ринду суфиро чаро пайваста бо ҳам мочарост?

Солиқонро дар тариқи Қайбаи васли рухат,
Манзили аввал фанои хешу нафӣи мосивост.

Гар на рӯят оғтоби зоти пок аст, аз чӣ рӯ
Аз рухат сахни сарои ҳар ду олам пуризиёт...

Сарвро то нисбате гуфтам, ба болом ту хаст,
Ростиро з-ин фарах пайваста дар нашӯи намост.

Дил ҷи ман дуздаи гуфтам, абрӯят гуфто, ки: чашм
Инчунин пурфитнам қач бо касе қай гуфт рост...

Чун Насимӣ растагор аст аз фанову аз адам,
Ҳар вучудеро, ки аз тафсири нутқи Ҳақ бақост.

Ишқи ту гирифтори ту донад, ки чӣ дард аст...

Ишқи ту гирифтори ту донад, ки чӣ дард аст,
Чоне, ки надорад сари ин дард, на мард аст.

Он дил, ки накард аз ду ҷаҳон дарди ту ҳосил,
Ҳосил зи ҳаёт он чӣ мурод аст, накардаст.

Аз умри гиромӣ чӣ таматгӯӣ бувад онро,
Қ-аз нахли муҳаббат ратаби ишқ нахӯрдаст.

Бепард талаб халқасифат бар дари мақсуд
Сар кӯфтани муддаиён оҳани сард аст.

Чуз рӯи дилорои ту эӣ сарви гуландом,
Хор аст ба чашми ман агарчи ҳама вард аст.

Ҳоли дили пуроташи мо шамъ чӣ донад?
Ҳар ҷанд, ки бо гираву сӯзу рӯхи зард аст.

Бӯё, ки сари зулфи сумансон ту дорад,
Сад нофани мушки Хутанаш рафта ба гардаст.

Онро, ки назар бар дилу дин асту сару ҷон,
Дар маъракаи ишқ кучо марди набард аст.

Чун даври абад бе сару по гашт, Насимӣ
Дар доира чун нукта аз он воҳиду фард аст.

Şıretle hab ü meñiği şıret içinde tane bin Hem şıdefim bın şıymım hıss ü şıret Çene-i nihân benim ben ü şıgar ü şıgar benim ben
Şım ile şın benim şıle şısm ile şına oñmazam Bunca bınmız ü şıret Şın bu şıhânı oñmazam Gerher-i bın benim ben ü şıgar ile şına oñmazam

Муштоқи гул аз сарзаними хор натарсад...

Муштоқи гул аз сарзаниши хор натарсад,
Хайрони руҳи ёр зи агёр натарсад.

Айёри диловар, ки қунад тарки сари хеш,
Аз ханҷари хунрезу сари дор натарсад.

Он кас ки чу Мансур занад, доғи анаҳмак,
Аз таънаи номарҳрами асрор натарсад.

Эй толиби ганҷу гуҳар, аз мор маяндеш,
Ганҷу гуҳар он бурд, ки аз мор натарсад.

Гар бебасаре меқунад инкори ман аз ишк,
Саҳл асту ҷи ғам, ошиқ аз ин қор натарсад.

Дар ишқ чу бими сару қон аст, валекин,
Эй дилбар, аз ишқо дили айёр натарсад.

Андеша надорам зи рақибони бадандеш,
Аз хори ҷафо ошиқи гулзор натарсад.

Дар сояи фаза эмин аз он аст, Насимӣ,
К-он шердил аз панҷаи гуфтор натарсад.

Ҳақбин назаре бояд, то рӯи маро бинад...

Ҳақбин назаре бояд, то рӯи маро бинад,
То ҳамчу Калимулло бар Тур лиқо бинад.

Аз машриқи руҳсораш онро, ки бувад лида,
Анвори таҷаллиро пайваста чу мо бинад.

Васфи руҳи он моҳ, аст иллоҳ чамил, аммо
Ҳар мурда дар ин маъий ин нуқта кучо бинад.

Онро, ки чу мо сина холи шуд аз олоиш,
Дар чоми дил аз меҳраш чун субҳи сафо бинад.

Шарҳи яди байзоро Мусосифате бояд,
То ҳайя тасавиро дар даст асо бинад.

Чун сулбули пурчинаш пурбарг гули наsrин,
Маҳрам натавонад шуд, чашме, ки хато бинад.

Чун ҷаври парирӯён меҳр асту вафодорӣ,
Хуррам дили он ошиқ, к-аз ёр ҷафо бинад.

Чон дар талаби васлаш бояд нақунад фарёд,
Он, к-аз лаби ӯ ҳар дам сад гуна шифо бинад.

Эй чашми Насимиро аз рӯи ту бинойи,
Онро, ки ту манзурӣ, гайр аз ту киро бинад.

Ренде сўяр иби сийҳи бен ба сийҳана сўймаган Кевн ў мейбандер сўйгата гидер бидоғетим Кимсе гўман ў занн иле олмаде Набб иле б
Горхер-и тимелан беним бенн ў мейбана сўймаган Сен бу нўган иле бидер бидоғетим Кимсе гўман ў занн иле олмаде Набб иле б

Tashkent, 1911

Дилдори мо ба аҳду муҳаббат вафо накард...

Дилдори мо ба аҳду муҳаббат вафо накард,
Дил бурду рафту ҳеч дигар ёди мо накард.

Мехост ў, ки ваъда ба чо оварад, вале
Толеъ муҳолиф омаду бахтам раҳо накард.

Чони маро, ки дарди фироқаш ба ғам бисўхт,
Лаъли лабаш ба шарбати нўшин даво накард.

Бунёди хашму арбада бо мо ниҳоду рафт,
Аз роҳи сулҳ боз наёмад, даво накард.

Чашмаш ба тири ғамза маро зад, бале-бале,
Туркаст чашми ёри ман, аслаш хато накард.

Гуфтам чафову чаври ту бо мо чарост? Гуфт:
Бинмой дилюаре, ки ба ошик чафо накард.

Бўса ба чон зи лаъли дабаш хостам, надод,
Он дилбар ин муомила бо мо чаро накард?

Бо ошикони яқдлу яқруи меҳрубон,
Чаври дигар намонд, ки он бевафо накард.

Аз рўяш он кӣ гуфт, бипўшон назар маро,
Беида ҳеч шарм зи рӯи худо накард.

Ё раб надонам он бути номерхрубон чаро?
Бегона гашту ёди мани ошно накард.

Шурки худо, ки хаст Насимӣ ба фазли ҳақ,
Ринде, ки умр дар сари зарку риё накард.

Камар аз рўии ту дорад хабаре меғўяд...

Камар аз рўии ту дорад хабаре меғўяд,
Хаст рўии ту дигар, чун камаре меғўяд.

Қасди зулфи сияҳат кори хаводорон аст,
Ки ба ҳар як сари мўйи ту саре меғўяд.

Сураи Кавсари нур аст хату руҳсорат,
Дигар инро гулу оиро шакаре меғўяд.

Шеваи чашми сиёҳи ту чӣ донад нартис,
Рози ин нукта ба соҳибназаре меғўяд.

Лабу дандони ту рўх асту суҳанхон ту дурр,
Дигаре гарчи ақиқу гуҳаре меғўяд.

Зайфарон аст руҳу Кавсари ашкам ёқут,
Гарчи инро дигаре симу заре меғўяд.

Дар дили ёр накард охи Насимӣ асаре,
Ки на хаст охи саҳарро асаре меғўяд.

Sirele bar vü ma'nigi siret icinde teni kim Hem sadefin he...
Сире иле аён беним илеи сире иле айна сўймаган Бунча кумўг ў рах...
Ubu dabanu sūmayetim Kimse gūman ū zanñ ile olmađe Nabbe ile b...
Убу дабана сўймаган Кимсе гўман ў занн иле олмаде Набб иле б

Bende niyar ibi oshon ben u oshona sigmazam Ken u mehander... gata gider bistogim Kimse gumän u gran ile olmadi Habb ile b...
Berkes-i binon benim ben u mehona sigmazam Sen bu niyar ile b... il bi nigane sigmazam Habb ilen bilis bi ben gran u gumana sigmazam

Tashke girife

Бо орзуи ту, ки зи гулзор фориғем...

Бо орзуи ту, ки зи гулзор фориғем,
Аз хастии ду кави ба як бор фориғем.

Эй шайхи шаҳр, дур зи инкори ми бирав,
Иқрор кун равон, ки зи инкор фориғем.

Бо нуру зулмати руху зулфаш илалабад,
Аз шамъу офтобу шаби тор фориғем.

Агёр нест дар раҳи ваҳдат, агар бувад,
Биллаҳ ба чони ёр, к-аз агёр фориғем.

Моро зи моҳи рӯйи ту ҳар моҳ ҳосилест,
Аз укбҳои ҳафту шашу чор фориғем.

Шамъи рухат, ки матлаи анвори кибриёт,
То дида шуд зи машъали сайёр фориғем.

Маст аз шароби софии майхонаи Масех,
То гаштаем аз маю ҳаммор фориғем.

Сирри ду кави то зи руҳат гашта ошкор,
Аз нуктаҳои махфии асрор фориғем.

Мансур гашт кори Насимӣ, ба фазли хеш
Аз мо бидор даст, ки аз дор фориғем.

Эй навбати ҷамоли ту дар мулки ҷон зада...

Эй навбати ҷамоли ту дар мулки ҷон зада,
Хусни ту кун дар зи ману дар замон зада.

Хӯрида хӯрда чурчан ҷоми ҷамоли ту,
Худро чу маст бар дару девор аз он зада.

Моҳи духафта то сахар аз меҳри талъатат,
Ҳар шаб ҳазор ҷарҳ бар ин осмон зада.

Ташбеҳи хеш карда ба лаъли ту ҷоми май,
Соҳиб тариқи майкадаш бар даҳон зада.

Асрори зулфу шарҳи даҳони ту нутқро,
Бар лаб ниҳода мӯҳру пирех бар забон зада.

Дар даври ҷоми лаъли ту хуррам касе, ки хаст,
Аз тавба даст шуставу аз май гарон зада.

Эй то абад ба номи руҳи бемисоли ту,
Фармон навишта ҳусну малоҳат нишон зада.

Савдон зулфу холи ту дар роҳи ақлу дин,
Сад шаҳр горатидаву сад корвон зада.

Ҳаст аз барои фитна бар он рух ниҳода сар,
Мушкин ҳутуту нуктам анбар аз он зада.

Эй ҷашми ҷоншикори ту ҳар дам зи ҳар тараф,
Тире зи ғамз бар ҷигари ошкони зада.

Бар буми ҷоми лаъли ту сӯфи ҳазор бор,
Худро чу ҳуққа бар дари дағри мутон зада.

Мушкин каманди зулфи ту бар пойи ман ҷаро?
Чандин гиреҳ зи турраи анбарфишон зада.

Ҳок ар шавад вучуди Насимӣ, бувад ҳанӯз,
Дар зулфи дилбарон чу сабо даст аз он зада.

Bende bah u mairigi nial iginde lani him Hem sadefim hem...
Ben ile can benim ilet isim ile cana sigmazam Rincea kumiz u soht...
Ben dabanu sigmazam Berkes-i ben benim ben u bahr ile hana sigmazam

Bende nizar ibi oshon ben bu oshona oymazam Kern u mehāndes
Berher-i tanchon benim ben u mehāna oymazam Sen bu nizan ile
... piti gides bitoyetim Kimse gūmān u zann ile olmasi Habb il bi nizan oymazam Habb il ben bitir bi ben zann u gūmāna oymazam

Tashke Sinfir

Маснавӣ

Моем дами Масеху Марям,
Моем хурфи исми аъзам.

Моем тиласми ганҷи пинҳон,
Моем ба ҳақ ҳақиқати чон.

Моем Калиму Тури Сино,
Моем лиқову айни бино.

Мо нури сафинам начотем,
Мо оби ҳаётн койишотем.

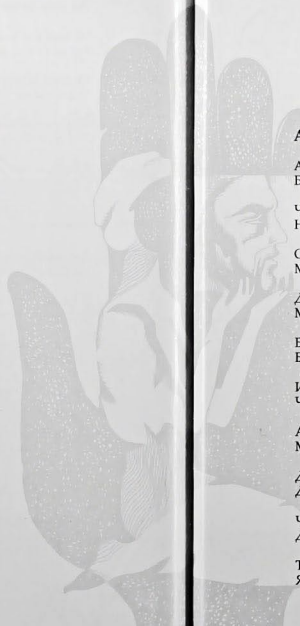
Моем китобу лавҳу хома,
Моем баённ аршу нома.

Моем шаробу чоми соқӣ,
Моем асоси мулки боқӣ.

Дар пардан дил чу гулча пинҳон,
Чун гул зи насими хеш хандон.

Чун сарв ба гул зи ишқи дилбар,
По рафта фурӯву даст бар сар.

Он дилбари гулзор моем,
Дил дода ба ёру ёр моем.

Аз маӣи ишқам кунун мастам, на хай...

Аз маӣи ишқам кунун мастам, на хай,
Бо маӣи ишқам даме хастам, на хай.

Чуз каманди зулфи анбар чини ӯ,
Нақши зуннори дигар бастам на хай.

Он ки меғӯяд ба чон растам зи ишқ,
Ман ба чон аз ишқи ӯ растам, на хай.

Дил зи чӯйи ишқ меғӯяд бичаҳ,
Ман ҳарифи инчунин частам, на хай.

Бо сари зулфаш дилам аҳде, ки баст,
Бишнаві рӯзе, ки бишкастам, на хай.

Ирватул васқ аст он гесуи ту,
Чун тавонам гуфт битастам на хай.

Аҳди қудво бастаам рӯзи аласт,
Ман чуз он кодуву он мастам на ҳам!

Доми зулфаш ҳаст доми зулфи ман,
Дил ба танг ояд аз он шустам, на хай.

Чун қадашро сарв хонам ё баланд,
Дар раҳи химмат чунин пастам, на хай.

То Насими ҳақ нашуд сар то кадам,
Як замон аз пой наншастам, на хай

Sirete habi va ma'nigi siret iginde lani hem adlefin hem
... Sen ile ain benim veli oism ile aana oymazam Birica bunnaz u rahat
... bu tabana oymazam Berher-i ban benim ben uz bahr ile hama oymazam

Bende aşar ibi cihān ben bi cihāna sızmazam Kevn ü mehdānē...
Göher-i timbān benim ben ü mehdāna sızmazam Sen bi nigān ile...
...pāta giler bidāzetem Kimse gümān ü zannā ile dmadē Habib ile bi...
...bi dātāna sızmazam Göher-i bān benim ben ü bāhā ile hāna sızma...

Taddey Sibir

Бар гул анбари тар нуктаи савдо задайи...

Бар гул анбари тар нуктаи савдо задайи,
Оташ андар чигари лолан ҳамро задайи.

Аз хату холу руху зулфи баногӯшу чабини,
Лашкар овардаву бар қалбу дили мо задайи.

Чашми турки сияхт ҳар ки бубинад, донад
Ки басе роҳи дили ошиқи шайдо задайи.

Пой бар дидан мо гарчи ниҳодӣ ба ҳаёл,
Боҳабар шав, ки кадам бар сари дарё задайи.

Дилам аз домани зулфат накунад даст раҳо,
Гарчи дар хуни субайдои дилам по задайи.

То шуд аз лаъли лабат рӯҳфазое зоҳир,
Таънаҳо бар лаби ҷонбахши Масиҳо задайи.

То бихонанд зи рӯйи чу маҳат ояти нур,
Нуктаи холи сияхчурда бар асмо задайи.

Остин бар сари моҳи фалаку меҳр фишон,
Ки сарпардаи хус аз ҳама боло задайи.

Орифи хусн кунад шеваву расме, ки зи хат
Бар узори суман аз анбари соро задайи.

Даст рангин манамо, то нашавад фош, шаҳо,
Ки ба шамшерӣ чафо гардани дилҳо задайи.

Бар Насимӣ задайи тири чигардӯзи мижа,
Офарин бар назарат бод, ки зебо задайи.

Бибурд орому сабр аз ман, парирӯйи дилоро...

Бибурд орому сабр аз ман, парирӯйи дилоро,
Чӣ бошад ҷоран қорам, намедонам дилоро.

Зи савдон сияхнашмон мақун мағъи ман, эй зохид,
Ки дар сар мепазад ҳар кас ба кадри хеш савдо.

Хадиси тавба, эй доно, бирав, бигзор бо фардо,
Ки дорам дар сар ин соат ҳавои сарвболо.

Нагунҷам дар ҳама олам манн мискини бемаскан,
Чу хоҳам бар сари қўят саодат гар диҳад ҷо.

Гирифт аз рӯйи чун моҳи ту ашкам, ранг шуд гулгун,
Чӣ ранг аст, ин к-аз ӯ гирад ҷунин ранг обӣ дарё.

Саодат тўтии хатгат забони нутқ мебандад,
Аҷаб, гар дар ҷаҳон бошад бад-ин хубӣ шакарҳо.

Зи нури тоат ар хоҳӣ мунаввар дидан дилро,
Биёву қиблаи ҷон қун руҳи хуршедсимо.

Тарики солиқи ишқат чӣ донад сокини хилват,
Қадам ҷун дар раҳи мардон инҳад ҳар масти раъно.

Насимӣ гашт савдоӣ зи зулфи ўву ҷуз савдо
Зи фикри бесарпоӣ чӣ зояд, бесарупо.

Bende aşar ibi cihān benim ben ü cihāna sızmazam Kevn ü mehdānē...
Göher-i timbān benim ben ü mehdāna sızmazam Sen bi nigān ile...
...pāta giler bidāzetem Kimse gümān ü zannā ile dmadē Habib ile bi...
...bi dātāna sızmazam Göher-i bān benim ben ü bāhā ile hāna sızma...

Генде сijas ibi vithan ben bu vithana sijmazam Ken u mehinder gita giler bidigetim Kimsa gumän u zann ile omade Habli ile bi
Gesheri tuncän benim ben u mehänä sijmazam Sen bu nigän ile bi Habli biten bitir bi ben zann u gumänä sijmazam

Висолат умри човид асту хусну саъду фирӯзӯ...

Висолат умри човид асту хусну саъду фирӯзӣ,
Муборак субҳу шом онро, ки шуд васли туаш рӯзӣ.

Биё, эй рашки моху хур, шабе бо ман ба рӯз овар,
Ки дод андешан васлат шабамро сурати рӯзе.

Мақун даъват ба шабхезиву ташбех, эй хирад моро,
Ки доим шоҳиду чомат вирди мо шабонрӯзӣ.

Шаби хичрон ба поён рафту рузи васли ёр омад,
Биё, эй гарраи фардо, агар муштоки имрӯзӣ.

Кунад манъ аз маю шоҳид маро зоҳид мудом, оре,
Набошад аҳли чаннатро зи сайтон ҷуз бадомӯзӣ.

Биёву ҳамдами риндони дурдошомо ориф шав,
Зи нури дил агар хоҳӣ, ки шамъи чон барафрӯзӣ.

Зи гап овози тасбеҳат найояд чун ба гӯши чон,
Чу уди бенаво бошӣ, ба чони худ агар сӯзӣ.

Майи васл он гаҳе нӯшӣ, ки худ бошу майи софӣ,
Рӯхи ёр он замон бинӣ, ки чашм аз гайр бардӯзӣ.

Ало, эй сокини хилват, мазан бо ман дам аз рӯзе,
Ки ҳақ дод аз лаби ҳубон маро идиву наврӯзӣ.

Рух аз хоки сари кӯяш матоб, эй сохиби маснад,
Насимивор агар хоҳӣ, ки бахту давлат андӯзӣ.

Тарҷумон - Курбон Восеъ, Рухиона Восеъа

Imadeddin Nesimi dünya dillerinde

Gende sija ibi vithan benim ben u mehänä sijmazam Ken u mehinder gita giler bidigetim Kimsa gumän u zann ile omade Habli ile bi
Gesheri tuncän benim ben u mehänä sijmazam Sen bu nigän ile bi Habli biten bitir bi ben zann u gumänä sijmazam

İmadeddin Nesimi

Ukraynaca
Şiirler

Şiire bak vü ma'nığı şiret içinde tanı kim fhem şadefin hen
Cism ile cân benim velti cism ile cânı sızmagom Bunca bunmız ü rahat

ARIF

Не вміщусь...

Я є вмістилищем світів, а сам у всесвіт не вміщусь,
Я є суття, що меж не знає, і у буття я не вміщусь.

Все те, що буде, є й було, – в мені утілюється все,
І не питає! Ли сльодком. В пояснення я не вміщусь.

Передчуття мої – ввесь світ, а витоки мої – життя;
Мене по призивках пізнай, хоч я в знамення не вміщусь.

У гадках, в сумнівах своїх до істин не дійшов ніхто;
Хто ж істину пізнав, збагнув, що в домисля я не вкладаюсь.

До образу мого приглянься і зміст углиблений збагни,
Душею будучи завжди, я в душу плоттю не вміщусь...

Перлина я у мушлі днів. Я міст, що йде із печла в рай.
З своїм багатством, знайте, я в скарбівнях світу не вміщусь.

Понад усі скарби я скарб, я достеменність всіх світів;
Коштовностей всіх – джерело, я в надра вічні не вміщусь.

Хоч я безмежний, я – огом, та одночасно я – Адам;
Створіння всесвіту, проте я в сотвориме не вміщусь.

Я небосхил, і зірок ряс, і Ангел Одрокрення – я.
Мовчи мовчанням мовчазним, бо я і в мову не вміщусь.

Я є началом всіх начал, я – сонце, шість сторін землі,
На мою ясність ти поглянь: у неї також не вміщусь.

Я – серцевина, солодь – я, з трояндним цвітом пополам;
Я присуд, виправдання – я, в устах кричущих не вміщусь!

Огненне дерево – це я, і камінь, пущений з пращі.
Дивись на полум'я моє, у спалахи я не вміщусь.

Я – сон цілющий, місяць – я, і подих, що йде з грудей;
І навіть в подихи нічні, я – всюдисущий – не вміщусь.

Хоч я є нині Несімі, я ж – хашиміт і корейшит,
Своєї слави не доріс, але і в славу не вміщусь.

Я є вмістилищем світів, а сам у всесвіт не вміщусь,
Я є суття, що меж не знає, і у буття я не вміщусь.

Упаде...

Від твоїх кіс хвилеподібних тінь і на місяць упаде.
Їх густота, все зацінивши, на сонце також упаде.

О, сутінь твого волосся – сягнула місяця і вище,
Лиш феїкс тінь таку ще має, що неодмінно упаде.

Таку привабу мають брови і достеменність їх в заломі;
Хто луки брів побачить – нагло зронивши лука, упаде.

Твоє волосся запахує – китайський мускус, і від страху
Заплутавсь вітер в них ранковий, тремтінням проїнятий,
впаде.

Глаголить Див устами дживо: кохати, довершеність гріховно;
В своїй неправді він – гріховен, і у безбожжі упаде!

У кучерях волосся лихо! – рече усім простакуватий,
Уникнувши шовкових чарів, і він від лиха упаде.

Світ благовийно-ароматний, коли духмяного волосся
Зефір діткнеться, ставши бранцем, він з волі Божої упаде.

Ніхто із спраглих, вогнеликих, не має зустрічі з тобою,
Лиш я вдостоений, смиренний, – на тебе погляд мій впаде.

Сагі, воїтвиу п'янявие мені вино твого кохання,
Хто його вип'є – у сум'ятті, піднятий раптом, упаде!

Я, Несімі, з тобою поряд, та біль пече, що мій суперник
З палочим серцем задихнувся, ось-ось від горя упаде.

Süslük bab vü me'nâ'î üsret içinde tanı him hem arslanım ben
Esm ile cân benim İslâm ile cânı sızamaz Bence benmiş ü salâ

veçim haç ü vevt İsm-i nâ'im benim ben uz agâ-i sâ'at benim ben
ben İslâm sızamaz Çerh-i ben benim ben uz bahâr ile bâna sızma

Bende siješ ibi nihân ben bu cihâna sijnmazım Kervn ü melânder sijnâzım gâta giler bîkîylecim Kimse gümân ü zann ile olmađı Habîb ile b
Yerher-i temâkin benim ben ü melâna sijnmazım Sen bu nîzân ile bende bil ki degâne sijnmazım Habîb bilen bilir ki ben zann ü gümâna sijnmazım

Сонцем лица твоего осяяно весь світ...

Сонцем лица твоего осяяно весь світ,
Духмяністю коси запахчено зеніт.

Медовий ключ із вуст я не наваживсь пити,
Джерельна мова б'є – нутро моє горить.

Яких благат дарів для тебе у небес,
Коли у світі ти владчиця поднесь.

А той, хто до стопи припасти лиш посмів,
Странцем став би вмить в твердих руках катів.

На всьє клопіт твій про присуди мені,
Аллахів рішенець незмінний на всі дні.

Нехай з далеких піль Зефір летить в цей час,
І подмухом своїм нехай остудить нас.

З тобою, о красо, я, Несімі, зустрісь, –
І божество мене просвічує наскріз

Я – Бог

Я – Бог. І, як Мансур, я рчу із висоти,
Що на устах я вам, як слово гіркоти.

Для праведних – кибла, закоханим – дорога,
Я – вам квітучий сад, і простір без мети.

Я – і пророк Муса, що став на мову з Богом,
Я – і гора Синай, що сьє на світи.

Я списом твоїх брів прибитий до порогу;
І світлом сам я став, вогнем горю святим.

Єднання з Богом – ось вино моєї віри,
На учті його п'ю я з кубків золотих.

О ти, чий вуста – це день, а сутінь – коси,
Для мене будь питвом і джерелом будь ти.

Куди не гляну я, тебе повсюдно бачу,
І солодко мені від болю й самоти.

Живуть в мені світи – всі вісімнадцять тисяч,
Аллах перебува в мені – для певноти.

Я – тайна всіх тайн, якими світ багатий,
Я – сонце, що не зна своєї щедроти.

Я, Несімі, усім утаєне відкирю:
«Я сущим Богом є. і я щасливий т

Süsle bah vü mâniyi süsel igünde tane him Hem arđifim hem sijnmazım Kervn ü melânder sijnâzım gâta giler bîkîylecim Kimse gümân ü zann ile olmađı Habîb ile b
Süm ile cân benim belî isim ile cânâ sijnmazım Bence benim ü rahet ile cân ben tükâmâ sijnmazım Yerher-i hân benim ben ü bahr ile cânâ sijnmazım

Bende sığar ibti cihân ben bu cihâna sığmazam Kevn ü mehbûder sığ
Göher-i lâmhân benim ben ü mehbûna sığmazam Son bu niğân ile bân

zâta gîder bîdîğetim Kevn gümân ü zann ile olmadı Habb ile
bil bi niğân sığmazam Habbî biten bilir bi ben zann ü gümân sığm

KAYNAKÇA

ARASLI H., KARIMLI T. (Ed.) (2004). **İmadəddin Nəsimi Seçilmiş Əsərləri**, İki cildə, I cild, Bakı: Lider Nəşriyyat.

ARASLI H., KARIMLI T. (Ed.) (2004). **İmadəddin Nəsimi Seçilmiş Əsərləri**, İki cildə, II cild, Bakı: Lider Nəşriyyat.

Халықаралық Түркі академиясы (2019). **Имадеддин НƏСИМИ - Мен сыймаймын ғаламға**, Нұр-Сұлтан: Ғылым баспасы.

ABBASOV, S. (2019). **Имодеддин Насимий. Жонини севарман**, Тошкент: Билим ва интеллектуал салоҳият нашриёти.

ŞENÖDEYİCİ, Ö. (2015). **Nesimi ve Hurufilik kitabı**, İstanbul: Kesit Yayınları.

KAYA, M. (2018). **İslami Edebiyatta Şaheserler**, Ankara: TYEK.

GANDYMOW, Ş. (2010). **Nesimi, Türkmen döwlet neşriyat gullugy**.

MORITZEN, Reinhart, **Imadeddin Nesimi Gedichte**, Bakı: Şarq-Qərb ASC Nəşriyyat Evi.

ATESCHI, N. (2008). **Falter & Flamme, Ein Jahrtausend aserbaidchanische Liebeslyrik**, Berlin: Matthes und Seitz Berlin Verlagsgesellschaft.

Fondation Haydar Aliyev, (2012) **Imadaddin Nassimi Poésie**, Bakou: Tchachioglou.

ASLANOV, V. (1984). **Imadeddin Nasimi Poems**, Bakı: Yazichy.

HUSEYNOV, R. (2012). **Poets of Shirvan**, Bakı: Elm və Təhsil Publishing house.

İBRAHİMOV, M., SARYBELLİ, O. (Der.) (1971). **Azerbaijani Poetry**, Moscow: Progress Publishers.

QARAYEV, M., ROBLEDO, J. F., RESTREPO C. G., (2017). **İyirmi şeir (Azərbaycan və Kolumbiya şeiri antologiyası)**, Boqota: Kolumbiya Milli Mətbuat Evi.

(1973). **İmadeddin Nəsimi Избранная лирика**, В Двух Томах, 1 том", Bakı: Издательство Азернешр.

ВОСИЕВА, Р., ВОСЕВ, К. (2018). **Девони Насимий**, Душанбе: Эр-граф.

Антологія азербайджанської поезії, (2006), у 2 т. – Т. 1. – К. : Етнос.

isole baki vü ma'niyi sürel iginde tani kim Hem xodfem hem
em ile cün benim İsti oşim ile cüna sığmazam Buxca kumüş ü rahl il

isicim hax ü oşim Gene-i nihân benim ben uz ayn-i aqân benim be
bed bu cihâna sığmazam Göher-i bân benim ben uz bahr ile bîna sığm

ARIF